

Kukwe Mikani Tuare Juanye

Apocalipsis

Ni ja tōitikaka Jesube kādian nāmane Juan kākwe tārā ne tikani. Niarakwe tārā mda mda tikani arato abko krörö: Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Juankwe, 1 Juan, 2 Juan, 3 Juan. Juan nāmane kitani ngite kā butu kādianta Patmos ye kānti angwane, niarakwe tārā ne tikani.

Jesu ara jire kākwe tārā ne tikamna Juanye. Nita jāndrän tuen ño köböre, ye kwrere jire kukwe jökrā tā tikani tārā nebtā abko Jesukristo kākwe mikani tuare Juanye, amne kukwe jökrā niebare Ngöbökwe Juanye abko Juankwe kukwei nuani köböre, ye abko Jesukristo kākwe tikamna tārāre ie. Kāne abko, Jesukristo kākwe ja mikani tuare köböre Juanye angwane, Jesukwe kukwe tikamna tārābtā biandre nitre gätäkā Jesu kābti nūnanka juta keta kükü kānti kā Asiate.

Mdakāre abko, Satana tā rüre kāre Ngöbö rüere, ye abko rakadrekā ño ño Juan nāire mentokwāre abko Juankwe tikani tārābtā Ngöbö amne Ngöbö Odei Jesukristo kākwe Satana btā sribikā kwekwe ganaindi kwārābe rükadre gare metre nitre tödekaka Jesubti yeye abkokāre.

Kukwe kāne

1 Kukwe mden mden raka-dikā bā jötrö abko rabadre gare nie abko Ngöbökwe mikani Jesukristo kisete mikakāre gare sribikā kwekwe ie. Akwa kukwe ye rabadre gare, abkokāre Jesukristo kākwe angele kwe juani niere ti Juan sribikā kwe neye. **2** Ye abko, tikwe dre dre tuaba Ngöbö kukweibtā amne Jesukristo kākwe kukwe mikani tuare ño ño tie abko tita niere metre jökrā arato. **3** Kukwe biani Ngöbökwe ni Ngöbö kukwei niekā neye, nebtā nire nire kākwe ñākādre amne nire nire kākwe kukwe nuadre amne mikadre

tāte kwe, ni yebtā abko kā rabadi nuāre kri amne Ngöbökwe ja di biandi ie, ñobtä ñan angwane kukweta tikani tārā nebtā kebera nakenkā.

4-5 Nitre gätäkā Jesu kābti kā keta kükü te kā Asiate, krā-ke ti Juan tā köbö kuin juen krörö: Ngöbö tā nire amne Ngöbö nāmanena nire amne arabe jatadi, erere arato üai ni kükü tā kūrā gobrankrā Ngöbökwe ye ngwārekri, erere arato Jesukristo kātā kukwe niere era metre Ngöböbtā amne niara aibe nūkaninta nire kāne amne niara tā gobrane jrei jökrā kā nebtā bti ta—niaratre kākwe ja moto mika kuin munkrā amne mun

mika nüne jame kwetre, ie ti tö.

Jesukristo käta ni tarere amne ja däre ianinte krusobtä kwe angwane, ni tikaninte kwe, ni nämane ngite Ngöbö rüere ye ngäniene. **6** Niarata gobrane nibtä. Erere arato, niarakwe ni mikani blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre sribikäre Ngöbö niara Rün kräke, aisete iKristo raba käikitaninkä kärekäre amne niara di raba kri kärekäre! Amen.

7 Olo ketete munkwe.

Kristo jatadita mütabti, ye ni jökrä käkwe tuadi.

Nitre käkwe niara däkäninte bukobti, ye ara jire käkwe tuadita arato.

Ye ngwane ni kä jökräbti temen rabadi nekwetekä ja jiebt, kä rabadi ja müaire. Abko kore se. Amen.

8 Ni Dänkien Ngöbö käta niere krörö: Ti abko tärä okwä kena kädianta alfa amne tärä okwä mrä kädianta omega.^a Ti nämana jändrän jökrä känenkri kena amne ti rabadi jändrän jökrä täbti mrä. Ti abko Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä käta niere.

Ni bä Ni Kä Nebtä Ngobo kwrere abko Juankwe tuani

9 Ti abko Juan. Jesu käbti ti ne mun mräkä munkwe amne, munta ja tare nike tödekabtä

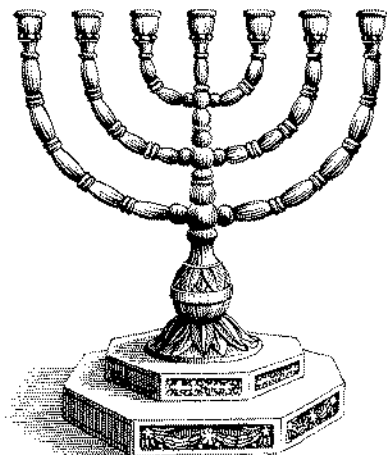
Jesubti, ye kwrere tita ja tare nike arato. Erere arato, Ngöböta gobrane munbti, ye kwrere tä gobrane tibti arato amne, munta nünenkä dite jabtä tödekakäre janknu Jesubti, ye kwrere jire tita nüne arato. Ye abko, Ngöbö Kukwei kuin metre ti nämane dirire amne kukwe kuin Jesubtä ti nämane niere, dokwäre ti kitaba ngite, aisete ti nämä ngite kä butu kädianta Patmos ye kanti. **10** Angwane bati bämante, Ngöbö Üai nämä täte tibtä angwane, ti trökri ni kukwei jaraba krikri bäsi drü kukwei kri kwrere tie se kwere. **11** Ni kukwei ye abko käkwe nieba krörö tie:

Jändrän tuata makwe, ye erere tike jökrä täräbtä, bti nitre gätäkä Jesu käbti tä juta keta kükü te kä Asiate, ye kanti makwe juan abko krörö: juta Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia amne Laodicea ye ie makwe tärä ye juan, nieba kwe tie.

12 Ye btäräbe ti rikwitateba angwane, ni nämä blite abko tikwe tuaba angwane, oro dätebare ñotra gräre nämä krä kükü, btä ti okwä rababa.

13 Akwa ñotra grä krä kükü ye ngätäite abko ni nämä iti abko bä rababa Ni Kä Nebtä Ngobo kwrere abko btä dän nga nuke mate ngotobtä temen nämä amne, koria orore abko nämä

^a **1.8** *alfa amne omega*. Alfa abko tärä okwä käne alfabeto griegorebtä amne omega abko tärä okwä mrä alfabeto griegorebtä, ye kwrere Jesukristo abko nämäne käne amne niara rabadi jändrän jökrä täbti mrä.

*Ñotra grä krä kükü bä kore
(Apocalipsis 1.13)*

kitani ja kötäbti ta kwe, btä ti okwä rababa. **14** Angwane niara dokwä drüen abko ngwen bürere jökrä obeja drüen bätä-ninte kuin deme kä lana bä ngwen bürere, kwrere jire bä rababa tuen tie amne, nieve ngwen bürere, kwrere jire bä rababa tuen tie amne okwä abko rababa trä ngitiekä ñukwä jutra kwrere jire rababa tuen tie. **15** Erere arato, bronse kukwata kuin ñukwäte abko tä nebe trä ngitiekä, ye kwrere jire niara ngoto rababa tuen tie amne ñöta kite kri abko ngöta nebe juuu, ye kwrere jire niara kukwei rababa ruen kri tie. **16** Amne niara kise ruenkri abko te muke nämä kwä kükü rababa tuen tie. Ere arato, ngitra tu grine grine jabtä jütire kwärikwäri ye kwrere kukwe rababa betekä kadate, rababa ruen tie amne, ñänä träta ngitiekä dirare, ye

kwrere jire niara ngwäre, raba-ba tuen tie.

17 Ni ye btä ti okwä rababa kore angwane, ti rikaba ngitiekä ngwäkäre kwrere niara ngotobtä temen, akwa niarakwe ja kise ruenkri mikaba tibtä, bti nieba kwe tie:

Ma ñan rekwetaka tibtä. Ti nämanena jändrän jökrä känenkri kena amne ti rabadi jändrän jökrä täbti mrä. **18** Ti abko tä nüne kärekäre. Ti ne mden krütani bati, akwa ti nukaninta nire amne mtare tita nüne kärekäre. Mdakäre abko, ti bäri di kri gata yekrä, aisete tita gata dänkiene amne ti di tärä ni juankrä kärekäre Ngöbö okwä bäre mento amne ti di tärä ni diantarikä gata ngäniene, ye bä mikakrä llabe gatakwe kä nakebtä tä ti kisete.

19 Ne aisete, makwe jändrän turi, ye erere tike jökrä täräbtä. Dre tä nakenkä mtare amne dre rakadikä mtare mentokwäre, ye tike jökrä täräbtä. **20** Amne muke kwä kükü tä ti kise ruenkri makwe turi, erere arato ñotra grä orore krä kükü makwe turi, ye abko tä dre bä mike abko tä tiebe, aisete ñan nibi nüke gare mae, ye abko ti bike niere mae abko krörö: ñotra grä orore krä kükü, ye abko nitre gätäkä ti käbti juta keta kükü kanti kä Asiate abko bä mikata amne, muke kwä kükü ye abko angeletre ni kükü tä nitre gätäkä ti käbti juta keta kükü ngibiabtikä abko bä turi kore makwe abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Efesote kräke

2 1 Angwane angele tä nitre gätäkä ti käbti juta Efesote ngibiare, ye ie tärä tike krörö:

Ti kise ruenkri abko te muketa kwä kükü amne ñotra grä orore Krä kükü, ngätäite tita dikekä die mikakäre, ti ne mden käta niere krörö:

2 Dre dre nuenta munkwe, ye gare jökrä tie abko krörö:

Munta sribire tare krübäte Ngöbökrä, ye garera tie amne ja tare nikabtä munta nünenkä dite jabtä, ye gare tie.

Mdakäre abko, ni ruäre diän diän tä nüne Ngöbö rüere, tä kite ja Ngöbö kukwei ngwianka niere abko ben munta ja gete ñakare, akwa munkwe mikani ñäräre kuin amne nämane näin ni ngökö, ye abko munkwe gani btätre, aisete munkwe juantari, ye abko gare kuin tie arato.

3 Mdakäre abko, munta nünenkä dite tibtä amne munta ja tare nike kri ti dokwäre, akwa mun nebe dräre ñakare tödekabtä tibti, ye abko gare kuin tie arato, yebtä käta nebe nuäre tibtä.

4 Akwa mun jatani tödeke krire tibti angwane, mun nämane ti tarere kri, ye kwrere munta ti tarere ñakare mda, ye aibe tuen blo munbtä tie.

5 Ne aisete mun nämane ti tarere kri kena, ye ngwenta töre jae, bti mun jata ja mäke-ta Ngöböbe angwane, mun

nämane ti tarere kri kena, ye kwrere munkwe nuenta. Akwa munkwe ñan nuendreta kore ne ngwane, ñotra grä tä mun bä mike yete, ye ti bike denkä mento nitre gätäkä ti käbti mda mda ngätäite. Akwa munkwe ja mäkädita Ngöböbe ne ngwane, tikwe ñan ñotra grä ye diandikä mento munkän. **6** Akwa kukweta keteti munta nuene kuin abko nitre nicolaita käta kukwe nuene diän diän, kukwe yebtä mun mätä kri, ye abko kuin tuen tie, ñobtä ñan angwane kukwe nuenta kwetre yebtä ti mätä kri arato.

7 Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tärä, aisete Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte. Angwane nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere. Ni ye ie tikwe kä biandi kri ngwäkä ni mikakrä nüne ye kwetadre angwane, rabadi nüne kärekäre kä kuin Ngöbökwete abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Esmirnate kräke

8 Yebti nieba mda kwe tie:

Angele tä juta Esmirnate nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye ie tärä tike krörö:

Ti Jesukristo nämänena jändrän jökrä känenkri kena amne rabadi jändrän jökrä täbti mrä. Ti krütani akwa

nükaninta nire abko käta niere krörö: **9** Munta ja tare nike amne mun bobre, jändrän ñakare munkwe, ye gare kuin tie, akwa jändrän Ngöbökwe tärä kabre munkwe kä käinbti sete, aisete Ngöbö ngwäreki mun jändrän bkäne kabre amne ñakare bobre era metre. Mdakäre abko, nitre ruäre tä ja israelita era metre niere abko tä ñäke blo mun rüere, ye gare kuin tie, akwa Ngöbökrä niaratre abko ñakare israelita era metre, ñobtä ñan angwane tä tödeke ñakare tibti, akwa niaratre tä gätäre Satanakrä. **10** Mdakäre abko, mun kebera ja tare nike tödekabtä tibti angwane, diablukwe ni juandi mun ruäre kite ngite kä teri, akwa munkwe ñan ja tare nikadi raire. Köbö jätäbe munkwe ja tare nikadi. Mun raba ja tare nike kore angwane, munkwe nünanka dite jabtä abti mun krütadi tödekabtä tibti. Mun krütadre kore ti dokwäre, ye ngwane munkwe mun rüe ganandi. Ye ütiäre tikwe mun mikadi nüne kärekäre Ngöböbe.

11 Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tärä aisete, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwetre mikakäre täte. Nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere. Ngöbö-kwe kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane,

Ngöbö-kwe ñan juandi ja okwä bäre mento, akwa kadi ngäbti kwe nünakäre kärekäre ben, aisete ñan krütadi bobukäre abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Pérgamote kräke

12 Yehti nieba krörö kwe tie: Angele tä juta Pérgamote nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye ie tärä tike krörö:

Jesukristo kwe ngitra tu grüne jabtä jütire kwärikwäri tä abko käta niere krörö: **13** Satana tä gobrane Pérgamote, kanti munta nüne, ye abko gare kuin tie. Satana tä gobrane yete, akwa mun tä tödeke kwatibe tibti, käta nünenkä dite tibtä. Juta munkwe, kanti Satana tä nüne, ye kanti ni iti tödekaka tibti kädian nämane Antipas nämä nüne, akwa kämikani kwetre tödekabtä tibti, akwa ti rükante ñakare kwe. Ye näire mun nämä tödeke kwatibe tibti arato amne munkwe ti rükante ñakare, yehtä käta nebe nuäre tibtä.

14 Akwa kukwe ruäre tä mun ngätäite yete abko ñakare dbe tuen tie abko ti bike niere munye abko krörö: Mekera Moisés näire nitre israelita käkwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, abkokäre jändrän kämikani ngöbö ngwarbeye abko nitre israelita käkwe kwetadre ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae amne, ja mikadre gure bati bati

kwetre^b abko ni iti kädian nämane Balaam käkwe diribare kira Balaye abko erere Balakwe bä mikani nuäre nuendre nitre israelita okwäte. Mtare, ni ruäre mun kánti yete tä kukwe ye kwrere mike ütiäte jae, käta ja mike ngite kore, ye abko tuen blo tie.

15 Mdakäre abko, kukwe diribare kira Balaamkwe, ye kwrere arato kukwe dirita nitre nicolaitakwe abkokri ni ruäre mun kánti yete tä neke te, ye abko tuen blo tie.

16 iNe aisete, munkwe kukwe käme ye kita temen amne munkwe ja mäkäta Ngöböbel Munkwe ñan nuendre kore ne ngwane, ngitra tu grine jabtä jütire kwärikwäri, kwrere jire ti kukweita betekä ti kadate, yehti ti näin rüre jökrä niaratrebe yete.

17 Ye abko, nitre gätäkä ti käfti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tärä aisete, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe. Kira Ngöbö-kwe mrö kädianta mana biani kwetadre nitre israelitaye nünakäre. Angwane mtare nire nire käkwe ja tare nika-dre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüeganainkä kwrere abko ie mana tä ükani tiebe abko tikwe biandi kwetadre ie. Ere-re arato, tikwe jä ngwen

bürere biandi ie nänkrä kä känbti amne jä yehtä abko ni käi btin tädi tikani abko gare ñakare ni mda mdaye, akwa nire nire ie tikwe jä ye biandi, aibe ie ni käi btin ye rükadi gare.

Tärä nitre gätäkä Jesu käfti juta Tiatirate kräke

18 Yehti nieba krörö mda kwe tie:

Angele tä juta Tiatirate nitre gätäkä ti käfti ngibiare, ye kräke tärä tike krörö:

Ngöbö Odei okwä bä ñukwä jutra kwrere amne bronse bätäninte kuin tä nebe trä ngitiekä, kwrere jire ngoto bä ie abko käta niere krörö:

19 Munta dre dre nuene, ye gare jökrä tie abko krörö: Munta Ngöbö tarere amne ni mda mda tarere amne, munta tödeke kwatibe Ngöböbti amne, munta sribire kuin amne munta ja tare nike tödekabtä tibti angwane, munta nünenkä dite jabtä, ye gare kuin tie. Mdakäre abko, munkwe tödekani krire tibti angwane, mun nämane jändrän kuinquin nuene, akwa mtare munta nuene bäri kuin, ye abko gare kuin tie arato.

20 Akwa jändrän ketetibe nuenta munkwe abko tuen blo tie abko krörö: Meri tä iti mun ngätäite yete abko ja

^b 2.14 ja mikadre gure bati bati kwetre. Números 25.1-2 tä blite kukwe nebtä. Nitre israelita käkwe ja mikani gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae.

Ngöbö kukwei niekä tä niere au jabtä, ye abko tä näin dirire sribikä tikwetikwe ngökakäre, käta näin niere krörö: ja mikadre gure bati bati ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte jae amne mrö ngöbö ngwarbe mikakäre ütiäte abko kwetadre tä näin dirire. Meri kädian nämane Jreina Jezabel käkwe diribare kira, ye kwere jire meri ye tä näin dirire abko munta tuemetre dirire mun ngätäite yete. Ye abko tuen ñakare dbe tie. **21** Meri ye abko käkwe kukwe käme Ngöbö rüere ye kitadre temen, bti tödekadre Ngöböbti kwe, abkokäre tikwe kä biani na ie, akwa tö ja mikai gure bati bati janknu, ye abko ñan tö mikai temen arato. **22** Ne aisete, ti bike mike ja ngie nuen, käkwe mikadi bren jume amne rabadi ja tare nike jänbti. Erere arato, nire nire käta niara kukwei mike täte amne tä näin ja mike gure bati bati ben, ye abko tikwe mikadi ja tare nike kri krübäte meri ye kukwei mikabtä täte, akwa kukwe käme ye kitadre temen kwetre angwane tikwe ñan mikadi ja tare nike kore. **23** Erere arato, nire nire tä nekete niara-kri, ye abko tikwe gadikä jökrä. Yebtä abko kukwe kai-be ni jökrä töibtä abko gare jökrä tie abko rükadi gare tibtä ni jökrä gätäkä ti käfti kä ketareketare temen ie amne, ni itire itire käkwe dre

nuendre, ye erere tikwe ütiä biandi ie.

24 Angwane mun mda mda tä juta Tiatirate yete arato, akwa meri dirikä blo, jiebtimunta näin ñakare amne, kukwe ütiäte Satanakwe tä ükani kaibe tiebe nieta kwetre abko gare ñakare munye. Mun ye abko kötärä tikwe ñan kukwe mdara jire mikadi mda, **25** akwa munta tödeke metre tibti, ye kwrere munkwe nuen janknu abti ti jatadi nüketa abko ti tö niei kore munye.

26 Erere arato, nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere amne nire nire käkwe ti kukwei mikadi täte, ye abko tikwe mikadi gobrane nitre nünanka kä ketareketare temen yebti. Ti Rün käkwe ja di biani gobrankrä kore tie, ye kwrere tikwe ja di biandi ietre gobrankrä. Ti abko tä gobrane krörö:

27 Angwane niara käkwe gobrandi ja di kribti amne, bäsi dobro sribeta kantrare metata krito ribi jierore bti amne tä ngidiente kiakia jökrä, ye kwrere gobrandi kwe.

Salmos 2.9

28 Erere arato, nitre ganainkä abko ie tikwe muke kri tä kite käin dekä biandi. **29** Ye abko, nitre gätäkä ti käfti tä nüne juta keta küküte kä Asiate, ye olo tarä aisete,

Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwetre mikakäre täte abko nieba kwe tie.

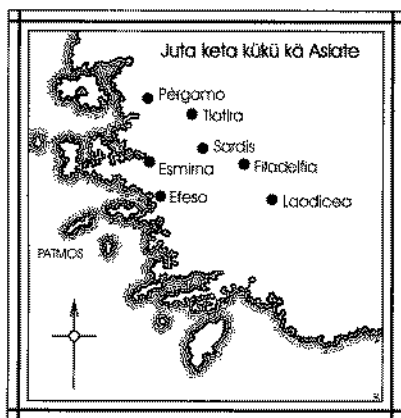
Tärä nitre gätäkä Jesu käfti juta Sardite kräke

3 1 Yebti nieba kwe tie: Angele tä juta Sardite nitre gätäkä ti käfti ngibiare, ye abko kräke tärä tike krörö:

Jesukristo, kwe üai Ngöbö-kwe ni kükü amne muke kwä kükü tä abko tä niere krörö munye: Munta dre dre nuene, ye gare jökrä tie. Munta nüne kuin metre Ngöbökrä ni mda mda ngwärecri, aisete mun tuen kuin ni mda mdaye, akwa ni krütani kwrere jire munta Ngöbö ngwärecri, ñobtä ñan angwane munta nüne käme, käta ja mike ngite krübäte Ngöbö rüere. **2** iNe aisete mokrere jabti munkwe amne munta dre dre nuene, yebtä munkwe töbika kuin ja käne! Kukwe ruäre kuinkuin munta nuene, akwa kitera neme munye, ye känentarita ja dibti ja käne, tita niere munye, ñobtä ñan angwane sribi nuenta munkwe Ngöbökrä, nin munta nuene täte jökrä tuen tie. **3** Ne aisete, kukwe diribare munye, munkwe kani ngäfti, ye munkwe ngwianta töre jae abko jiebti mun rankwata, amne munta ja mike ngite Ngöbö rüere, ye kita temen munkwe, käkwe ja mäkäta Ngöböbe abko tita niere munye. Akwa munkwe ñan mokredre jabti ne

ngwane, ni gokä rükadre ñongwane gare ñakare nie, akwa batibe tä nüke, ye kwere batibe ti rükadi mun mike ja ngie nuen yete.

4 Akwa nitre gätäkä ti käfti, ye ngätäite ni tärä ruäre juta Sardite yete abko tä nüne metre, ñan tä ja mike ngite ni mda mda kwrere, ye abko ni ngämi dän ngwen bürere kwetre mike dobrore kwrere. Ne aisete, niaratre abko käkwe dän ngwen bürere kitadi jabtä, nünabare metre amne deme bä mikakäre. Niaratre rabadi dikekä tibe dän ngwen bürere te, ñobtä ñan angwane ganainbare jökrä kwetre aisete. **5** Ye abko, nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükandrete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere. Nitre ye käkwe dän ngwen bürere kitadi jabtä, niaratre abko metre Ngöbö ngwärecri bä mikakäre, erere nünandre kärekäre Ngöböbe kwetre. Erere arato, nünandi kärekäre kwetre, aisete

käita tikani tärä ni nünanka kärekäre Ngöböbe mikakrä gare yebtä amne tikwe ñan kä diandrekä mento. Mdakäre abko, ni ye abko ni jen tikwe, tikwe niedi ti Rün ngwärekri amne angeletre Ngöbökwé ngwärekri arato. **6** Ye abko, nitre gätäkä ti käfti tä nüne juta keta küküte, ye olo tärä aisete, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käfti juta Filadelfiate kräke

7 Yebti nieba kwe tie: Angele tä juta Filadelfia nitre gätäkä ti käfti ngibiare, ye ie tärä tike krörö:

Jesukristo abko kuin deme amne kukwe era metre niekä. Erere arato, llabe jrei Davikwe jukwe juta Jerusalén btin ye tikakrä abko tä kisete amne, jukwe dikadre kwe angwane, ni mda ñan raba tiketa jire chi. Erere arato, jukwe tikadre kwe angwane, ni mda ñan raba diketa jire chi. Jesukristo ye abko käta niere krörö munye: **8** Munta dre dre nuene, ye gare kuin jökrä tie. Tikwe jukwe tikani kwati mun känenkri, ye ni mda ñan raba diketa jire munkän abko tuen nete. Mun abko di ñakare bökan nünankrä tikrä, akwa munkwe ti kukwei mikani täte jökrä amne munkwe ti rükantinte ñakare. **9** Ye abko, nitre ruäre därebare ni israelitakri tä ja israelita niere au jabtä,

akwa niaratre tödeke ñakare tibti, aisete ñakare israelita era metre Ngöbö ngwärekri. Niaratre tä ngwarbe ni ngökö amne niaratre abko Satana-kwe era metre. Niaratre ye abko tikwe ngwiandi nuke ja mike bobre ngukudokwäfti mun ngotobtä temen angwane, tita mun tarere kri abko niedi kore kwetre.

10 Angwane munkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti angwane, munkwe nünandrekä dite jabtä, tikwe nieba, erere munkwe mikani täte jökrä. Ye mden kisete, Ngöbökwé kukwe juandi kri ni jökrä kä nebtä nünanka Ngöbö rüere ye rüere, niaratre nuatekäre ja käne angwane, nitre ye käkwe ja tare nikadi kri, akwa mun abko käkwe ti kukwei mikani täte abko ütiäre tikwe mun ngibiadi ja tare nika ye ngäniene. **11** Ti abko jatadita jötrö ngwarbe, aisete munta nüne metre ti ngwärekri, ye kwrere munkwe ja ngibia janknu, ñobtä ñan angwane munkwe nünandi kärekäre Ngöböbe abko korona kwrere, ye ni mda mda käkwe ñan diandrekäta munkän, abkokäre munkwe ja ngibia janknu. **12** Angwane nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, akwa ti rükandrete ñakare kwe abko rüeganainkä kwrere. Ni ye abko ürä nökan nguse Ngöbö tikwe jue ye täni ñan rabadre denkä jire, ye kwrere jire ni mda ñan rabadre ni ganainkä denkä

tikän Ngöbö kánti mento. Ere-re arato, niara abko jen Ngöbö-kwe, abkokäre tikwe Ngöbö tikwe käi tikadi ni ganainkäbtä amne, juta Jerusalén btin Ngöbö-kwe tä kä käinbti, akwa kebera kite temen, ye käi tika-di tikwe ni ganainkäbtä niara abko nünanka juta Jerusalén btinte bä mikakäre. Angwane niara abko jen tikwe arato, ye bä mikakäre tikwe ja käi btin tikadi btä arato. **13** Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte, ye olo tärä aiseite, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte abko nieba kwe tie.

Tärä nitre gätäkä Jesu käbti juta Laodiceate kräke

14 Yebti nieba mda kwe tie: Angele tä juta Laodiceate nitre gätäkä ti käbti ngibiare, ye kräke tärä tike krörö mda:

Jesukristo abko kä Amen, ñobtä ñan angwane niara abko käta ja kukwei mike täte metre amne niara abko kukwe era erere niekä. Jesukristo köböire jändrän jökrä namani bare Ngöböye kena. Niara ara käta niere krörö munye:

15 Munta dre dre nuene, ye gare kuin jökrä tie. Ni tibo abko ni tödekaka ñakare tibti kwrere amne ni ngire abko ni nüne ja di ngöi jökrä tikrä kwrere, akwa mun abko ñakare tibo amne mun ñakare ngire arato. iMun ye rabadre tibo ni tödekaka ñakare tibti kwere näre o mun rabadre ngire

ni nünanka ja di ngöibti tikrä kwrere näre! **16** Akwa mun abko ñakare tibo amne mun ñakare ngire. Mun krube jire-käbe, aiseite mun abko ni ütiäte ñakare jire kwrere, ye do-kwäre abko tikwe mun yaidi jirekäbe mentokwäre.

17 Mdakäre abko, mun jändrän bkäne kri, munta niere. Erere arato, munta jändrän mdei nike ñakare, aiseite munta nüne kuin, munta niere. Akwa mun abko ni bobre, ngwarbe, amne jändrän bäri ütiäte Ngöbö-kwe ñakare munkwe amne kä iko mun okwäte, ñobtä ñan angwane kukwe era metre Ngöbö-kwe nuke gare ñakare munye. Erere arato, munta ja mike ngite krübäte, abtä munkwe ja gaidre, ye abko munta dikekä bütiere Ngöbö okwäbti ye kwrere abko munta gain ñakare jabtä, aiseite mun abko bobre Ngöbö-ta nütüre munbtä. **18** Ne aiseite, mun rabadre jändrän Ngöbö-kwe bkäne era metre, abkokäre mun jata kökö tie. Ye abko, jändrän ütiäte kri krübäte Ngöbö-kwe oro kuin kukwani ñukwäte mikakäre orore metre, kwrere tärä tikwe makrä, aiseite mun jata kökö tie. Erere arato, tikwe mun mikadre metre ja ngwäre-kri, ye bä mikakäre dän ngwen bürere ye mun jata kökö jökrä tie, bti munkwe mun bütiëkrä gaidre kri ye jue mika angwane, mun ñan rabadre dikekä bütiere mda.

Mdakäre abko, kukwe Ngöbö-kwe ye gare ñakare munye, aisete kä iko mun okwäte kwrere, ye kräke abko mun jata kräkä kökö tie kitadre ja okwäte, ye köböire abko Ngöbö kukwei rabadı gare metre munye abko tita niere.

19 Nire nire tareta tikwe abko btä tita maträre töi diankäre. Ne aisete, munkwe ja di mikata kri kärekäre nünakäre ja di ngöibti tikrä amne, munkwe kukwe käme kita jökrä temen amne munkwe ja mäkäta Ngöböbe amne tibe. 20 iTita nete! Ti abko tä jukwebtä, käta ñäke, ye mike ñäräre. Nire nire, ie ti kukwei jaradre, käkwe ti kärädre gwä angwane, ti näin kanti nebe gwi abko ben tikwe mrödi siä kwatibe te. 21 Angwane tikwe ja tare nikaba, akwa tikwe Ngöbö rükanteba ñakare abti ti krütäba, aisete tikwe kukwe blo ganainbare kwäräbe jökrä, ütiäre Ngöbökwē ti mikani tākänintbe gobrane ketetibe jabe, ye kwrere nire nire käkwe ja tare nikadre, akwa ti rükandrete ñakare kwe abko rabadre kukwe blo ganaine kwäräbe jökrä arato. Nitre ye abko tikwe mikadi tākänintbe gobrane ketetibe jabe arato. 22 Ye abko, nitre gätäkä ti käbti tä nüne juta keta küküte, ye olo tärä aise-te, Ngöbö Üai tä dre niere, ye ie olo ketate kwe mikakäre täte abko nieba kwe tie.

Kürä gobrankrä, bti Ngöbö nāmāne tākänintbe

4 1 Yehti tikwe nikraba angwane, jukwe nämā tika-ni kä käinbti, btä ti okwä raba-ba. Angwane ni kukwe kri, drü kri kwrere tikwe kukwe nuaba käne, ye kwrere jire kukwe jara-bata tie abko käkwe nieba krörö tie:

Jakwe kä käinbti nete amne, kukwe rakadikä ño ño mda abko ti bike mike tuadre mae, nieba kwe tie.

2 Ye btäräbe Ngöbö Üai rüka-ba täte jökrä tibtä angwane, kürä gobrankrä, yehti ni nämā tākänintbe iti gobrane kä käinbti, btä ti okwä rababa. 3 Angwane niara bä rababa tuen trä ngitiekä tie. Jä ngwen bürere kädianta brillante, kwrere jire rababa tuen tie. Erere arato, jä bä tain trä ngitiekä, kwrere jire bä rababa tuen tie amne, kürä niara tākäre, ye bäre temen abko mrüträ nämā krati. Mrüträ ye abko raba-ba trä ngitiekä rerebare bäsi jä tuäre trä rerebare kädianta esmeralda, kwrere bä rababa tuen tie. 4 Mdakäre abko, kürä gobrankrä ye bäre ta abko kürä mdara jire nämā kwä gre bti kobkä. Kürä yehti abko nitre unbre unbre nämā tākänintbe ni gre bti nibkä. Nitre ye abko metre amne deme, ye bä mikakrä dän bä ngwen bürere nämā kitani btätre amne korona orore orore nämā mikani dokwäbti, btä ti okwä rababa. 5 Angwane kürä gobran-krä ye kanti merabe rababa trä

ngitiekä amne kä ngö rababa ruen krikri be tie. Erere arato, unsuni aibe ngö rababa ruen tie amne kürä gobrankrä ye känenkri ñotra nämä jutra ngitiekä krä kükü. Ñotra krä kükü nämä trä ngitiekä ye abko Ngöbö üai ni kükü, btä ti okwä rababa. 6 Mda-käre abko, kürä gobrankrä ye känenkri abko mren trä ngitiekä bidrio kwrere nämä.

Angwane kürä gobrankrä ye bäre ta abko jändrän nire nämä kräbkä. Jändrän ye abko okwä jökrä ngrabare, okwä jökrä ngwärekri amne trökri abko tikwe tuaba. 7 Jändrän kräbkä tikwe tuaba, ye abko krati raba-ba tuen lion kwrere jire tie. Krobukäre abko rababa tuen buey kwrere tie amne, krämäkäre abko ngwäre rababa tuen ni kwrere tie amne kräbkäkäre abko mü kri tä nakenkä käinta, ye kwrere jire rababa tuen tie.

8 Jändrän kräbkä tuaba tikwe, ye abko kratirekratire ngike krä ti rababa tuen tie amne ngike btä abko okwä rababa tuen jökrä btärikri amne terikri tie. Angwane jändrän ye abko käre dibire rare nämä jadüke ñakare, nämä niere krörö:

Ngöbö ni Dänkien Di Kri
Jändrän Jökrä Nuenkrä,
ma abko deme, deme,
deme.

Ma nämänena nüne kena
amne, mata nüne amne
ma ara jatadi,

nämä niere. 9-10 Angwane Ngöbö nämä tākänintbe gobrane kürä gobrankräbti, ye abko

jändrän kräbkä ye nämä käiki-tekä batire batire amne, nämä mike ütiäte kri jae, kä nämä kuin niere Ngöbö nünanka käre-käre yeye. Angwane nitre unbrenbre ni gre bti nibkä ye tä nebe ngukudokwäbti niara ngwärekri, käta korona jakwe mike temen Ngöbö ngwärekri, Ngöbökwä kä biani gobrane ietre bä mikakäre, käta niere krörö:

11 Ni Dänkien Ngöbö,
ma aibe ngöräbe
käikitadrekä amne
ma aibe raba mikani
ütiäte amne
ma aibe di kri,
ñobtä ñan angwane
makwe jändrän jökrä
dätebare amne,
ma aibe köböire jändrän
jökrä tä mtare,

abko nitre unbrenbre nämä niere kore, rababa tuen tie.

Kordero abko ütiäte täräkwata mrianinkä ye metatekä

5 1 Angwane kürä gobrankrä, bti Ngöbö nämä tākänintbe. Niara kise ruenkri abko täräkwata mrianinkä ketaninte nämä, btä ti okwä rababa. Täräkwata ye abko nämä tikani jökrä terikri amne btärikri amne, nämä ketaninkä kuin bä kükü ja täritäri munkwatabti, rababa tuen tie.

2 Angwane angele bäri di kri nämä iti, btä ti okwä rababa amne, angele ye kākwe ngrateba kri kākwe nieba: ¿Nire bäri ütiäte kri abko kākwe täräkwata ne metadite amne, munkwata keta

kükü mikani ja täritäri täräkwata ketakakrä abko nirekwe diandikä täräkwatabtä amarebti ye? raba-ba niere kore. 3 Akwa kä käinbti, kä temenbtä, amne dobo täni abko ni kwanba ñakare jire iti täräkwata ye metatekä amne ñäkäkä btä. 4 Ni ütiäte ñan kwanba jire iti täräkwata ye metatekä amne ñäkäkä täräbtä ti okwäbti, yebtä abko ti rababa müen krübäte. 5 Abtä nitre unbre unbre näma siba yete abko iti käkwe nieba tie:

Makwe ñan müa mda, ñobtä ñan angwane ni iti Judá mräkä-kri abko dite kwra lion kwrere, niara abko jatani David bkünkri amne niarakwe jändrän jökrä Ngöbö rüere ganainbare kwärä-be, aisete niara abko bäri ütiäte käkwe tärä se metadite amne ketaninkä bä kükü ja täritäri se diandikä kwe arato, ni unbre ye käkwe nieba kore tie.

6 Ye btäräbe, Ngöbö näma tākänintbe kürä gobrankräfti, ye ngätäite amne jändrän kräbkä ye ngätäite amne nitre unbre unbre ni gre bti nibkä ye ngätäite ni näma iti abko rababa tuen Korde-ro kwrere tie. Ni ye abko näma nūnaninkä, akwa Kordero müre ketani, kwrere jire rababa tuen tie. Erere arato, ni ye abko di kri, aisete niara di ye abko rababa tuen kroture krä kükü tie amne niara okwä rababa tuen kwä kükü tie, ye abko Ngöbö üai ni kükü tä näin kä jökräfti temen abko tikwe tuaba. 7 Angwane Ngöbö nämane tākänintbe kürä gobran-krä yebti, ye kise ruenkri

täräkwata näma, ye ni Kordero kwrere ye käkwe dianba kisete ti okwäbti. 8 Niarakwe täräkwata ye dianba kisete, ye btäräbe jändrän kräbkä näma yete amne nitre unbre unbre ni gre bti nibkä näma yete, ye rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen ni Kordero kwrere ye ngwäreki, niara mikakäre ütiäte jae. Angwane nitre unbre unbre ye kisetekisete abko arpa näma amne, blato kiakia orore orore ngwian näma kisete-kisete kwetre arato abko te kri ngwäri mnüne rä bäne näma kwetre. Kri ngwäri mnü rä bäne näma blatote kwetre, ye abko ni itire itire tödekaka Jesubti tä nüne kuin deme Ngöbökrä käta blite Ngöbö-be abko bä näma kore kwetre. 9 Angwane niaratre rababa ka btin niere krörö ni Kordero kwere ie:

Ma aibe ütiäte kri, kä raba täräkwata ye den kisete amne ketaninkä munkwatabti, ye ma aibe raba denkä mento, ñobtä ñan angwane ma abko müre ketani ni kräke amne, ja däriebti makwe ni bätäkä ngwarbe kökanintarita Ngöbökrä. Ye abko, ni kukwe bätäkä ngwarbe amne ni juta kwatirekwatire te amne ni nūnanka kä ketareketare temen, te makwe ni kökanintarita ruäre rabakäre ni jen Ngöbökwé.

10 Amne ma köböire Ngöböta
gobrane ni tödekaka
mabti yebti
amne makwe mikani
sribire ni blitaka
Ngöböbe ni mda mda
diäre kwrere Ngöbö
nikwe kräke.

Amne niaratre käkwe
gobrandi kä nebtä mabe,
abko nieba kwe ti okwäbti.

11 Yebti tikwe nikrabata mda
angwane, Ngöbö nämä tākānintbe
kürä gobrankräfti, ye bäre
temen amne jändrän kräbkä ye
bäre temen, erere arato nitre
unbre unbre nämä ye bäre temen
angele kukwei rababa ruen kwati
krübäte tie. Ye erere bkänä,
angeletre nämä kwati kwati krü-
bäte abko ni ñan rabadre tanre

12 amne rababa Jesu bä mike
Kordero kwrere, kä rababa
ngrente ja dibti, kä rababa niere:

iKordero ye müre ketani ni
diantarikäre,

ye ütiäre abko Ngöbökwē
ja di kri mikani niara
kisete amne raba jändrän
jökrä bkäne!

iErere arato, niara aibe
raba töbtä kri amne di
raba jändrän jökrä bti ta
amne,

niara aibe raba mikani
ütiäte jae amne
raba käikitaninkä amne
demainbare!

abko angele kukwei rababa ruen
kore tie.

13 Yebti jändrän jökrä däteba-
re Ngöbökwē tä nüne kä käinbti,
kä temenbtä, dobo täni amne

mrente abko kukwei rababa ruen
krörö tie arato:

iNgöböta tākānintbe
gobrane küräbti amne
Jesu Kordero kwrere,
niaratre nibu ye aibe
raba demainbare amne
raba mikani ütiäte kri!

iErere arato, raba
käikitaninkä amne raba
ja di bkäne kri kärekäre!

abko jändrän jökrä rababa niere
kore. **14** Angwane jändrän krä-
bkä nämä kürä gobrankrä bäre
temen, ye abko rababa niere:
iJän, ye kwrere raba bare!
iAmen! rababa niere. Angwane
nitre unbre unbre ni gre bti
nibkä, ye rababa jökrä ngukudo-
kwäbti temen Ngöbö amne ni
Kordero kwrere ye ngwärekre,
niaratre mikakäre ütiäte jae abko
tikwe tuaba kore.

**Munkwata diandrekä täräbtä
angwane dre dre rakadrekä**

6 1 Yebti ni Kordero kwrere
ye käkwe munkwata tärä-
kwata ketakakrä keta kükü ye
diankaba keteti käne ti okwäbti
angwane, jändrän kräbkä nämä
kürä gobrankrä bäre temen, ye
krati käkwe ñäkäba krikri be
abko kukwei rababa ruen unsuni
ngö kwrere tie abko käkwe nie-
ba: iJakwe! nieba kwe. **2** Ye btä-
räbe tikwe nikraba angwane,
mdä ngwen bürere nämä, btä ti
okwä rababa. Angwane ni nämä
näin mdä yebti abko nämä
tukwen rükrä ngwena kisete
amne, niarakwe rüe ganaindre
ye bä mikakäre korona bianba

ie, bti niara rikaba ni jökrä ganaine rübtä.

3 Yebti ni Kordero kwrere ye käkwe munkwata ketebu täräkwata ketakakrä ye diankaba angwane, jändrän nämä kürä gobrankrä bäre temen ye krobukäre kukwei jaraba tie, käkwe nieba krörö: ¡Jakwe! nieba kwe. **4** Ye btäräbe, mdä mda jataba tuen tie. Mdä ye abko bä tain amne ni nämä näin bti abko käkwe kä jäme diandrekä jökrä nikän kä nebtä amne, ni rabadre ja kämike jökrä kwärikwäri, abkokäre ja di bianba ie angwane, ngitra kri bianba rükrä ie arato.

5 Yebti ni Kordero kwrere käkwe munkwata täräkwata ketakakrä diankaba ketamakäre angwane, jändrän nämä kürä gobrankrä bäre temen ye krämäkäre kukwei jaraba tie, käkwe ¡Jakwe! nieba. Ye btäräbe tikwe nikraba angwane, mdä bä drüne, btä ti okwä rababa amne, ni nämä näin mdä yebti abko nämä jändrän däbä nuatekrä ngwena kisete. **6** Angwane jändrän ketabkä, ye ngätäite Ngöbö kukwei jaraba krörö tie:

Makwe mrö gaka kä jökräbti temen. Yebtä abko ngwian ganaindre köböiti abko biandre jökrä trigo kilo kratibe btä. Erere arato, ngwian ganaindre köböiti abko bti sebada kökadre kilo krämäbe jökrä, akwa olibo köi amne

uba döi,^c ye abko makwe fian juan ngwarbe jire chi, nieba kore kwe abko jaraba tie.

7 Yebti ni Kordero kwrere ye käkwe munkwata täräkwata ketakakrä diankaba bäbkäkäre angwane, jändrän nämä kürä gobrankrä bäre temen, ye abko kräbkäkäre käkwe ¡Jakwe! nieba. **8** Ye btäräbe tikwe nikraba angwane, mdä bä ngwen bürere nita kite krüte bäta nebe kwrere, btä ti okwä rababa. Mdä yebti abko ni kädekata Gata nämä näin amne Gata jiebtä abko ni kä nakebtä ngibiabtikä nämä näin, ni kämikani Gatakwe ngwiandre ja tare nike kä nakebtä abkokäre. Ngöbökwä köbö biani ietre ni kämikakrä krörö: Nita nüne kä ketareketare temen abko tä näkänintbe ketabkä ye abko kämikadre keteti rübtä. Erere arato ni krütadre mrö miare, bren kisete amne kwra krübätekrübäte käkwe ni ye kämikadre abko erere Ngöbökwä köböi biani ietre.

9 Yebti ni Kordero kwrere ye käkwe munkwata täräkwata ketakakrä diankaba bärikekäre angwane, nitre Ngöbö kukwei mikaka gare käkwe nünankabare dite Jesubtä amne niara rükaninte näkare kwetre abtä kämikani abko üai nämä nükwä grä täni, sribi kwekwe Ngöbökrä nämä dbe kräke bä mikakrä, btä ti okwä rababa. **10** Angwane niaratre üai nämä näke ja dibti krörö:

^c 6.6 olibo köi amne uba döi. Mrö mda mda nämäne krüte jökrä angwane olibo köi amne uba döi aibe nämäne angwane yebti rabadre nüne, aisete mrö jökrä ngätäite ye abko bäri ütiäte nünankrä.

Ngöbö, ma abko Gobranka jändrän jökräbti amne ma deme amne ma abko kukwe era niekä käre. Nitre nünanka ma rüere kä temenbtä käkwe nun kämikani tödekabtä Jesubti, ye abko äñongwane kukwe ükadite kräke, käkwe mikadi ja ngie nuen nun dokwäre amarebti ye? nämä niere kore. **11** Angwane dän bä ngwen bürere bianba ietre, niaratre abko metre Ngöbö ngwärekri bä mikäkäre. Kukwe ükarete nitre niaratre kämikaka kräke, ye abko ngibiadre ken kwetre abti niaratre mräkä sribikä Ngöbökrä mda mda kämikadre täte jökrä abko rabadre jökrä ketetibe bentre angwane, Ngöbökwé kukwe ükadite niaratre rüekrä, käkwe rüe mikadi ja ngie nuen niaratre dokwäre, nieba kwe ietre.

12 Yehti ni Kordero kwrere ye käkwe munkwata täräkwata ketakakrä diankaba bä tikäre angwane, tikwe mikaba fiäräre angwane, dobo rababa nakaenkä kri krübäte kä temenbtä, rababa tuen tie amne fiänä abko bä rikwitaba iko jökrä. Bäsi dän driüne, ye kwrere jire fiänä bä rababa. Sö abko bä rikwitaba tain bürere däri kwrere rababa tuen tie. **13** Angwane kri ngwäkä kädekata higo abko tä kite tain mrä abko müreta kite mate ribi käta münente jökrä higo kriebtä, ye kwrere jire muke rababa betekä timontimon kä temen nebtä rababa tuen tie. **14** Angwane täräkwata mriakata, ye kwrere jire kä käinbti se rikaba nibrenkä, nibrenkä, nibrenkä angwane,

fiän rababa mda rababa tuen tie amne, Ngöbökwé kä tokwä krikri amne kä butu mrente mrente diankaba jökrä mento arato, rababa tuen tie.

15 Angwane nitre jreire kä nebtä gitiaba jökrä kä mkäte amne jäkwata mkäte ngitiobti Ngöbö ngäniene. Erere arato, nitre gobranka krikri amne nitre rükä dänkien amne ni jändrän bkänkä krikri amne ni ütiäte krikri, btä nitre klaboré amne nitre fiakare klaboré nünanka Ngöbö rüere gitiaba jire jökrä kä mkäte jrei ben gwaire Ngöbö ngäniene, **16** kä rababa niere krörö ngitioye amne jäkwataye: Ngöböta tākänintbe kürä gobrankräbti amne ni Kordero kwrere mätä kri, se ngäniene nun üke ja täni amne jakwe nunbti temen, **17** fiöbtä fiän angwane Ngöbökwé ni mikadre ja ngie nuen kri krübäte abko käi nüra, äse abko nirekwe nünandrekä jabtä Ngöböbe se? nitre nünanka Ngöbö rüere rababa niere kore ti okwäbti.

Ngöbökwé ni jen kwe ngibiadi jenena jakrä

7 **1** Yehti angele nämä nibkä, btä ti okwä rababa mda. Angele nämä iti kä driri, iti nin-drini, iti ngwitäräkri amne iti mötarikri. Angwane müre fiän rabadre mate mda kä nebtä, mrenbtä amne kribtä, abkokäre niaratre nämä müre ketebtä. **2** Ye btäräbe angele mdara jire nämä kä driri jataba arato abko Ngöbö nire käi nämä tikani jäbtä abko ngwian nämä kisete kwe.

Angele ye rükaba angwane,
 angele nibkä ie Ngöbökwe ja di
 biani kä juankrä ngwarbe amne
 mren juankrä ngwarbe mürebtí,
 yebti angele rükaba mrä kákwe
 ngrateba kri ja dibti, kákwe nie-
 ba krörö:

3 Nitre sribikä Ngöbö nikwe
 kräke, ye okobtä Ngöbö käi keta-
 ka ngämi ngibiakäre Ngöbö mäta
 kri ye ngäniene, ye känenkri
 munkwe ñan kä temen ye juan
 ngwarbe. Erere arato, munkwe
 ñan mren amne kri juan ngwa-
 rbe mürebtí, nieba kwe ietre ti
 okwäbti.

4 Angwane nitre israelita nibe
 btä Ngöbö käi ketadrekä ngibia-
 käre kukwe taretare ngäniene
 nieba jökrä abko 144,000 abko
 ni kukwei jaraba kore tie.

5 Nitre därebare juta Judákri
 btä Ngöbö käi ketakaba
 abko 12,000.

Nitre därebare juta
 Rubénkri abko 12,000,
 juta Gakri abko 12,000.

6 Juta Aserikri abko 12,000,
 juta Neftalíkri abko 12,000,
 juta Manasékri abko
 12,000.

7 Juta Simeónkri abko
 12,000,
 juta Levíkri abko 12,000,
 juta Isacarekri abko 12,000.

8 Juta Zabolónkri abko
 12,000,
 juta Josékri abko 12,000,
 juta Benjamínkri abko
 12,000 arato.

**Ni kwati dän ngwen bürere
 kitani btä kákwe Ngöbö
 käikitaninkä**

9 Yebti tikwe nikraba angwa-
 ne, ni kä jökräbti temen nämä
 kwati, btä ti okwä rababa. Ni
 bätäkä ngwarbe amne ni kukwe
 bätäkä ngwarbe nämä, erere ara-
 to ni nünanka juta bätäkä ngwa-
 rbe, ye nämä kwati kwati krübä-
 te nünaninkä kürä gobrankrä
 Ngöbökwe ken amne ni Kordero
 kwrere ye ngwärekri, btä ti okwä
 rababa. Nitre rababa kwati krü-
 bäte, aisete ñan rababa tanre jire
 chi. Nitre ye abko ngite ñakare
 mda Ngöbökwe niebare btätre,
 ye bä mikakrä abko dän bä
 ngwen bürere bürere te nämä
 näin amne nämä datile krikä^d
 ngwena kisetekisete kä ngwian-
 käre nuäre jabtä. 10 Angwane
 rababa ngrente ja dibti, kä raba-
 ba niere krörö:

íNgöböta tākānintbe kürä
 gobrankräbti amne ni
 Kordero kwrere, ye aibe
 köböire nita nebe
 dianintari jökrä!

rababa niere kore.

11 Angwane kürä gobrankrä
 bti Ngöbö nämä tākānintbe ye
 bäre temen, nitre unbre unbre
 bäre temen btä jändrän kräbkä
 ye bäre temen angeletre nämä
 nünaninkä jökrä, kákwe ja oko-
 krä mikaba neme dobobtä te-
 men, kákwe Ngöbö käikitakaba,
 12 krörö:

^d 7.9 datile krikä. Datile krie abko dba krie kwrere, akwa tukwä ñakare btä
 amne ngwä abko mane amne bänänte, aisete kuin kwetadre.

!Amen!

Ni jökrä raba Ngöbö
demaïne amne käikitekä
amne, Ngöbö aibe töbtä
kri amne ni jökrä raba
kuin niere kärekäre ie.

Erere arato, Ngöbö aibe
mika ütiäte jae amne
niara aibe di kri jändrän
jökrä bti ta.

Ye aisete Ngöbö nikwe ye
aibe abko mika ütiäte kri
kärekäre ni jökräkwe.
Abko kore se.

!Amen!

abko angeletre rababa niere kore.

13 Ye btäräbe nitre unbre
unbre iti käkwe nieba krörö tie:

¿Nitre dän ngwen bürere
ngwen bürere kitani jabtä, se
abko nire amarebti se? Mdakäre
abko, ¿niaratre kä mdenbo tä
näin ruen? nieba kwe tie.

14 Angwane tikwe nieba mda
ie:

Ne abko. Niaratre garera mae
ti mräkä, aisete makwe nie tie,
tikwe nieba ie.

Abtä niarakwe nieba krörö
mda tie:

Ja tare nikani kri tödekabtä
Jesubti angwane, nitre se käkwe
ja tare nikani arato, akwa krüta-
ni tödekabtä bti abko mden se.
Angwane dän bätäteta kuin tä
nebe ngwen bürere, ye kwrere
niaratre käkwe tödekani Jesubti
angwane, ja bätäninte ni Korde-
ro kwrere däriete kwetre angwa-
ne, Ngöbökwé niaratre ngite
dianinkä mento btä abko dän
ngwen bürere bürere bä mikata
btä mtare.

15 Ye mden kisete kürä
gobrankrä Ngöbökwé, bti
Ngöböta takänintbe
gobrane abko kanti
niaratre tä sribire
Ngöbökrä dibire rare
mtare.

Ngöbökwé niaratre ngibiadi
kärekäre.

16 Ye kanti ñan mrö nikadre
mda kwetre amne ja tare
nikadi ñakare mda
kwetre tomna miare.

Erere arato, ñänankwe ñan
kukwadre jire chi mda
amne kä ngire käkwe ñan
nikadre jire chi mda,

17 ñobtä ñan angwane ni
Kordero kwrere tä kürä
gobrankrä Ngöbökwé
kanti abko käkwe
niaratre ngibiadi.

Nitre obeja ngibiaka tä
obeja ngibiare, ye kwrere
ngibiadi kwe.

Angwane ñö ni mikaka
nüne kärekäre, ye kanti
näin niaratre ngwena ñö
tuen jae.

Amne kukwe taretare btä
tätre müen, ye ñan
rabadi jire chi mda amne
Ngöbökwé okwä ñöi
rötadi jökrä ietre,

abko nieba kore kwe tie.

**Tärä ketaninkä bä kükükäre
amne blato orore**

8 I Yebti ni Kordero kwrere
käkwe munkwata täräkwata
ketakakrä diankaba bä kükükäre
angwane, ñänä okwä ötare näre
kä rababa kwekbe kä käinbti sete.

2 Yebti tikwe nikraba angwane, angele nāma nūnaninkā ni kükü Ngöbö ngwārekri, btā ti okwā rababa angwane, angeletre ye abko ie drü bianba krā kükü.

3 Bti angele mdara jire jataba. Angele ye abko nāma blato chi orore kri ngwāri mnü rä bāne kukwakrä ye ngwena kisete abko rükaba ñukwā grā ye kānti, rababa nūnaninkā. Ye btārābe, kri ngwāri mnü rä bāne bāne bianba kabre kukwadre ñukwā grā ororebtī kürā gobrankrä Ngöbökwe ye kānti amne, juta deme Ngöbö-kwe kākwe kukwe ribeba Ngöbö-ye ye ben gwaire. 4 Angele rababa kri ngwāri mnü rä bāne kukwe ye ngübü rababa niken angele ye kisete kukwāne nebe Ngöbö ngwārekri, juta deme Ngöbökwe namani blite Ngöböbe abko bā mikaba kore. 5 Angwane angele rikaba ñukwā grā kānti, kākwe ñukwā bda diankaba, mikaba blato orore kri ngwāri mnü rä bāne kukwakrä te kwe, bti ñukwā bda ye kitaba kā temen nebtā kwe. Ye btārābe unsuni ngö rababa krikri be. Erere arato, kā ngö rababa ruen krikri, mera trā rababa amne dobo rababa nakaenkā se kwrere.

Drü jükani krā kükü ja täritäri

6 Angwane angeletre ni kükü ye abko kākwe ja mikani juto biare drü krā kükü ye jükakäre.

7 Ye erere bkänā, angele iti kākwe drü jükaba kāne, ye btārābe ñü bürere jä kukwān kwre-
rekwrere amne ñukwā jutra mritani dāribe mni mni abko

Ngöbökwe juanba kā temen nebtā, ye abko kätä ñākānintbe ketamā abko kukwaba keteti jire temen. Erere arato, kri krikri kukwaba keteti jire, akwa mikā rerebare kukwaba jire jökrā kwe.

8 Yebti angele nibukäre kākwe drü mda jükaba angwane, jändrän bāsi ngitio kri jutra ngitiekā jökrā, kwrere jire kitaba mrente angwane, mrenta ñākānintbe ketamā abko keteti rikwitaba dārire. 9 Angwane jändrän jökrā nūnanka mrente rabadre ñākānintbe ketamā abko gataba keteti näre. Erere arato, ru mrente ñākānintbe ketamā abko juanba ngwarbe keteti näre.

10 Yebti angele nimākäre kākwe drü jükaba. Ye btārābe muke kri jutra ngitiekā ñotra kwrere nāma kā kāinbti, betakaba timon abko rikaba mate ñö krikri amne ñö kiakia ketamā abko keteti te rikaba mate.

11 Muke ye abko kädian nāma Kwaka abko rikaba mate ñöte, ñöbtā ñan angwane ñöta ñākānintbe ketamā abko keteti rikwitaba kwaka jökrā. Ñö kwaka, ye kisete ni krütaba kwati krübāte ñö ye ñābtā.

12 Yebti angele nibkākäre kākwe drü jükaba angwane, kätä ñākānintbe ketamā ñānānte amne söte abko keteti rikaba ngwarbe amne muketa ñākānintbe ketamā abko keteti rikaba ngwarbe arato. Ne aisete, kā keteti näre ñānānte amne söte abko rikwitaba iko jökrā amne muke keteti näre rababa iko arato. Ye mden kisete, ñānā okwā

krä kwä kä ngwenbti kä trä raba-
ba ñakare. Erere arato, ñänä
okwä krä kwä deo kä trä rababa
ñakare arato.

13 Yebti tikwe nikraba
angwane, mü kri nämä nikenkä
käinta abko ngö jaraba tie amne
mü ye rababa ñäke ja dibti, kä
rababa niere krörö: !Aingwaree,
nitre nünanka Ngöbö rüere kä
temenbtä abko bobre jakän,
ñohtä ñan angwane angele nimä
mda kebera drü jüke ja täritäri
aisete! rababa niere kore.

9 **1** Yebti angele nirikekäre
käkwe drü jükaba angwa-
ne, angele bä muke kwrere
nämä kä käinbti betaninkära
timon nüke kä temen nebtä
abko tikwe tuaba. Angwane kä
mkä kri kädianta Kä Timonbti
kräke llabe bianba ie jukwe Kä
Timonbti ye tikakrä. **2** Ye erere
bkänä, angele ye käkwe jukwe
tikaba Kä Timonbti angwane,
ngübü tä nebe neen krikri be, ye
kwrere jire ngübü rababa kite
kabre kukwäne abko käkwe
ñänä trä mikaba diore amne kä
käinta rababa diore ngübü kise-
te arato. **3** Angwane ngübü yete
abko tröda jataba kwati krübäte
mda abko rikaba kä jökräbti
temen kä nebtä. Tröda ye abko
ie kä bianba ni tākātekāre bäsi
dribe kwrere. **4** Tröda ye abko
käkwe ñan mikä kwetadre amne
kri mu jökrä rerebare ñan kwe-
tadre kwetre. Erere arato, kri
jökrä ñan kwetadre jire chi kwe-
tre, nieba Ngöbökwē ietre; akwa
nire nire tödekaka ñakare Jesu-
bti, aiseite Ngöbö kä ñakare

ketaninkä okokrä btä, ni ye
kwrerekwrere aibe mikadre bren
kwetre, nieba Ngöbökwē ietre.
5 Akwa tröda ye abko ie Ngöbö-
kwe kä bianba ni mikakrä bren
jume jirekābe, akwa kä bianba
ñakare kwe ietre ni kämikakrä.
Angwane dribe tä ni tākete abko
tä nebe tare krübäte nie, ye
kwrere tröda ye kākwe nitre ye
mikadre bren, kākwe ja tare
nikadre krübäte sö krärike, Ngö-
bökwē nieba ietre. **6** Ne aiseite
nitre rababa ja tare nike tröda
kiseite, ni ye abko tö rabadi krü-
tai jötrö, akwa rabadi krüte
ñakare.

7 Angwane tröda nitre mikaka
bren ye abko bä krörö: mdä
mikata biare ngwiandre rübtä, ye
kwrere jire bä rababa amne,
dokwäbti bäsi korona orore
kwrerekwrere nämä angwane,
ngwäre bä rababa ni ngwäre
kwrere. **8** Mdakäre abko, dokwä
drüen rababa tuen nga meri
dokwä drüen kwrere tie amne tu
rababa tuen kri krübäte lion tu
kwrerekwrere. **9** Amne jändrän
ribi ribi jiero kwrerekwrere
nämä mikani mäträbtä ngibiakä-
re rüe ngäniene amne, kareta
krati krübäte jākāta niken mdä-
kwe rübtä ngöta nebe krikri, ye
kwrere jire tröda ye ngike ngö
rababa ruen nikenkä käinta.
10 Erere arato, tröda ye abko
niretu aibe rababa tuen kübarate
dribe kübara kwrerekwrere. Trö-
da kübara ye abko di rababa ni
mikakrä bren jume sö krärike.
11 Angwane üai käme tä dänkie-
ne Kä Timonbti abko tä tröda ye

dänkiene. Üai käme tröda dänkiene ye abko kädianta Abadón hebreore amne Apolión griegore. Ye abko Ni Gakaka nieta.

12 Kukwe tare kri krübäte jatadre ketamä niebare mü kri-kwe abko erere tröda ye köböite kukwe tare rikaba bati käne ta, akwa kukwe tare kri tä ketebu mda.

13 Yebti angele ni tikäre käkwe drü jükaba angwane, ñukwä grä orore kri ngwäri rä bäne kukwakrä Ngöböye nämä Ngöbö ngwäreki, yebtä jändrän kroture kräbkä nämä abko te ni kukwei jaraba tie. **14** Angwane angele ni ti kisete drü nämä, ye ie ni kukwei käkwe nieba krörö: Angele nibkä tä mäkäninte Ñö Eufrates kanti ye tikete, nieba kwe. **15** Ye erere bkänä, ñänä okwä nuäi, köbö mden te amne sö mdenbtä amne kä mdenbtä angele nibkä ye rabadre tikaninte abko nämä mikanintbe, ye erere angele rababa tikaninte abko käkwe ni kämikadre ketamä temen, abkokäre rababa tikaninte. **16** Angwane nitre rükä nämä näin mdäbti mdäbti abko 200,000,000 nieba kore abko ni kukwei jaraba tie.

17 Ye ngwane abko, bäsi köböre kwrere Ngöbökwä mdä mikaba tuare tie angwane, nitre nämä näin mdä yebti abko jändrän ribi ribi nämä mikani ja mäträbti kwetre ja ngibiakäre rüe ngäniene. Jändrän ye abko bä rababa tain ñukwä jutra kwrere, bä mire drüne amne bä nämä sübrüre asufre kwrere

abko nämä kitani jabtä kwetre. Mdakäre abko, lion krübäte dokwä, ye kwrere jire mdä ye dokwä rababa tuen tie angwane, mdä ye kadate abko ñukwä jutra, ngübü amne asufre rababa betekä. **18** Ñukwä jutra, ngübü amne asufre rababa betekä mdä kadate ye abko käkwe ni ketamä kä temen nebtä nünanka Ngöbö rüere kämikaba, **19** ñobtä ñan angwane mdä ye abko di rababa kadate amne kübarate ni kämikakrä. Mdä ye abko kübara rababa tbi kwrere abko bti rababa ni kwete amne rababa ni kämike arato.

20 Akwa ni mda mda rababa nire ja tare nika ye näire abko käkwe kukwe kämekäme Ngöbö rüere ye kitaba ñakare temen, aisete nämä ja mike ngite janknu abko krörö: üai käme gibiakaba ñakare kwetre. Mdakäre abko oro, plata, bronse, jä amne kri sribebare ngöbö ngwarbere abko ie kä tuen ñakare amne ni kukwei ruen ñakare ie amne dikekä ñakare abko mikaba ütiäte janknu kwetre arato. **21** Mdakäre abko, nitre ye nämä ni kämike, ye erere tä nuene janknu amne, kwra neme ñakare ietre amne, ja mika gure bati bati neme ñakare ietre amne tä gore janknu arato.

Angele käkwe taräkwata chi biani Juanye

10 **1** Yebti angele mda bäri dite jataba kä käinbti timonkwäre mütate, btä ti okwä rababa. Angwane angele ye abko

dokwäbti käinta mrüträ näma amne, ngwäre abko rababa trä ngitiekä ñänä trä kwrere amne, ngüre abko rababa tuen ürä kri ñukwä jutra kwrere. **2** Angwane angele ye abko näma näin täräkwata chi metaninte ngwena kisete. Angele ye abko käkwe ngoto küde ruenkri mikaba mrenbti amne ngoto küde ngeberetri abko mikaba dobo nõtabti jate. **3** Bti lion tä ngwäne krikri ja dibti, ye kwrere jire angele ye käkwe ngrateba kri ja dibti angwane, unsuni krä kükü ngö rababa ruen tie. **4** Unsuni krä kükü kukwei käkwe kukwe nieba, ye ti rikabara tike täräbtä angwane, ni kukwei rababa ruenkä käinbti tie, käkwe nieba krörö: Unsuni kukwei nibi krä kükü käkwe dre nini ye tuemetre tiebe. Makwe ñan tika täräbtä abko ni kukwei jaraba kore tie.

5 Angwane tikwe angele tuaba ngoto mike mrenbti amne dobo nõtabti jate, angele ye ara käkwe kise ruenkri kakaba käin amne kukwe niedi kwe abko kukwe era erere bä mikakäre, **6** bti nieba krörö kwe: Ngöbö Nünanka Kärekäre amne Ngöbö kä käin, kä temen dätekä ara käkwe mren dätebare amne jändrän jökrä tä te dätekä, Ngöbö ye käbti ti bike kukwe era erere niere krörö: iNgöbökwé ñan kä ngibiadi jire chi mda! **7** Akwa angele ni kükükäre käkwe drü jükadi angwane, batibe kukwe kaibe tiebe Ngöbökwé ye rabadi bare täte jökrä, Ngöbökwé niebare niara kukwei niekä jökräye ye kwrere.

8 Angwane ni kukwei jaraba krire kä käinbti tie ye käkwe niebata krörö mda tie: Angele tä nünaninkä amne ngoto kwärä tä mrenbti amne ngoto kwärä abko tä dobo nõtabti jate abko täräkwata chi metaninte tä kisete kwe, ye nän kärere ie, nieba kwe tie. **9** Ye erere ti rikaba käkwe nieba krörö angele yeye:

Täräkwata chi tä ma kisete, ye ngwen tie, tikwe nieba ie.

Angwane angele ye käkwe nieba mda tie:

Täräkwata ne, amne kweta makwe. Täräkwata ye bänän rabadi mane munkö kwrere ma kadate, akwa ma bülete abko bänän rabadi kwaka, nieba kwe tie.

10 Ye erere bkänä, täräkwata chi näma angele kisete, ye tikwe dianba kisete, bti tikwe kwetaba. Angwane bänän rababa mane munkö kwrere ti kadate, akwa täräkwata ye rikaba mate ti teri angwane, bänän rababa kwaka. **11** Angwane nieba krörö mda kwe tie: Mtare nitre juta kabre te amne nitre kukwei bätäkä ngwarbe amne, nitre nünanka kä keta-reketare te amne nitre gobranka gobranka, yebtä makwe Ngöbö kukwei nieta btin mda abko nieba kore kwe tie.

Ni nibu Ngöbö kukwei niekä

11 **1** Yebti angelekwe krito bäsi nörä kroko kwrere bianba kä ñäkäkrä tie, käkwe nieba krörö tie:

Ju blitakrä Ngöböbe amne ñukwä grä, ye nän ñäke amne ni

nibe tä Ngöbö käikitekä yete, ye makwe tan jökrä. **2** Akwa kä mikani jenena nitre ñakare israelitarekrä ju blitakrä Ngöböbe kánti, ye abko makwe ñan ñäkä, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare, ie kä ye bianina. Sö gre ketebu bti krobu niaratre käkwe rätädi jökrä juta deme Jerusalén yebti, mikakäre ja tare nike.

3 Angwane tikwe ni juandi nibu abko käkwe blitadi tikrä. Tikwe ja di biandi ietre amne niaratre rikadi Ngöbö kukwei niere köbö 1,260. Ye abko, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira nämane dän jüräre kite jabtä, ye kwrere nitre ye käkwe dän jüräre kitadi jabtä. **4** Ni nibu ye abko tä olibo krie dobu kwrere amne ñotra grä krobu kwrere tä kä temenbtä ni Dänkien ngwärecri. **5** Nane ni mda mda tö rabadre niaratre nibu ye mikai bren angwane, niaratre kukwei tä betekä ñukwä jutra kwrere kadate käkwe rüe kukwadre jökrä. Ne aisete nire nire tö mikai bren abko gatadre jökrä kore. **6** Mdakäre abko nitre nibu ye tä näin Ngöbö kukwei niere angwane, niaratre di tärä kä mikakrä töre, nü ñan räkandre jire chi temen abkokäre. Erere di tärä ñö jökrä kwitakrä däre amne tö rabadre ni mikai bren jume bätäkä ngwarbe, ye erere di tärä ni mikakrä ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete arato.

7 Akwa nitre nibu ye käkwe blitadi ünän jökrä Ngöbökrä angwane, ni bä jändrän kri

krübäte kwrere abko di Satana-kri, aisete tä Kä Timonbti abko jatadi rüre nitre nibu ye rüere, bti ni jändrän krübäte kwrere ye käkwe niaratre nibu ganaindi kwäräbe amne kämikadi kwe. **8** Angwane juta ütiäte kri Jerusalén, kánti ni Dänkien müre ketani krusobtä, juta ye kánti nitre nibu ye ngwäkä rabadi kitanintbe tementa ji ngrabare. Juta kri ye mden abko kädianta Sodoma amne Egipto arato, nitre nünanka juta yete tä nüne diän diän bä mikakrä. **9** Angwane köbömä bti ötare ni kä jökräbti temen, ni kukwe bätäkä ngwarbe amne ni bätäkä ngwarbe amne ni juta bätäkä ngwarbe te käkwe nitre nibu ye ngwäkä tuadi amne ñan doboi mikadre niedi kwetre.

10 Angwane nitre nibu kämikani ye abko käi rabadu nuäre nitre nünanka Ngöbö rüere btä, käkwe jändrän biandi ngwarbe jae kwärükwäri kä ngwiankäre nuäre jabtä, ñobtä ñan angwane nitre nibu Ngöbö kukwei niekä ye abko nämane ni nünanka Ngöbö rüere kä nebtä mike ja tare nike krübäte, aisete kämikani angwane, käi rabadu nuäre btätre.

11 Akwa yebti kä rikaba köbömä bti ötare ta angwane, Ngöbökwé nitre nibu ye mikabata nire amne rababa tükänintbe krö. Ni jökrä käkwe tuaba nuketa nire abko rababa nekwe tekä krübäte. **12** Angwane ni nibu ye ie ni kukwei jaraba kri kä käinbti, käkwe nieba krörö ietre: Mun jakwe kä käinbti nete, nieba kwe ietre. Ye

btäräbe rikaba mütate käin
amne rüe käkwe tuaba jökrä
niken kä käinbti.

13 Ye btäräbe dobo rababa
nakaenkä kri krübäte. Dobo
rababa nakaenkä, ye kiset
abko juta Jerusalén nämä näkä-
nintbe keta jätä abko keteti
rikaba ngwarbe temen amne ni
kämikaba mili Krä kükü dobo
yekwe arato. Angwane nitre
ruäre nämä nire abko btä kä
jürä rababa krübäte amne Ngö-
bö kä käinbti se käikitakaba
kwetre.

14 Ye kwrere kukwe tare krü-
bäte abko rikaba bobu ta, akwa
kukwe tare ketamakäre abko
kebera nüke mda.

Angelekwe drü Krä kükükäre jükani

15 Yebti angele ni tikäre
käkwe drü jükaba angwane,
nitre kukwei rababa ruen krikri
ja dibti kä käinbti, kä rababa
niere:

Ni Dänkien Ngöbö amne
Jesu Dianinkä Ngöbökw
abko kitera gobrane ni
ngätäite.

Niaratrekwe gobrandi
kärekäre,
rababa niere.

16 Angwane nitre unbren
unbre ni gre bti nibkä nämä
täkänintbe Ngöbö ngwäreki
kürä gobrankrä kwekwebti rika-
ba, rababa ja okokrä mike nebe
dobobtä temen Ngöbö mikakäre
ütiäte jae amne rababa Ngöbö
käikitekä, **17** kä rababa niere
krörö:

Ni Dänkien Ngöbö, ma di
kri jändrän jökrä bti ta
amne ma tä kärekäre.

Nunta kuin niere mae,
ñobtä ñan angwane ma
di kribti ma kitera
gobrane ni ngätäite.

18 Nitre kä jökräbti temen tä
nüne ma rüere abko
moto romon krübäte
makrä,
akwa makwe kukwe
ükarete ni krütani kräke,
mikakäre ja ngie nuen
abko käi nürä.

Amne nitre sribikä makwe
käta ma kukwei niere, ye
abko ie ma kitera sribi
ütiä bien.

Erere arato, ni ütiäte krikri
ya, o ni bobre bobre
ütiäte ñakare, akwa tä
ma käikitekä, ye abko
juta deme makwe, ye ie
makwe sribi ütiä biandi.

Amne nire nire käta kä
temen ne juen ngwarbe
abko makwe juandi
ngwarbe arato,

abko nitre unbren unbren rababa
niere.

19 Angwane ju blitakrä Ngö-
böbe nämä kä käinbti abko
jukwe tikaba amne ju yete
abko kaja nämä, btä ti okwä
rababa. Kaja ye abko te kukwe
ükaninte Ngöbökw nitre israe-
litabe abko nämä ükani abko
btä ti okwä rababa. Angwane
mera trä rababa, kä ngö raba-
ba ruen amne unsuni ngö
rababa amne dobo rababa
nakaenkä amne nü järe järe

rababa näkäen kabre temen ti okwäbti.

Meri amne mökata kri

12 1 Ye btäräbe Ngöbökwe jändrän kuin, ütiäte kri bä mikaba kä käinbti abko tikwe tuaba. Ye abko, Ngöbö-kwe dre nuendi bä mikaba abko krörö: Meri iti käta juta era metre Ngöbökwe bä mike näma kä käinbti abko btä ñänä trä näma dän kwrere amne, sö abko näma niara ngoto täni. Erere arato, korona näma niara dokwäbti abko btä muke bä näma kwä jätäbti kubu. 2 Meri ye ñakare mobe bren kwe kisetete, aisetete jataba ja ngibiare amne rababa ngrente krikri be ja ngibiabtä.

3 Yehti jändrän mdara jire rababa kä käinbti sete abko mökata kri krübäte bä tain rababa tuen tie. Mökata ye abko Satana ara bä mika näma. Mökata ye abko dokwä kwä kükü amne korona näma mikani dokwä kwatirekwatire bti amne krotu krä jätä ie, niara bäri dite bä mikakrä. 4 Angwane muke kä käinbti^e se näma ñäkäninthe ketamä abko mökata ye käkwe muke sökakaba keteti ja kübarabti, bti kitaba timon kwe kä temen nebtä. Abti meri näma ja ngibiare amne ngäbäkcre däredre kwe abko mökata ye tö rababa kwetai jötrö kän, abkokäre raba-ba nünaninkä meri kanti yete.

5 Angwane ngäbäkcre däreba brare meri yekwe abko Jesu Dianinkä Ngöbökwe bä mikata. Ngäbäkcre ye abko käkwe gobrandi ja di kribti juta jökräbti, käkwe juta jökrä mikadi ja ngoto täni. Akwa ngäbäkcre ye däreba angwane, batibe Ngöbökwe dianinkä jene-na mökata ngäniene amne järikaba nebe Ngöbö kanti, kürä gobrankrä Ngöbökwe ye kanti gobrane Ngöbö ben gwaire.

6 Akwa meri ngäbäkcre ngibiara ye abko gitiaba kä kaibete. Ngöbökwe kä ükaninante biare kräke, kanti gitiaba. Ye kanti abko Ngöbökwe bukadre köbö 1,260 abkokäre gitiaba yete.

7 Yehti rüba krörö mda kä käinbti: angele Miguel btä angele mda mda käkwe rüba mökata amne angele üai käme kwekwe rüere. 8 Akwa niaratre abko di ñakare ganainkrä, aisetete angele Miguel btä angele mda mda ye käkwe mökata ye ganainba kwäräbe, aisetete kä ñan rababa mda niaratrekrä nünankrä kä käinbti. 9 Abtä mökata kri kädekata tbi kira, arabe kädekata Diablu amne Satana tä näin ni ngökö kwati kä jökräbti temen, ñan rikadre ji Ngöbökwebti abkokäre. Mökata ye btä angele üai käme kwekwe ben kitaba jökrä timon nüke kä nebtä. 10 Angwane ni kukwei jaraba kri ja dibti kä käinbti tie, kä rababa niere krörö:

Kä ni diantarikrä nüra.

^e 12.4 Muke ye abko angele ngökani Satanakwe Ngöbö rüere bä mikata nütüta.

Ngöbö nikwe dí kri kitera
gobrane amne, Ni
Dianinkä Ngöbökwé abko
núra gobrane arato,
ñobtä ñan angwane dibire
rare ni mräkä rüe Satana
kä nämáne ni mräkä
tödekaka Jesubti kite
ngise Ngöbö nikwe
ngwärekwé abko
kitaninkära kä käin bäre
mento nüke kä temen
nebtä.

11 Ni Kordero kwrere däríe
ianinte krusobtä ni
ngite diankakäre mento
btätre, ye köböire ni
mräkä tödekaka niarabti
käkwe Satana
ganainbare.

Erere arato, ni mräkä
käkwe kukwe kuin
Jesubtä nieba angwane,
ja kwata namani ruentari
tare ñakare ietre, käkwe
kä jürä ngwiani ñakare
jabtä, aisete nämáne
biare ngataen kukwe
kuin niebtä.

Yebti Satana ganainbare
kwetre arato.

12 Ne aisete mun nünanka kä
käinbti kä ngwen nuäre
jabtä munkwe.

Akwa aingwaree mun
nünanka kä temenbtä
amne mun nünanka kä
butubti mrente.

Mun ye abko bobre jakän,
ñobtä ñan angwane kä
kitera neme braibe
diabluye rükäre Ngöbö
rüere, aisete mätä kri

mun nünanka kä
temenbtä ye rüere,

abko ni kukwei rababa ruen tie.

13 Mökata kitaba timon kä
temen nebtä angwane, meri
käkwe ngäbäkäre ngibiabare ye
jiebti mökata rikaba kisere mika-
käre ja tare nike. **14** Akwa meri
ye abko gitiadreta kä kaibete tbi
ngäniene, abkokäre mü kri ngike
kwrere Ngöbökwé bianba ie rika-
kärä, ye erere bkänä meri ye
gitiabata mobe tbi ye ngäniene.
Ye kanti Ngöbökwé ngibiaba kä
komä bti ötare. **15** Angwane tbi
ye käkwe ñö yaiba kabre meri ye
rüere mda, ñö ye abko rabadre
kri, kä rikadre meri ye ngwena
nguse, abkokäre yaiba kwe.

16 Akwa dobo temen ye käkwe
meri ye die mikaba amne, ñö kri
yaiba mökatakwe, ye dobokwe
ñakaba jökrä, aisete mökatakwe
meri kämikani ñakare.

17 Yebtä abko mökata ye
mätä rababa kri krübäte meri
yebtä angwane, rikaba rüre meri
ye bkün mda mda rüere. Meri
bkün mda mda abko ni Ngöbö
kukwei mikaka täte era metre
amne ni blitaka Jesu kräke, ye
rüere mökata rikaba rüre.

**Ni jändrän kri krübäte kwrere
jataba mrente käin**

13 **1** Yebti mökata rababa
nünankä mren körä-
bti. Yebti ni jändrän kri krübäte
kwrere jire abko jataba mrente
käin ti okwäbti mda. Ni ye abko
dokwä kwä kükü amne krotu
krä jätä ie, niara bäri dite bä
mikakrä, btä ti okwä rababa.

Angwane kukwe diän taretare tikani Ngöbö rüere näma keta-ninkä kwati dokwä kwatirekwa-tire btä amne korona näma mikani krotu kratirekratire btä abko tikwe tuaba. **2** Ni jändrän kri krübäte kwrere tikwe tuaba, ye abko bä rababa tuen kwra leopardo kwrere tie amne ngoto abko rababa tuen oso ngoto kri kwrere tie amne kada abko rababa tuen krübäte lion kada kwrere tie. Ni ye abko ie mökata käkwe ja di bianba kri gobrankrä nibtä. **3** Ni jändrän kri krübäte kwrere ye abko träin kri dokwä kwatibtä abko kisete gatadre, akwa träin ye abko rababa kuinta ie, bä rababa tuen tie. Yebtä abko ni jökrä ñan töi rababa krütare amne ni jökrä rikaba niara jiebtä. **4** Angwane mökata käkwe ja di bianba ni jändrän kri krübäte kwrere ie. Yebtä abko ni jökrä rababa mökata ye mike ütiäte Ngöbö kwrere. Erere arato, ni jändrän kri krübäte kwrere ye mika rababa ütiäte kwetre arato, kä rababa niere krörö: Ni jändrän kri krübäte kwrere tä nete, ne kwrere ni ñakare jire mda. ¿Nirekwe rüdre ni ne kwrere rüere se? rababa niere.

5 Mdakäre abko, ni jändrän kri krübäte kwrere ye abko ie ja di bianba kri kä nebtä sö gre ketebu bti krobu. Erere arato, niarakwe bikadre kri, käkwe ñäkadre kämekäme Ngöbö rüere, abkokäre kä bianba kore ie. **6** Ye erere bkänä, ni ye käkwe ñäkäba kämekäme

krübäte Ngöbö rüere amne kä käinta, kanti Ngöböta nüne, ye rüere ñäkäba diän diän kwe. Erere arato, nire nünanka kä käinbti, ye rüere ñäkäba kwe. **7** Erere arato, juta deme Ngöbökwere rüere rüdre kwe, ye ganaindre kwäräbe kwe amne kämikadre kwe, abkokäre kä bianba ie rükäre bentre. Erere arato, ni bätäkä ngwarbe amne juta bätäkä ngwarbe amne ni kukwe bätäkä ngwarbe amne kä bätäkä ngwarbe bti rabadre gobrane, abkokäre ja di bianba ie arato. **8** Angwane Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri ni Kordero kwrere nämane mikani biare kämikadre ni mdaye ni jökrä kräke. Ye abko, nire nire ñakare jen niarakwe abko kä tä tikani ñakare tarä ni nünandi kärekäre mikakrä gare yebtä, ni ye abko käkwe ni jändrän kri krübäte kwrere mikadi ütiäte jae Ngöbö kwrere.

9 Nire nire olo tarä abko käkwe olo ketate kukwe neye:

10 Nire nire järekadre ngite tödekabtä Jesubti, ye erere jänäin ngite. Nire nire kämikadre ngitrabti tödekabtä Jesubti, ye erere kämikadi ngitrabti.

Kukwe rakadikä kore angwane, juta deme Ngöbökwere käkwe nünandrekä dite jabtä bätärekä ja jaritäri amne Jesu rükandrete ñakare kwetre, akwa tödekadre kwatibe Jesubti janknu.

Ni jändrän krübäte kwrere mda jatani dobote käin

11 Yebti ni mdara jire jataba dobote käin, akwa niara abko ni jändrän krübäte kwrere jataba, rababa tuen tie. Ni ye abko krotu krobu ie abko rababa tuen korde-ro krotu kwrere tie, akwa ñan ñäkäba jame kordero kwrere kwe, akwa rababa ñäke mökata kwrere. 12 Amne ni jändrän kri krübäte käne ye di rababa jökrä kwe, kä rababa sribire ni käne ye diäre. Ni jändrän kri krübäte käne abko träin kri dokwä kwati-btä abko kisete gatadre akwa namaninta quinta ie, ye kräke ni mda ye rababa sribire, kä rababa ni käne ye mikamna ütiäte Ngö-bö kwrere ni jökrä kä nebtäye. 13 Erere arato, ni ye rababa sribi kri ñan tuabare nuene, kä rababa ñukwä kä käinbti mike kite timonkwäre ni mda mda okwä-bti, niara di kri Ngöbö kwrere abko ni jökrä käkwe nütüdre, abkokäre sribi kri ñan tuabare nuenbare kore kwe ni ngökakäre. 14 Angwane ni jändrän kri krübäte kwrere näma käne, ye mikakäre ütiäte, ni mda ye raba-ba sribi kri ñan tuabare nuene. Yebtä abko ni kwati ngökäba kwe. Erere arato, ni jändrän kri krübäte kwrere abko dokwä kwati tikaninkä ngitrabti kämi-kakäre, akwa träin namaninta quinta ie amne namani nüne janknu, ye bä sribemna kwe mikakäre ütiäte Ngöbö kwrere, ye erere ni jökrä käkwe sribebare. 15 Angwane ni jändrän

krübäte kwrere nibukäre, ie ja di bianba bä ye mikakrä nire abko erere nuenba kwe. Amne nire nire käkwe ñan ni käne ye bä mikadre ütiäte jae Ngöbö kwrere abko kämikadre kwe abko jändrän bä näma niere.

16 Mdakäre abko, ni ngwarbe amne ni ütiäte, ni ngwian bkänkä krikri amne ni bobre bobre, ni klaboro ñakare amne ni klaboro abko btä ni jändrän kri krübäte kwrere näma käne ye kä tikadre ni kise ruenkri btä o ni okobtä abko ni mda ye käkwe nieba abko erere mikani nuene.

17 Akwa nire nire btä ni jändrän kri krübäte kwrere näma käne ye kä näma tikani ñakare, ni ye ñan rabadre jändrän rürümoine amne jändrän kökö jae. Ni käi ye abko ni jändrän kri krübäte kä o niara kä tikani kö okwä jändrän tankräbti. 18 Amne kö okwä jändrän tankrä, bti ni jändrän kri krübäte kwrere käita tikani, ye abko nire nire töbtä aibe ie ni ye raba nüke gare. Kö okwä jändrän tankrä yebti, aiseite ni ye abko kä tikata kö okwä jändrän tankräbti abko 666.

Ni 144,000 abko Ngöbökwé mikani jenena jakrä

14 1 Yebti ni Kordero kwrere näma nünaninkä ngitio Siönbti, btä ti okwä raba-ba angwane, ni ye ben abko ni mda näma 144,000. Angwane nitre okobtä Kordero ye kä näma tikani amne Kordero rün kä näma tikani arato niaratre näma nitre ye bkäne bä mikakrä

abko rababa tuen tie. **2** Yehti ñö ngöta nebe kri, ye kwrere jire kä ngö rababa ruen kä käinbti tie. Erere arato, unsuni ngöta nebe krikri ja dibti, ye kwrere kä ngö rababa ruen tie. Mdakäre abko, ni kwati rababa arpa kabre täke gwaire jökrä abko kwrere jire kä ngö rababa ruen tie. **3** Angwane kürä gobrankrä Ngöbökwé ye ngwärekre nitre 144,000 rababa ka btin niere. Erere arato, jändrän kräbkä nämä kürä bäre temen ye ngwärekre amne nitre unbre unbre ngwärekre ka btin ye nieba kwetre arato. Akwa ka btin, yehtä ni mda mda ñan rababa töi ngitie-kä jire chi amne nitre 144,000 kökanintarita Ngöbökwé jakrä, ye aibe ie ka btin ye rababa nuke gare. **4** Nitre ye abko, ni deme ja mike gure ñakare meribe, ye kwrere jire nitre ye käkwe ja ngibiabare deme, käkwe ngöbö ngwarbe ngwarbe mikani ütiäte ñakare jae. Ni Kordero kwrere nämä niken mdente erere abko jiehti niaratre nämä niken. Erere arato, ni Kordero kwrere krütani krusobtä angwane, ni jökrä ngätäite niarakwe ni ye kökani Ngöbökrä, bti nura ngwä ötata käne, ye bianta ngwarbe Ngöböye kuin niekäre ie, ye kwrere niaratre nämä biani Ngöböye amne ni Kordero kwrereye kuin niekäre ietre. **5** Amne blitabare era metre kwetre Ngöbökrä amne ni mda ngökani ñakare jire chi kwetre, aisete ni mda mda ñan rababa kite ngise jire chi. Nitre ye

mden abko ie ka btin rababa nuke gare.

6 Yehti tikwe angele mdara jire tuaba abko rababa nikenkä käinta sete. Angele ye abko nämä Ngöbö kukwei kuin käre-käre ngwena niedre ni jökrä nünanka Ngöbö rüere kä temenbtä yeye. Ye mden kisete, ni kä jökräbti temen amne ni bätäkä ngwarbe amne ni kukwe bätäkä ngwarbe amne ni nünanka juta kwatirekwatire te abko kräke angele ye nämä Ngöbö kukwei kuin ye ngwena, **7** kä rababa niere krörö ja dibti: Ngöbö jürä ngwian jabtä munkwe amne niara käikitaka munkwe, ñobtä ñan angwane niarakwe kukwe ükarete ni kräke mikakäre ja ngie nuen abko käi nura amne, Ngöbö kä käinbti btä kä tementa dätekä amne Ngöbö mren dätekä btä ñö dätekä, Ngöbö ye abko mika ütiäte munkwe abko angele ye rababa niere kore ti okwäbti.

8 Yehti angele jataba nibukäre mda abko käkwe juta Roma bä mikaba juta Babilonia kwrere, kä jataba niere krörö: Meri bti kä ngwarbe käta ni brare brare näkwite ja mikakäre ngite, ye kwrere jire nitre nünanka juta kri Babilonia käkwe ni kwati kä jökräbti temen näkwitani, aisete ni kwati töi nikwitani jame käkwe ja mikani ngite ben Ngöbö rüere, akwa juta kri ye abko nikira ngwarbe jökrä, angele ye rababa niere.

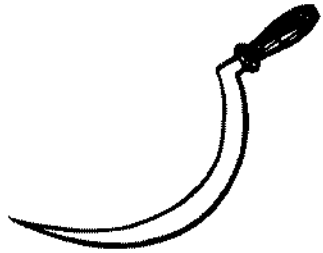
9 Yehti angele jataba nimäkäre mda. Angele ye abko jataba ñäke ja dibti, kä jataba niere

krörö: Ni jändrän kri krübäte kwrere arabe bä sribebare, ye nire nire käkwe mikadre ütiäte ngöbö kwrere jae amne nire nire käkwe ja tuadremetre ni ye kä tike ja okobtä o ja kisebtä,

10 nitre ye abko btä Ngöbö mätä rabadi kri krübäte abko uba döi kwaka ñata kwrere jire rabadi kräke, ñobtä ñan angwane uba döi ngätäre kwaka ye kwrere jire Ngöbö mätä nibi, aisete nitre ye abko käkwe ja tare nikadi kri krübäte ñukwä jutrate amne asufrete angele deme Ngöbökwé ngwärekri amne ni Kordero kwrere ngwärekri arato. **11** Ne aisete, nitre ni jändrän kri krübäte kwrere mikaka ütiäte jae amne ni ye arabe bä sribebare abko nire nire käkwe kä tikani jabtä abko käkwe ja tare nikadi kärekäre dibire rare, aisete kä rabadi ñakare jadükakrä ietre. **12** Ngöbökwé ni ye mikadre ja tare nike kore, kukwe nebtä abko juta deme Ngöbökwé tödekaka Jesubti, käta Ngöbö kukwei mike täte ye abko käkwe ja die mikadre nüne dite Ngöbökrä.

13 Yebti ni kukwei jaraba mda kä käinbti tie, käkwe nieba krörö tie: Tärä tike krörö: Mtare mentokwäre nire nire tödekaka ni Dänkienbti tä krüte, ni yebtä kä rabadi nuäre amne Ngöbökwé ja di biandi ie.

Jän, abko kore era metre nienta Ngöbö Üaikwe, ñobtä ñan angwane nitre ye käkwe jadükadi, ñan sribidre mda kwe, amne sribibare kuin kwetre, ye

*Ngitra tänene bä kore
(Apocalipsis 14.14)*

abko Ngöbökwé ütiä biandi ietre abko tike kore täräbtä, nieba kwe tie.

Ni jökrä ükaninkrö kukwe ükatekäre kräke

14 Yebti tikwe nikraba mda angwane, müta ngwen bürere, btä ti okwä rababa. Angwane müta yebti abko ni iti Ni Kä Nebtä Ngobo kwrere rababa tuen tākānintbe tie. Angwane korona orore nämā dokwābti amne ngitra tänene tu grine ngwian nämā kisete kwe. **15** Ye btäräbe ju blitakrä Ngöböbe kä käinbti te angele nämā abko jataba ju bäre käkwe ñākāba ja dibti ni nämā tākānintbe mütabti yeye, käkwe nieba krörö ie: Ni kä jökräbti abko nura ngwā nena tain jökrä kwrere, aisete nura ngwā öta käi nüra, aisete ngitra tänene tä ma kisete, yebti nura ye tikekä, bti makwe ngwā öta, erere makwe ni jökrä ükākkrö Ngöbökrä, nieba kwe ie. **16** Ye erere bkänä, ni nämā tākānintbe mütabti käkwe ni jökrä ükaninkrö Ngöbökrä ye bä mikakäre, ni ye käkwe ngitra mñianteba nura tikakakrä kä

temen nebtä amne, ni jökrä ükkröba kwe kä nebtä.

17 Abti angele mdara jire nämä Ngöbö ngwäreki ju bliitakrä Ngöböbe te kä käinbti, angele ye abko nämä ngitra tänene tu grine ngwena kisete arato. 18 Angwane ñukwä grä kri ngwäri mnü rä bäne kukwakrä Ngöböye, ye kanti angele mdara jire nämä. Angele ye abko di nämä ñukwä jutrabti. Angele ye abko käkwe ñäkäba ja dibti angele ngitra tänene ngwianka kisete yeye angwane, ni jökrä nünanka Ngöbö rüere bä mikaba uba kwrere kwe, käkwe nieba krörö ie: Uba nena tain btä amne kä uba ngwä ötakra nura, aisete ngitra ye mniente kä temenbtä amne, makwe uba ngwä öta küdekrä ngöi ngöi, nieba kwe. 19 Ye erere bkänä, angele ye käkwe ngitra tänene tu grine ye mnianteba kä temen nebtä angwane, uba ngwä tikakaba jökrä kwe uba kökräibtä. Yebti jändrän kri uba tükakakrä, te uba kitaba jökrä kwe tükakakrä. Uba tükarekä ngotobti, ne abko Ngöbö mätä kri nitre nünanka niara rüere btä bä mikata, erere niarakwe gadite jökrä abko bä mikata kore. 20 Angwane uba ye abko tükakaba juta Jerusalén bare mento, akwa jändrän uba tükakakrä te uba tükakaba, ye kanti däri aibe rababa betekä kabre krübäte. Däri rababa neen kwata kri temen kilometro siento krämä jire amne rababa mate mdä kadabtä rababa tuen tie.

Angele ni kükü jändrän taretare ngwianka ni rüere

15 1 Yebti jändrän mda kri kri rakadrekä abko bä rababa kä käinbti abko btä ti ñan töi rababa krütare mda abko krörö: Ngöbö mätä kri ye abko rabadre bare täte jökrä nitre nünanka niara rüere btä abko angele ni kükü nämä näin jändrän taretare keta kükü mrä ngwena kisete, ni nünanka Ngöbö rüere mikakäre ja tare nike kri abko rababa tuen tie. 2 Mdakäre abko, jändrän mdara jire tuaba tikwe abko bä rababa tuen mren bidriore kwere abko nämä mritani ñukwä jutrabe ketetibe rababa tuen tie. Mren bidriore ye kanti abko nitre nämä nünaninkä arpa ketaninte kisetekisete rababa tuen tie. Ni jändrän kri krübäte kwere amne bä dätebare, ye nire nire käkwe mikani ñakare ütiäte ngöböre jae käkwe ganainbare kwäräbe amne niara kä tikani ñakare kwetre jabtä amne kö okwä jändrän tankrä ni yekwe abko mikani ñakare kwetre jabtä, ye mden ie Ngöbökwere arpa biani abko nämä kisete tükakrä Ngöbö käikitakakäre. 3 Moisés, sribikä Ngöbökwere käkwe Faraón ganainbare angwane, ka niebare kwe Ngöbö käikitakakäre, ka ye kwrere niaratre nämä niere amne ni Kordero käkwe ka niebare, ye kwrere abko niaratre nämä niere abko krörö:

Ni Dänkien Ngöbö Di Kri
Jändrän Jökrä Nuenkrä,
makwe jändrän krikri

krübäte nuenbare, ye
abko bä nuäre jökrä.

Amne ma abko tä gobrane
kärekäre.

Ma abko era metre amne ji
makwe abko kuin metre
jökrä.

4 Ni jökrä käkwe ma jürä
ngwiandre ni Dänkien.

Erere arato, ni jökrä käkwe
ma mikadi ütiäte jae ni
Dänkien, ñobtä ñan
angwane ma aibe kuin
deme amne metre.

Erere arato, ni jökrä jatadi,
käkwe ma käikitadikä,
ñobtä ñan angwane mata
kukwe ükete era metre ni
jökrä kräke abko nena
gare aisete,

abko nitre ye rababa ka niere
kore.

5 Yebti tikwe nikrabata
angwane, ju blitakrä Ngöböbe
nuäre ngwiandre nämä kä käin-
bti abko jukwei gitiaba, rababa
tuen tie amne, ju yete abko
kukwe keta jätä biani nuendre
nie Ngöbökwé abko nämä ükani.

6 Angwane ju blitakrä Ngöböbe
ye te angele ni kükü nämä abko
jataba ju bäre. Angeletre ye abko
nämä kukwe taretare krübäte
nuendre keta kükü Ngöbökwé
abko ngwian nämä kisete kwe-
tre. Angeletre ye abko nämä dän
merebe trä ngitiekä kädekata
lino kitani jabtä te nämä näin
amne koria orore nämä kitani ja
kötäbti ta kwetre abko jataba tie.
7 Angwane jändrän kräbkä nämä
Ngöbö bäre temen, jändrän ye
krati abko käkwe blato orore te

Ngöbö mätä kri nitre nünanka
niara rüere btä nämä mikani
abko bianba kwe angele itire iti-
re ie. Ngöbö ye mden tä nüne
kärekäre. 8 Angwane ju blitakrä
Ngöböbe nuäre ngwiandre abko
te Ngöbö di kri bä rababa abko
ngübü aibe rababa gwita temen
amne, kukwe tare kri krübäte
ngwian nämä angele ni kükükwe
ye ngämi niken ta, känenkri ni
ñan raba neme jire gwi ju yete,
rababa tuen tie.

**Blato kwä kükü te Ngöbö mätä
kri nämä mikani**

16 1 Abti ju blitakrä Ngöbö-
be te ni kukwei rababa
ruen kri ja dibti tie, kä rababa
niere angele ni küküye: Ngöbö
mätä kri tä mikani blato kwä
küküte, ye mun nän iente kä
temenbtä amne ni nünanka kä
temenbtä sebti, nieba kore ange-
letre ye. 2 Ye kwrere bkänä,
angele rikaba iti käne käkwe
Ngöbö mätä kri nämä blatote ye
ianteba kä temen yebti angwane,
ni jökrä, btä ni jändrän kri krü-
bäte kwrere ye kä nämä tikani
amne, ni jändrän kri krübäte
kwrere abko bä sribebare, ye
nire nire nämä mike ütiäte ngö-
böre jae, nitre ye abko kwata
rababa ngütüete käme jökrä ietre
abko bä rababa käme amne raba-
ba tare krübäte ietre.

3 Yebti angele nibukäre kä-
kwe Ngöbö mätä kri nämä blato-
te ye ianteba mrenbti angwane,
ñö mrente ye rikwitaba därire
jökrä. Däri ye abko rikrakaba
ribi ribi bäsi ni kämikata

angwane, ni dārie tā nikrenkā ye kwrere jire mren nōi rababa, aiseite jändrän nünanka mrente mrente ye gataba jire jökrä.

4 Yebti angele nimäkäre kākwe Ngöbö mätä kri nāma blato- te ye ianteba nō krikribti amne nō okwä kiakiabti. Angwane nō amne nō okwä ye rikwitaba däri- re jökrä arato. 5 Angwane angele mdara jire abko nō ngibiabtikä kukwei jaraba tie, kākwe nieba Ngöböye:

Ngöbö Deme, ma
nāmanena kira kena
amne ma tā käre mtare.

Mata ni mike ja tare nike
kore, se abko mata nuene
kuin era metre, 6 nōbtä
ñan angwane nitre
nünanka ma rüere kākwe
juta deme makwe
kāmikani angwane,
niaratre dārie ianinte
kabre kä temen nebtä.

Erere arato, nitre ma
kukwei niekä dārie
ianinte kwetre.

Ye mden ütiäre abko mata
däri bien ñadre ietre
mtare.

Niaratre kākwe kukwe
nuenbare kore, ye mden
ütiäre mata nuene kore
btätre arato ye. Abko
kore se,

nieba angelekwe Ngöböye.

7 Yebti nitre tödekaka Jesu-
bti müre ketani abko üai nāma
ñukwä grä kanti abko kukwei
jaraba mda tie, kākwe nieba
Ngöböye: Ni Dänkien Ngöbö
Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä,

ma abko tā kukwe ükete kuin
era metre nitre nünanka ma
rüere kräke, kätä niaratre mike
ja tare nike era metre nun
dokwäre, rababa niere kore
Ngöböye.

8 Angwane angele nibkäkäre
kākwe Ngöbö mätä kri nāma bla-
tote ye ianteba ñänänbti angwa-
ne, ñänä ye ie ja di bianba ni
kukwakrä ñukwä kwrere.

9 Angwane ñänänkwe ni jökrä
kwata kukwaba tare krübäte
angwane, Ngöbö kukwe taretare
kri juanka, ye rüere rababa ñäke
kämekäme jirekäbe mda, akwa
kukwe kämekäme kitaba ñakare
temen kwetre amne Ngöbö mika-
ba ütiäte ñakare jire chi kwetre
jae.

10 Yebti angele nirikekäre
kākwe Ngöbö mätä kri nāma bla-
tote ye ianteba ni jändrän kri
krübäte kwrere nāma gobrane
yebti. Angwane kä gobrankrä
kwe, ye kanti kä rababa iko
jökrä. Ye ngwane kukwe taretare
nakaninkära nibtä, abtä ni jökrä
rababa ja tare nike kri, kä rababa
ja tüdrä kwete be tute ja tare
nikabtä. 11 Akwa niaratre nāma-
ne ja mike ngite nō nō Ngöbö
rüere abko kitaba ñakare temen
kwetre amne jirekäbe rababa
ngütüete jökrä ngrabare, kisete
rababa ja tare nike kri krübäte,
abtä rababa ñäke kämekäme
Ngöbö kä känbti se rüere.

12 Yebti angele ni tikäre
kākwe Ngöbö mätä kri nāma bla-
tote ye ianteba nō kri Eufratebti
angwane, nitre gobranka btä
rükä kwekwe kä driri jatani abko

rikadre kä nõtabti ta, abkokäre nõ kri Eufrates ye grõtaba jökrä.

13 Yebti tikwe jändrän tuaba krörö mda: Mökata kadate, ni jändrän kri krübäte kwrere kadate amne ni ngöbö ngwarbe kukwei niekä abko kadatekadate üai käme gwre kwrerekwrere jataba komä mentokwäre ti okwäbti. **14** Angwane üai käme komä bä rababa gwre kwrere ye rababa sribi kri ñan tuabare nue-ne abko rikaba nitre gobranka krikri kä jökräbti temen ükekrö rükäre Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye rüere. Ye näire Ngöbökwere rüe ganaindi kwäräbe.

15 Angwane ni Dänkien abko käkwe nieba: Ni gokä tä kite batibe, ye kwrere ti jatadita, aisete munkwe mokre jabti amne nire nire tädi mokrere jabti käkwe ja ngibiadre kukwe kämekäme Ngöbö rüere ye ngäniene angwane, ñan tädre dikekä ni bütiere kwrere, abkokäre tä dän ngibiare kuin jökrä jabtä amne bütiekrä gaidre kri kräke abko ñan tuadre ie, abkokäre tä dän ngibiare kuin jakrä, ye abko tädre ja ngibiare kukwe kämekäme Ngöbö rüere ngäniene. Ni ye abko btä kä rabadi nuäre amne Ngöbökwere ja di biandi ie. Abko kore se, nieba ni Dänkienkwe.

16 Yebti üai käme nimä ye käkwe nitre gobranka krikri ükäröba jökrä kä kädianta Armagedón hebreore ye kanti rükäre Ngöbö rüere.

17 Angwane angele ni kükükäre käkwe Ngöbö mätä kri nämä blatote ye ianteba mürete kainta. Ye btäräbe ju blitakrä Ngöböbe, kanti Ngöbö nämane takänintbe kürä gobrankräbti, ye kanti ni kukwei rababa kri, kä rababa niere krörö: ¡Jändrän jökrä nibira bare täte jökrä! ni kukwei rababa niere.

18 Angwane mera rababa trä ngitiekä, kä ngö rababa, unsuni ngö rababa krikri krübäte amne dobo jataba nakaenkä abko rababa dobo mike grükekä jökrä, ye abko ni nükani nüne kä nebtä angwane dobo ñan raka-kabare kri krübäte abko erere dobo rakakaba. **19** Dobo raka-kaba kri krübäte ye abko käkwe juta kri Babilonia^f ñäkänintbe ketamä temen amne ju krikri juta mda mdate rikaba jökrä temen. Angwane Ngöbö mätä kri bä mikata uba döi kwaka kwrere jire, bti juta Babilonia mikadre ja ngie nuenkwe ye abko rükabata töre ie. **20** Angwane kä butu mrente amne kä ngitiore krikri mentokwäre abko rikaba ngwarbe jökrä amne rababa tuen ñakare mda amne, **21** nü jä kukwän kwrere kä kainti rababa näkäen temen nibti. Nü järe ye abko däbä kilo gre ketebu näre abko rababa näkäen temen. Ngöbö rababa ni mike ja tare nike kri krübäte kore, yebtä abko ni jökrä rababa ñäke kämekäme Ngöbö rüere.

^f 16.19 Juta Babilonia käta juta Roma bä mike nütüta.

Meri tākānintbe jāndrān krübāte yebti

17 1 Abti angele ni kükü kisete Ngöbö mätä kri nāma blatote abko ianteba kwe-tre, angele ye abko iti jataba kākwe nieba krörö tie:

Meri bti kā ngwarbe kri krübāte abko tā tākānintbe nō bātākā ngwarbe bti, se mikadi ja ngie nuen nō Ngöbökwē abko ti bike mike tuare mae, aisete jakwe tuen, nieba kwe tie. 2 Angwane nitre jreire kā jökrābti temen kākwe kā kwita kwitaba jabtī meri ye ben gwaire. Erere arato, nita nebe dröbare angwane, kāta nebe nenkā ni dokwābti, ye kwrere jire nitre nūnanka kā nebtā dokwābti kā rababa nenkā, aisete kā rababa ngwarbe bti meri ye kwrere amne kukwe diān diān nāmane nuene.

3 Yebti Ngöbö Ūai rükaba tāte jökrā tibtä angwane, angele ye rikaba ti ngwena kā kaibete mda. Ye kānti tikwe meri tuaba iti amne, ni jāndrān kri krübāte kwrere bā tain, bti meri ye nāma tākānintbe. Ni jāndrān kri krübāte kwrere tōi nāma jökrā Ngöbö rüere, aisete kwatabtä kukwe kāmekāme taretare nāma tikani Ngöbö rüere. Mdakāre abko, ni jāndrān kri krübāte kwrere dokwā kwā kükü amne krotu krā jätā ie abko bti meri ye nāma.

4 Meri tuaba tikwe ye abko btā dān ūtiāte kri bā mikibare nāma amne dān tain nāma btā. Erere arato, meri ye kākwe ja dātebare

kuin jāndrān ororebti, jā tuāre-tuāre bti amne perlabti. Meri ye kisete abko baso orore nāma arato. Baso yete abko jāndrān kāmekāme Ngöbö rüere btā ni mätä kri Ngöbö rüere amne jāndrān ngwarbe kāmē nuen nāma niarakwe kā mikakrā ngwarbe jabtī abko nāma basote kwe. Ye abko meri nāma tōbīke kore amne nāma nūne kore Ngöbö rüere abko bā mikata baso yebtä. 5 Amne meri ye kā nāma tikani krörö okobtä:

MERI NE ABKO NIRE ABKO TĀ
ŪKANI TIEBE.

MERI NE ABKO TĀ JUTA KRI
BABILONIA BĀ MIKE.

MERI JÖKRĀ, BTI KĀ NGWARBE
ABKO NIARA KWRERE, AISETE
DĀREBARE NIARAKRI.

AMNE KUKWE KĀME DIĀN DIĀN
NGÖBÖ RÜERE JATANI
NIARAKRI,

abko nāma tikani kore meri ye okobtä. 6 Yebti kāta neme nuāre nibtä dröba kisete, ye kwrere meri yebtä kā nāma nuāre juta deme Ngöbökwē ye dārie kisete, nōbtā nān angwane niarakwe nitre tōdekaka Jesubti kāmikani blitabtā Jesukrā, ye kāi ngwian nāma nuāre kwe jabtā abko kisete nāma ni dröbare kwrere tikwe gaba mda.

Angwane meri tuaba tikwe, yebtä ti tōi nān rababa krütare. 7 Abtä angele ye kākwe nieba krörö tie:

¿Ye nōbtā abko ma nān tōi nebe krütare meri se tuare ye? Meri se tā kukwe nō bā mike abko tā kaibe tiebe abko ti bike

niere mae. Ni jändrän kri krübäte kwrere dokwä kwä kükü ie amne krotu krä jätä ie kätä meri se ngwena abko kätä dre bä mike abko ti bike niere mae abko krörö: **8** Ni jändrän kri krübäte kwrere turi makwe, ye abko nämane nüne kira, akwa mtare tä nüne ñakare mda, akwa jändrän ye abko juan ngämi ngwarbe Ngöbökwe, känenkri nämane Kä Timonbti abko jatadita kä temen nebtä angwane, Ngöbökwe juandi ngwarbe. Angwane Ngöbökwe ni dätebare kira kena, ye ngwane mentokwäre tarä ni nünanka kärekäre Ngöböbe mikakrä gare, yebtä nire nire käita tikani ñakare abko käkwe ni jändrän kri krübäte kwrere ye tuadi angwane, niaratre ñan töi rabadi krütare ni jändrän kri krübäte kwrere yebtä, ñobtä ñan angwane niara nämane nüne kira akwa mtare tä nüne ñakare, akwa jatadita bobuta aisete.

9 Mdakäre abko, kukwe ne ti bikera niere mae abko ni töbtä ie rükadre gare abko krörö: Ni jändrän kri krübäte dokwä kwä kükü, ye abko ngitio kwä kükü, bti merita tākänintbe abko bä mikata. Erere arato, jändrän dokwä kwä kükü ye abko tä jrei ni kükü bä mike. **10** Akwa jrei ni kükü ye ngätäite abko jrei nirike käkwe gobranbarera, bti nikanina ngwarbe amne tä gobrane ñakare mda. Jrei iti abko gwängware tä gobrane amne, iti mda abko ngämi nuke gobrane, akwa rükadi angwane

ñan gobrandre raire kwe.

11 Angwane ni jändrän kri krübäte kwrere nämane nüne kira akwa mtare tä nüne ñakare mda, ye abko jrei ni kwäkäre abko bä mikata. Jrei ye abko käkwe sribidi ja kwrere jrei ni kükü yebe, akwa mrä Ngöbö-kwe juandi ngwarbe.

12 Angwane krotu krä jätä turi makwe ye abko jrei ni jätä ngämi nuke gobrane, akwa niaratre rükadi gobrane angwane, kä biandi ñänä okwä kratibe ietre gobrankrä ni jändrän kri krübäte kwrere ye ben gwaire.

13 Jrei ni jätä ye abko töi ja kwrere jökrä, aisete ni jändrän kri krübäte kwrere ye ie ja di biandi kwetre, aisete ni jändrän kri krübäte tö dreye, erere nuen di kwetre kräke. **14** Angwane niaratre käkwe rüdi ni Kordero kwrere ye rüere, akwa ni Korde-ro kwrere ye käkwe ganaindi kwäräbe, nitre käräbare Ngöbö-kwe dianinkä jakrä tä nüne janknu Jesukrä ye ben gwaire. Ni Kordero kwrere käkwe ganaindi, ñobtä ñan angwane ni Kordero kwrere ye abko tä nitre dänkien krikri dänkiene amne tä gobrane nitre gobranka krikri bti arato aisete.

15 Mdakäre abko, ñö bti meri bti kä ngwarbe tä tākänintbe turi makwe, ye abko ni jökrä amne ni kukwe bätäkä ngwarbe blitaka amne ni kä jökräbti temen abko turi ñö kwrere makwe. **16** Angwane krotu krä jätä turi makwe amne ni jändrän kri krübäte kwrere

turi makwe ye abko mätä rabai kri meri bti kä ngwarbe yebtä angwane, meri juandi ngwarbe amne meri mikadite kaibe bü-tiere kwe. Erere arato, meri ye ngätä kwetadi jökrä kwetre amne kroko kiakia abko kukwadi jökrä ñukwäte kwetre.

17 Dre nuendre, ie Ngöbö tö namani, erere mikani kwe niaratre töite, aisete niaratre töi rabadi ja näre, käkwe ja di gobrankrä ye biandi ni jändrän kri krübäte kwrere yeye abti Ngöbökwere dre niebare, ye erere rabadi bare täte jökrä. 18 Mda-käre abko, meri bti kä ngwarbe turi makwe ye abko nitre nünanka juta kri tä gobrane jrei jökräbti abko turi kore makwe ye, nieba angelekwere tie.

Ngöbökwere juta Babilonia juani ngwarbe

18 1 Yebti angele mda näma kä käinbti jataba timonkwäre ti okwäbti. Angele ye abko bäri di kri abko jataba angwane, trä gitiaba ngwen jökrä kä nebtä, 2 käkwe ñäkäba ja dibti krörö:

!Juta kri Babilonia nikira ngwarbe!

Üai käme bätäkä ngwarbe, kräke kä nebe nete amne, nukwä bätäkä ngwarbe, ñakare dbe Ngöbö ngwäre kri aibe nebe ja juda mike nete.

Erere arato, jändrän ngwarbe ngwarbe, btä ni mätä aibe kräke kä nebe nete.

3 Ngöbökwere juta ye juandi ngwarbe kore, ñobtä ñan angwane ni dröbare uba döi kwaka kisete tä ja mike ngite meri bti kä ngwarbe ben, ye kwrere ni kä jökräbti temen namani ja mike ngite nitre nünanka juta yebe.

Angwane meri bti kä ngwarbe ben ja mika ngite, kwrere jire jrei kä jökräbti temen käkwe ja mikani ngite.

Erere arato, nitre jändrän rürümoinkä abko namani jändrän bkäne kabre jändrän bäri kuinkuin kwetre ye rürümoinbtä ütiäte ütiäte, niebare angelekwere.

4 Yebti ni mdara jire kukwei jaraba kä käinbti tie, käkwe nieba krörö:

Mun jen tikwe abko käkwe ñan ja mikadre ngite siba nitre nünanka juta nete kwrere angwane, ja tare nika jatadre kri niaratre rüere arato, ye ngwane munkwe ñan ja tare nikadre arato, abkokäre mun jen tikwe ye nän mento juta ne bäre,

5 ñobtä ñan angwane kukwe käme nuenbare kwetre ye nena kabre Ngöbö ngwäre kri kä käinbti angwane, kukwe kämekäme nuenta

kwetre, ye abko
kainikwitekä ñakare
Ngöböbti, aisete
Ngöbökwé mikadi ja tare
nike jötrö.

6 Niara käkwe dre nuenbare
ni mda rüere, ye kwrere
nuen niara rüere arato.

Niara käkwe dre nuenbare,
yebti ta jändrän nuen
bobu btä kukwe käme
nuen dokwäre.

Erere arato, niarakwe ni
mda mikani ja tare nike
krübäte, ye abko ni
bukata uba döi kwakate
kwrere, yebti ta uba döi
bäri kwaka bobu mda
abko bian ie abko erere
makwe mika ja tare nike
bobu bti ta.

7 Mdakäre abko, niara
namani bike kri amne kä
namani bäri nuäre kri btä
nüne bäri kuin,
ye kwrere arato makwe
nika janknu amne
makwe mika ja tare nike
kri.

Meri se tä bike kri, käta
töbike krörö:

Ñan meri kân kwäräi
krütani, kwrere tita nete
amne ñan tita ja tare
nike, akwa tita
täkänintbe kuin nete
jreina kwrere, tä nütüre
jabtä.

8 Ye mdenbtä abko köbötira
jire ja tare nika jatadi kri
kräke abko krörö:

Ni rabadi krüte kwati
krübäte amne

ni kwati rabadi müen jiebt
amne

ni kwati rabadi mrö nike
amne kukwadi ñukwäte
arato,
ñobtä ñan angwane Ngöbö
ni Dänkien di kri käkwe
mikadi ja ngie nuen
bikabtä kri kore, aisete
rakadikä kore btä.

9 Angwane meri bti kä ngwa-
rbe, ben ja mikata ngite bati
bati, ye kwrere jire ja mikani
ngite. Jrei kä jökräbti temen
käkwe ja mikani ngite amne ja
mikani nuäre kwetre ben, ye
abko juta rabadi nukwe amne
ngübü rabadi tuen neen kukwä-
ne ietre angwane, rabadi müaire,
kä rabadi ngrente krikri be jiebti.

10 Akwa nane mikadre ja ngie
nuen arato, abtä kä jürä rabadi
jrei kä jökräbti temen btätre,
aisete rabadi nünaninkä mobe
temen, käkwe niedi krörö:

iAingwaree, juta kri
Babilonia juta di kri abko
bobre jakän!

Ye ñobtä amarebti batibe
mata ja ngie nuen jötrö
dikaro ye,

niedi jreikwe.

11 Mdakäre abko, nitre jän-
drän rürümoinkä käkwe juta ye
müaidi amne rabadi ngrente kri-
kri be arato, ñobtä ñan angwane
ni ñan rabadre mda jändrän köka-
ka ietre aisete. 12 Nitre ye abko
nämane oro, plata, jä ütiäte ütiäte
amne jändrän jä kwrere kädekata
perla rürümoiné. Erere arato, dän
ütiäte kri kädekata lino amne dän
sedare amne dän bä tain drüne

amne dän tain rürümoin nämane kwetre nitre nünanka juta yete yeye. Erere arato, kri rä bäne bäne amne marfil sribebare jändrän amne kri kuinkuin sribebare jändrän ütiäte kwrere, bronse amne jiero sribebare jändrän amne jä kuin ütiäte kri kädekata mármol abko rürümoin nämane kwetre ietre. **13** Erere arato, canela amne jändrän rä bäne bäne mikadre ja dokwäte amne kri ngwäri rä bäne kukwadre kädekata incienso amne ñö rä bäne bäne amne kri ngwäri rä bäne kädekata mirra abko rürümoin nämane nitre nünanka juta yete yeye. Erere arato, uba döi, kri olibo köi amne arina kuin-kuin, trigo amne nbi, obeja, mdä, kareta jākadre mdäye amne ni klabore, ni ye abko ni ütiäte Ngöbökrä, akwa rürümoin nämane jändrän mda mda kwrere nitre jändrän rürümoinkäkwe.

14 Ni ye kākwe niedi krörö juta yebtä: iKri ngwäkä kuin amne jändrän jökrä mda mda nämane nebe bänänte mun kadate, ye abko ñakare mda makwe! iJändrän kabre makwe, bti mata nüne bä nuäre, ye abko nikanina ngwarbe jökrä makän! niedi kwetre. **15** Nitre jändrän rürümoinkä nämane jändrän rürümoinke juta yete abko köböire namani jändrän bkäne kabre, niaratre ye abko btä kä jürä rabadi, aisete rabadi nünaninkä mobe temen, kä rabadi müen amne rabadi ngrente krikri be juta ye jiebti. **16** Angwane rabadi niere krörö:

iAingwaree juta kri, ma bobre jakän!
Dän ütiäte kri kädekata lino, ye ma nämane kite jabtä.

Erere arato, dän bä mikibare amne dän bä tain drüne, bti ma nämane ja dättere.

Erere arato, oro amne jä tuäre mda mda ütiäte ütiäte amne perla, bti ma nämane ja dättere.

17 Angwane batibe jändrän kabre ye nikira ngwarbe jötrö makän, abko rabadi niere.

Mdakäre abko, nitre ru ngwianka amne nitre nänkä rute mrenbti amne ni mda mda ru ngwianka mrenbti abko rabadi mobe temen juta mike ñäräre arato. **18** Angwane juta ye rabadi nukwe abko ngübü jatadi ietre, abtä rabadi ngrente krörö: Juta ütiäte kri ne kwrere tua ñakare jire abko rabadi niere.

19 Rabadi ulire abko bä mikakrä niaratre kākwe dobro mnü kitadi ja dokwäbti amne rabadi müen amne ngrente krikri be, kä rabadi ñäke ja dibti krörö:

iAingwaree juta kri, ma bobre jakän!

Nitre nünanka ma kánti abko jändrän bkäne kabre, ye köböire nun ru ngwianka mrenbti namani jändrän bkäne kabre arato, akwa batibe Ngöbökrä ma junina ngwarbe jökrä,

rabadi niere.

20 Yebti angele ye abko kākwe nieba mda:

Juta niki ngwarbe se abko kā ngwen nuāre jabtā munkwe kā kāinbti yete.

Amne mun juta deme Ngöbökwe ye kākwe kā ngwian nuāre jabtā.

Erere arato, mun kukwe kuin Jesubtä ngwianka amne mun Ngöbö kukwei niekā ye kākwe kā ngwian nuāre jabtā, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe juta juni ngwarbe, ye abko mun dokwäre juni ngwarbe kwe, aise te munkwe kái ngwian nuāre jabtā, nieba angelekwe.

21 Yebti angele dite kri kākwe jāk wata kri bási krü kri trigo ukwakrä kwrere jire dianba kise te, bti kitaba kwe mrente, kākwe nieba krörö:

Jāk wata kri kiti mrente, se kwrere makwe juta kri Babilonia juandi ngwarbe amne ni mda mda kākwe ñan ma tuadreta jire mda.

22 Mdakäre abko, arpa, tolero amne drü, ye abko ñan kukwei nuadi jire chi mda ma káite yete.

Erere arato, krü trigo ukwakrä ñan ngö nuadre jire chi mda yete.

23 Erere arato, ñotra trä ñan tuadreta jire chi kwati yete amne, ni ja mikaka

gure kái ngwianta nuāre jabtā yete,
ye kwrere kái ñan ngwiandre nuāre jabtā mda yete, ñobtä ñan angwane nitre jändrän rürümoinkä yete abko namani jändrän bkāne kabre kabre abti namani dite dite.

Erere arato, nitre nünanka juta yete kākwe ni kā keta kabre te ngökani kwrasibti, abtä ja ngie nuadi kore kwe.

24 Juta yete nitre Ngöbö kukwei niekā abko kāmikani.

Erere arato, nitre deme Ngöbökwe kāmikani amne ni kā jökräbti temen tödekaka Ngöböbti abko kāmikani juta yete, aise te Ngöbökwe mikadi ja ngie nuen kore, nieba angelekwe juta Babilonia-btä.

Aleluya niebare kā kāinbti Ngöböye

19 1 Yebti ni kwati kukwei rababa ruen ja dibti tie, kā rababa niere krörö kā kāinbti: iAleluya! Ngöbö nikwe aibe ni diantarikä, aibe ütiäte kri amne di kri.

2 Ye ñobtä ñan angwane meri bti kā ngwarbe tä ni brare näkwite, ye kwrere jire juta ne nämāne ni kwati näkwite kukwe kāmekāme jiebti kā jökräbti temen abko

kräke Ngöbö tä kukwe
ükete kuin era metre.

Amne nitre deme

Ngöbökwé kämikani
nitre nünanka juta
yetekwe, ye dokwäre
abko Ngöbökwé mirira ja
ngie nuen krübäte.

3 Yebti nieba krörö mda
kwetre:

iAeluya! Juta ne ngübüe
rabadi kärekäre
kukwäne, ñobtä ñan
angwane rabadi nukwe
kärekäre aisete.

4 Angwane nitre unbre unbre
ni gre bti nibkä amne jändrän
kräbkä nämáne nüne ye rababa
ja okokrä mike nebe dobobtä
temen, käkwe Ngöbö nämä takä-
nintbe kürä gobrankräbti ye
mike ütiäte jae abko rababa nie-
re krörö: iAmen! iAeluya! raba-
ba niere.

5 Ye btäräbe kürä gobrankrä
Ngöbökwé kánti ni kukwei raba-
ba, käkwe nieba krörö:

iNgöbö nikwe ye käikitekä
munkwe!

iMun ütiäte kri amne mun
bobre käta sribire
Ngöbökrä, käta Ngöbö
mike ütiäte jae, ye käkwe
Ngöbö nikwe käikitaka!
rababa niere.

6 Yebti ni kwati kukwei raba-
ba ruen tie bäsi ñöta neme
betekä jäkwatabtä timon ngöta
neme kri, ye kwrere jire ni
kukwei rababa ruen tie amne,
bäsi unsuni ngö kri, ye kwrere
ni kukwei rababa ruen tie, kä
rababa niere:

iAeluya!

iNgöbö ni Dänkien Di Kri
Jändrän Jökrä Nuenkrä
kitera gobrane!

rababa niere.

7-8 Ni Kordero kwrere kitera
ja mike gure amne meri
bati abko käkwe ja
dätenirira rabakäre ben
abko ie dän kuin lino trä
ngitiekä bini kitakrä
jabtä ja mikakäre gure.
Ne aisete ari kä ngwen
nuäre jabtä amne ari kä
ngwen juto jabtä amne
ari niara käikitekä.

Nitre deme jen Ngöbökwé
käkwe sribi kuin era
metre nuenbare
Ngöbökrä.

Sribi kuin era metre, ye
abko dän kuin lino abko
bä mikata kore.

9 Yebti angelekwé nieba mda
tie:

Kukwe tike krörö taräbtä: Ni
Kordero kwrere käkwe ja miri
gure, ye kánti nire nire tä nübai-
bare, ye abko btä kä raba nuäre
kri krübäte, nieba kwe tie.

Abti jötrö nieba krörö mda
kwe:

Tikwe kukwe nini, ye abko
Ngöbö Kukwei era metre, erere
tikwe nini mae, nieba kwe tie.

10 Angwane ti rikaba ngitiekä
ngukudokwäbti temen angele ye
ngotobtä mikakäre ütiäte jae,
akwa angele ye käkwe nieba tie:

Ma amne ma mräkä mda
mda käta nünenkä dite jabtä
kukwe era metre Jesukwe btä,
käta sribire Jesukrä, ye kwrere

tita sribire arato, aisete makwe Ngöbö aibe mika ütiäte jae, ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekä era metre, ye mden abko nämane blite Jesu-btä, nieba angelekwe tie.

Jesu jatani mdä bä ngwenbti

11 Angwane kä käinbti gitiaba sete, rababa tuen tie amne mdä bä ngwen nämä krati. Mdä yehti ni nämä näin iti abko kädian nämä Ni Ja Kukwei Mikaka Täte amne Ni Era Metre. Niara nämä kukwe ükete metre ta ni jökrä kräke amne kukwe era metre dokwäre nämä rüre Ngöbö rüebe. **12** Angwane niara okwä abko rababa tuen trä ngitiekä ñukwä jutra kwrere tie jändrän jökrä gare ie bä mikakrä amne, dokwäbti abko korona nämä kabre kabre, niara abko gobran kri bä mikakrä amne, niara kä nämä tikani mda ye abko niara aibe ie nämä gare kaibe. **13** Mdakäre abko, dän jükani därire jökrä nämä kitani jabtä kwe niara krütani ni diantarikäre bä mikakrä amne, niara kädian nämä Ngöbö Kukwei arato. **14** Niara ye jiehti abko nitre rükä kä käinbti nämä näin kwati krübäte abko dän ngwen lino nämä kitani jabtä. Dän lino ye abko ütiäte amne merebe amne, niaratre nämä näin mdä ngwen ngwenbti. **15** Niara rababa ñäke angwane, bäsi ngitra tu grine jabtä kwäri-kwäri, ye kwrere jire kukwe rababa betekä kadate nitre kä jökräbti temen nünanka Ngöbö rüere kämikakäre. Erere arato,

“mökän jierore ni kämikakäre, bti niarakwe gobrandi tare,” amne bäsi uba tükakata ngotobti amne ñoi aibe diankata, ye kwere jire niarakwe rätädi Ngöbö rüebti, yehti abko Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä, Ngöbö ye abko mätä kri krübäte abko bä mikata kore kwe. **16** Dänbtä ie amne uliebtä abko niara kä nämä tikani mda abko krörö: JREI BÄRI KRI JREI MDA MDA KRÄKE AMNE DÄNKIEN BÄRI KRI DÄNKIEN MDA MDA KRÄKE abko nämä tikani kore btä.

17 Yehti ti okwä rababa angelebtä angwane, angele ye rababa nünaninkä ñänänbti angwane, nukwä jökrä ngri kwetakakweta-ka jüden kwrere tä nikenkä käin-ta, ie angele ye rababa ñäke kri-kri ja dibti krörö mda: Ngöbö kite mrö sribere kri krübäte mun bukakrä, aisete mun jakwe ja ükekrö jökrä mröre. **18** Angwane munkwe jrei ngrie kwetadre, munkwe nitre rükä dänkien ngrie kwetadre, munkwe nitre rükä baliente baliente ngrie kwetadre, munkwe mdä rükä ngrie kwetadre, munkwe nitre nänkä mdäbti rübtä ngrie kwetadre. Erere arato, munkwe ni jökrä ngrie kwetadre abko ni ñakare klabore, ni klabore, ni bobre amne ni ütiäte kri ngrie kwetadre munkwe, aisete jakwe, nieba angelekwe nukwäye.

19 Angwane ni jändrän kri krübäte kwrere ye käkwe rükä kwekwe amne jrei kä jökräbti mikabara biare rükäre ni nänkä mdä ngwenbti ye rüere amne

rükä kwekwe rüere arato. Nikani rüere, **20** akwa ni jändrän kri krübäte kwrere ye kaba ngite amne ni ngöbö ngwarbe ngwarbe kukwei niekä käkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare abko kaba ngite arato. Ni ngöbö ngwarbe kukwei niekä käkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare, yehti abko ni kwati ngökani kwe amne, nitre yehtä abko ni jändrän kri krübäte kwrere ye kä tikani. Erere arato, ni jändrän kri krübäte abko bä sribebare ngöbö ngwarbere abko mikani ütiäte kwetre, yehtä abko ni jändrän kri krübäte kwrere btä ni ngöbö ngwarbe kukwei niekä kaba ngite, ye abko ñukwä jutra ngitiekä asufrebe, ye te kitaba nire jökrä ja tare nikakäre. **21** Angwane ni mda mda nämane rüere Jesukristo rüere abko Jesukristo nämä näin mdähti ye käkwe kämikaba jökrä ja kukwei aibebti, ñobtä ñan angwane niara kukwei abko rababa betekä ngitra tu kwrere, aisete ni kämikaba jökrä kwe. Angwane nukwä ngri kwetaka-kwetaka jüden kwrere käkwe nitre ye ngrie kwetaba trinetrine jökrä.

Kä mili krati

20 **1** Yehti angele nämä iti kä käinbti, jataba timonkwäre ti okwähti. Angele ye abko nämä näin llabe jukwe Kä Timonbti ngwena kisete amne kadena kri ngwian nämä kisete kwe arato. **2** Angele ye abko käkwe mökata kaba ngite. Mökata ye abko tbi nämane kira,

arabe abko kädianta Diablu amne Satana arato. Mökata ye abko angelekwe makäteba kade-nanbti kä mili krati, **3** käkwe kitaba ngite Kä Timonbti, bti jukwe dikaba kuin bti kwe, bti Ngöbö kä tikani jukwebtä, ni mdakwe ñan tikadre abkokäre. Niara ñan rikadreta nitre ngököta kä jökrähti temen, abkokäre kä mili krati ngämi niken ta niara ñan tikaditeta. Akwa yehti mökata ye tikaditeta bä jötrö.

4 Yehti kürä gobrankrä nämä kabre kä käinbti btä ti okwä rababa. Kürä yehti abko nitre ie ja di biani Ngöbökwere kukwe ükatekäre nikrä abko nämä takä-nintbe, tikwe tuaba. Erere arato, nitre käkwe ja tare nikani blitabtä Jesubtä amne kukwe kuin Ngöbökwere Jesubtä mikabtä gare ni mda mdaye, akwa nünankabare dite jabtä kwetre, käkwe Jesu rükaninte ñakare abko dokwäre dokwä tikaninkä, ye abko üai nämä siba yete. Mdakäre abko nitre ye käkwe ni jändrän kri krübäte kwrere ye mikani ñakare ngöböre jae amne niara bä mikani ñakare ütiäte jae ngöbö kwere. Erere arato, nitre ye okobtä o kisebtä abko ni jändrän kri krübäte kwrere ye kä tikani ñakare abko üai tuaba tikwe. Niaratre ye abko rükabata nire jökrä, käkwe gobranba kä mili krati Kristobe gwaire tikwe tuaba. **5** Ni ruäre mikabata nire käne kore Ngöbökwere, akwa ni mda mda abko mikadita nire ñakare kwe abti kä rikaba mili krati ta. **6** Nitre rükabata nire kore, ye

abko deme amne ni yebtä kä rabadi nuäre kri. Niaratre ñan krütadre mda, ye abko Ngöbö-kwe ñan mikadi ja ngie nuen akwa, nünandi kärekäre kwetre Ngöböbe angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä sribire, ye kwrere sribidi kwetre Ngöbökrä amne Kristokrä amne gobrandi kä mili krati kwetre ben gwaire arato.

Ngöbökwé Satana juani ngwarbe mrä

7 Yebti kä mili krati rikadi ta angwane, Satana tä ngite Kä Timonbti abko tikadite angwane, 8 näin ni ngökö kä jökräbti temen nebebe kä ñäre jökrä amne kākä Gog amne Magog angwane, ni ükadikrö kwati kwe rükäre Ngöbö rüere. Ye abko, mren ümain kwrere jire ni rabadi ja ükaninkrö rükäre Ngöbö rüere. 9 Angwane nitre rükä kwati ye rikaba mobe kākwe ja ükäröba jökrä juta deme Ngöbökwé bäre temen amne juta Jerusalén tarebare Ngöbökwé ye bäre temen, ni ye juankäre ngwarbe, akwa batibe ñukwä kä känbti jataba timonkwäre kākwe ganinkä jökrä se kwrere. 10 Angwane diablu nämane niaratre ngökö, ye abko ñukwä jutra ngitiekä asufrebe mni mni te kitaba. Kä ye arabe kánti ni jändrän kri krübäte kwrere kitanina käne amne ni ngöbö ngwarbe kukwei niekä kitanina arato, ye kánti diablu kitaba. Kä ye kánti mikadi ja tare nike kärekäre dibire rare.

Ngöbökwé kukwé ükaninte ni krütanikrütani kräke

11 Yebti kürä gobrankrä kri, ngwen bürere tuaba mda tikwe. Kürä yebti abko ni nämä tākänintbe iti. Niara ngwärekri abko kä temen ne amne kä kánta se gitiaba batibe jökrä abko ñan tuaba jire chi mda tikwe. 12-13 Angwane nitre müre neketani mrente, ye erere nükaninta nire jökrä. Erere arato, ni müre ketaniketani abko üai nämane kä nakebtä, ye erere nükaninta nire jökrä arato, aise-te nitre ütiäte krikri ya, o bobre bobre ya, krütanikrütani abko nämä nünaninkä jökrä kürä gobrankrä Ngöbökwé ye ngwärekri, btä ti okwä rababa. Ye btäräbe tärä metateba keteti. Erere arato, tärä ni nünanka kärekäre Ngöböbe mikakrä gare abko metateba arato. Angwane ni itire itire ngämi krüte, känenkri dre dre nuenbare kwetre, ye erere btä Ngöbökwé kukwé ükateba kräke, aise-te ni itire itire kākwe dre dre nuenbare nämä tikani täräbtä, ye erere kukwé ükateba kräke Ngöbökwé. 14 Yebti gata ara amne kä nakebtä kitaba ñukwä jutrate kä Timonbti juankäre ngwarbe. Ñukwä jutra kä Timonbti ne kánti abko nita krüte bobukäre. 15 Tärä ni nünanka kärekäre Ngöböbe mikakrä gare, tärä yebtä nire nire kä kwani ñakare, ye erere kitani jökrä ñukwä jutrate ja tare nikakäre kärekäre.

Juta Jerusalén btin

21 1 Yebti kä käinta btin amne kä temen ne btin tikwe tuaba mda, ñobtä ñan angwane kä käinta se btä kä temen ne amne mren dátebare käne Ngöbökwe abko nikanina ta, aisete ñan rababa jire mda. 2 Yebti juta Jerusalén btin kuin deme nämä Ngöbö kánti kä käinbti abko jataba timonkwäre tikwe tuaba bäsi meri tä ja iikaninte kuin bä nuäre brare ngäbti ja mikakäre gure ben, ye kwrere jire juta ye rababa tuen tie. 3 Angwane btäräbe kürä gobrankrä Ngöbökwe tuaba tikwe, ye kánti ni kukwei jaraba kri tie, kä rababa niere krörö:

Mtare Ngöböta nüne ni jen kwe ben juta btin nete. Ngöbö-kwe nünandi bentre amne niaratre rabadi juta jen Ngöbökwe, aisete Ngöbö ara jire tädi bentre Ngöbö jen kwetre kwrere. 4 Angwane Ngöbökwe niaratre okwä ñoi sökädite jökrä ietre amne ni ñan krütadre jire iti mda amne ñan ja müaidre jire chi mda amne ñan ja müaidre ja tare nikabtä, ñobtä ñan angwane kukwe nämäne ükaninte ño känekäne, erere nikanina jökrä ta. 5 Angwane Ngöbö nämä takänintbe kürä gobrankräbti ye käkwe nieba krörö:

Jändrän jökrä tita sribereta btin, nieba kwe.

Bti niebata kwe tie:

Kukwe ne abko kukwe era metre, abtä ni jökrä rabadre

tödeke bti, aisete tike täräbtä, nieba kwe tie.

6 Yebti Ngöbökwe nieba krörö tie:

Jändrän jökrä nibira bare. Ti abko tärä okwä kena kädianta alfa amne tärä okwä mrä kädianta omega kwrere. Ti nämäna jändrän jökrä känenkri kena amne ti rabadi jändrän jökrä täbti mrä. Mdakäre abko, nire nire ie tomna ye abko ie tikwe ñö okwä kuin nire käta ni mike nüne kärekäre ye biandi ngwarbe tomnane. 7 Mdakäre abko, nire nire käkwe ja tare nikadre tödekabtä tibti, käkwe ti rükan-drete ñakare abko ni rüe ganainkä kwrere abko ie tikwe jändrän kuinquin jökrä ne biandi amne, ti rabadi Ngöböre kwetre amne niara rabadi ti ngäbriänkä tikwe. 8 Akwa ni käta ja ngwen ngwarbe amne ni tödeke ñakare Jesubti, akwa tä niara rükente, amne ni ñan tö Ngöbö Kukwei mikai era jae, erere arato ni ngututu diän diän, ni ni mda mda kämikaka amne ni ja mikaka gure tiebetiebe amne ni kwrarekware, amne ni sukiare sukiare, amne ni jändrän ngwarbe mikaka ngöböre jae amne ni ni ngökaka, ye abko ñukwä jutra ngitiekä asufrebe mni mni abko te kitadi. Ye kánti krütadi bobukäre. 9 Yebti angele ni kükü kisete blato nämä abko te Ngöbö mätä kri nämä iandrete, angele ye abko jataba iti, käkwe nieba mda tie:

Meri ben ni Kordero kwrere rabai, meri ye abko ti bike mike

tuare mac. Jakwe tuen, nieba kwe tie.

10 Yebti Ngöbö Üaikwe ti mikani jändrän tuen köböre kwrere angwane, ngitio kri mobe käin, kanti angele rikaba ti ngwena, käkwe juta Jerusalén deme nämä kä käinbti Ngöbö kanti abko jataba timonkwäre, tikwe tuaba. **11** Juta ye abko Ngöbö trä bä nuäre abko bti rababa trä ngitiekä amne bäsi jä tuäre ütiäte kri kädekata jaspe, kwrere jire juta ye rababa trä ngitiekä. **12** Angwane juta ye bäre temen abko ki nämä mikani kri amne mobe käin. Ki yebtä abko jukwe nämä kwä jätäbti kubu amne jukwe kwatirekwatire btä angele nämä nünaninkä iti ngibiare. Erere arato, Jacob ngäbriänkä ni jätäbti nibu abko kä nämä tikani itire itire jukwe kwatirekwatire btä. **13** Jukwe ye abko nämä kwä jätäbti kubu: komä kä dririkri, komä ngwitäräkri, komä mötarikri amne komä nindrinikri. **14** Amne ki mikani jutabti, ye abko jä nämä mikani kwä jätäbti kubu gräre. Jä yebtä abko nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti nibu kä nämä tikani.

15 Angwane angele nämä blite tibe ye nämä nörä orore ngwena krati kisete juta näkäkrä, jukwe näkäkrä amne ki jutabti näkäkrä arato. **16** Juta ye abko ja näre jökrä kwärikwäri, aisete körä ja näre kwärikwäri. Angele kwe juta ye näkäba nörä yebti angwane, rababa 2,200 kilometro ja näre körä ngakri, kwatakri

amne kukwäne rababa ja näre jökrä. **17** Yebti ki nämä jutabti, ye näkäba kwe arato angwane, ki ye abko rababa 65 metro ie, ye abko ni kä nebtä tä jändrän näke fio, ye kwrere angele nämä juta ye näke. **18** Amne ki nämä mikani juta yebti abko jä kuin ütiäte kri kädekata jaspe nämä mikani kire, akwa juta ara jire abko oro kuin trä ngitiekä bidrio kwrere. **19** Angwane jä kwä jätäbti kubu mikani ki gräre abko btä jä tuäretuäre ütiäte kri bätäkä ngwarbe nämä mikani abko krörö: jä käne btä abko jä kuin ütiäte kri kädekata jaspe nämä mikani, jä kubukäre abko btä jä kädekata zafiro nämä mikani, jä komäkäre abko btä jä kädekata ágata nämä mikani, jä kobkäkäre abko btä jä kädekata esmeralda nämä mikani amne **20** jä kwärikekäre abko btä jä kädekata ónice nämä mikani, jä kwä tikäre abko btä jä kädekata cornalina nämä mikani, jä kwä kükükäre abko btä jä kädekata crisólito nämä mikani, jä kwä kwäkäre abko btä jä kädekata berilo nämä mikani amne jä kwä ökänkäre abko btä jä kädekata topacio nämä mikani, jä kwä jätäkäre abko btä jä kädekata crisopraso nämä mikani amne jä kwä jätäbti kwatikäre abko btä jä kädekata jacinto nämä mikani amne jä kwä jätäbti kubukäre abko btä jä kädekata amatista nämä mikani.

21 Angwane jukwe kwä jätäbti kubu juta yebtä abko perla aibe mikani jukwere, aisete

jukwe kwatirekwatire abko perla kwatibe nāma mikani jukwere amne ji juta ye ngātāite ta abko oro kuin ara jire mikani jire amne nāma trā ngitiekā bidrio kwrere jire abko tikwe tuaba.

22 Mdakāre abko, ju blitakrā Ngöböbe tikwe tuaba ñakare juta Jerusalén btin yete, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrā Nuenkrā abko tā yete amne ni Kordero kwrere tā yete abko ben ni raba blite gwärere, aisete ju blitakrā Ngöböbe ñakare yete. **23** Erere arato, ñānā amne sō trā rabadre juta yete abko ñakare ütiāte, ñobtä ñan angwane Ngöbö trā kuin bā nuāre ye abko tädi juta yete amne ni Kordero kwrere abko tā ñotrare yete arato. **24** Ye abko nitre nūnanka kā jökrābti temen abko kākwe dikadikā ñotra ye trāte nebebe juta Jerusalén btin ye kanti amne nitre jreire kā jökrābti temen abko kākwe jändrän ütiāte kwekwe biandi Ngöböye niara mikakāre ütiāte jae juta yete. **25** Angwane jukwe juta yete abko ñan dikadre jire chi rare amne juta ye kanti kā ñan rabadre iko arato, aisete jukwe ñan dikadre jire chi. **26** Erere arato, nitre nūnanka kā jökrābti temen abko jatadi jändrän ütiāte ütiāte kwekwe ngwena biandre Ngöböye niara mikakāre ütiāte jae juta yete. **27** Akwa jändrän kāmekāme ñan rikadi jire chi nebe juta yete amne, ni diän diän amne ni ni ngökaka ñan rikadi jire chi yete arato; akwa nire nire kākwe

nūnandre käreikäre Ngöböbe abko kätä tikani tärā ni Kordero kwrere yebtā, ni ye aibe abko rikadi nūne juta yete abko angeleklewe mikani tuare tie.

Ñö kri ni mikakrā nire käreikäre

22 1 Yebti ñö kri kuin dirare angeleklewe mikaba tuare tie. Ñö ye abko ni mikakrā nūne käreikäre amne ñö ye abko kuin merebe jä cristal bā merebe ye kwrere. Erere arato, kürā gobrankrā Ngöbökwē amne kürā gobrankrā ni Kordero kwrere kwe, ye kanti ñö ye nāma neen.

2 Angwane ji kri juta yete abko ötöbu ta ñö ye tā neen amne kri ni mikakrā nūne käreikäre nāma niren ñobtä kwärikwäri. Kri ye abko ngwā nāma nebe sō kratirekratire, aisete kri ye ngwā nāma nebe bā jätābti bobu btā kā kwatirekwatire amne kri ye abko kā nāma ni jökrā mikakrā kuinta.

3 Mdakāre abko, juta Jerusalén btin yete abko jändrän btā ngürün mikani Ngöbökwē abko ñan rabadi jire chi. Angwane kürā gobrankrā Ngöbökwē amne kürā gobrankrā ni Kordero kwrerekwe abko tädi juta yete, aisete nitre sribikā kwekwe abko erere kākwe niaratre käikitadikā käreikäre.

4 Angwane niaratre jökrā kākwe ja tuadi gwärere Ngöböbe, kā nāin niaratre kā ngwena tikani ja okobtä, niaratre abko ni jen Ngöbökwē bā mikakrā. **5** Juta yete abko kā ñan rabadre iko jire chi, aisete nitre nūnanka juta yete, krāke ñotra ñan rabadre ütiāte.

Erere arato, nānā trā ñan rabadre ütiäte kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbö ni Dänkien ara jire kākwe kä trā biandi nitre nūnanka yete ie. Niaratre kākwe gobrandi kärekäre.

6 Yebti angelekwe nieba mda tie:

Kukwe nieta tikwe mae, ne abko era amne kukwe kuin tödekakrä. Ye abko, ni Dänkien Ngöbö ara jire kätä nitre niara kukwei niekä tōi tike ja kukwei niere, Ngöbö ye ara kākwe angele kwe juani abko kukwe mden mden rakadikä bā jötrō mikakäre tuare sribikä kwekwe ie, nieba kwe tie.

Jesu jatadita

7 Angwane ni Dänkien Jesu abko kākwe nieba mda tie:

!Ti rükadita jötrō! Kukwe biani Ngöbökwē nitre Ngöbö kukwei niekä köböire tā tikani tārā nebtā, ye nire nire tā mike era jae, yebtä abko kä rabadi nuäre amne Ngöbökwē ja di biandi ie, nieba kwe tie.

8 Angwane ti Juan, ti ne abko kākwe kukwe ne tuaba amne tikwe kukwe nuaba arato. Tikwe kukwe tuaba amne tikwe kukwe nuaba ünān jökrā, ye btārābe angele kākwe kukwe mikaba tuare tie, ye ngotobtä ti rikaba ngitiekä ngukudokwäbti temen mikakäre ütiäte jae. **9** Akwa angele ye kākwe nieba mda tie:

Ma mräkā mda mda kätä kukwe tā tikani tārā nebtā mikakä täte ye kätä sribire Ngöbökrā, ye kwrere tita sribire arato, aise-te makwe ñan ti mika ütiäte jae,

akwa Ngöbö aibe makwe mika ütiäte jae, nieba kwe tie.

10 Erere arato, angelekwe nieba krörō mda tie:

Ngöbö Kukwei biani niedre mae abko tā tikani tārā nebtā, ye abko kebera nebe bare, aise-te makwe ñan üka kaibe tiebe, akwa makwe mika gare ni mda mdaye. **11** Angwane kä kitera neme braibe ja tōi kwitakrä nie, aise-te nire nire kätä kukwe kāmekāme nuene Ngöbö rüere, ye tuametre nuene janknu amne, nire nire kätä kukwe diän diän nuene, ye tuametre nuene janknu; akwa nire nire kätä jändrän kuinkuin nuene ye kākwe jändrän kuin nuen janknu Ngöbökrā. Erere arato, nire nire kätä nūne deme amne metre, ye kākwe nūna deme janknu Ngöbökrā, nieba angelekwe tie.

12 Angwane ni Dänkien Jesu-kristo kākwe niebata tie:

!Ti rükadita jötrō! Akwa ni itire itire tā dre dre nuene, ye abko ti jatadi ütiä ngwena kräke amne, **13** ti abko tārā okwā kena kädianta alfa amne tārā okwā mrā kädianta omega. Ti nāmanena jändrän jökrā känen-kri kena amne ti rabadi jändrän jökrā täbti mrā.

14 Mdakäre abko, dän bätäteta tā nebe ngwen bürere, ye kwrere nire nire kākwe tödekadre tibti rabakäre merebe Ngöbö ngwäre-kri abko rabadi nebe kri ni mikakrä nūne kärekäre kanti amne juta Jerusalén btin, ye kanti rabadi niken amne ni ye abko btā kä

rabadi nuäre. **15** Akwa ni ngututu diän diän, ni kwrarekwrare, ni sukiare sukiare, ni ja mikaka gure bati bati, ni ni mda mda kämika-ka, ni jändrän ngwarbe mikaka ngöböre jae amne ni jökrä käta ni ngöka tarere amne tä käi ngwen nuäre jabtä ni ngökakäre, nitre korekore abko rabadi jökrä Ngöbö okwä bäre mento.

16 Ti Jesu, ti ne mden käkwe angele tikwe juani kukwe ne mike gare jökrä mae abko erere makwe mikadre gare nitre gätä-kä ti käbti yeye. Ti abko Jrei David bkün amne ti abko Muke Trä Dirare Dekä kwrere, nieba Jesukwe tie.

17 Ye abko, Ngöbö Üai Deme anne ni Kordero kwrere nän muko käta iJakwe! niere Jesuye amne, nire nire tä ti kukwei nuen käkwe iJakwe! nie Jesuye arato. Mdakäre abko, nire nire ie tomna abko tö tomna ñain nünakäre käre-käre, ye abko jata Jesuye, käkwe ñö ni mikakrä nüne käre-käre ye ña ngwarbe tomnane.

18 Angwane Ngöbö Kukwei niebare tä tikani tärä nebtä, ye

nire nire tä kukwe nuen ye abko ie ti bike niere krörö: Kukwe tä tikani tärä nebtä, nebti ta nire nire käkwe kukwe mdara jire tikadi, ye dokwäre abko kukwe taretare tä tikani tärä nebtä abko bti Ngöbö-kwe mikadi ja tare nike kri krübäte. **19** Angwane kukwe tä tikani tärä nebtä, ne nire nire käkwe diandrekä ruäre, yebtä abko kri ni mikakrä nüne käre-käre, ye Ngöbö-kwe diandikä kän amne kri ye ngwäkä ñan kwetadre kwe, aisete ñan nünandi käre-käre kwe Ngöböbe. Erere arato, juta deme Jerusalén ye Ngöbö-kwe diandikä kän, aisete ñan nünandi kwe yete.

20 Ti Jesu käta kukwe tikani tärä nebtä niere metre, käta niere krörö: iTi näinta jötrö kä temenbtä! abko tita niere.

Ti Juan, ti ne abko käta niere krörö ni Dänkien Jesuye: iAmen! iJakweta ti Dänkien Jesu! tita niere Jesuye.

21 Ni Dänkien Jesu käkwe ja moto mika kuin ni jen Ngöbö-kwe kräke abko ie ti tö. Amen. Abko kore se. Ne ngörä.

Nikwe Nünandre Ño Ngöbö Ngwärekri, Ye Abko Tä Niere Ja Täritäri Ja Kukweibtä Nie

Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko ie Ngöböta niere krörö ja Kukweibtä:

A. Ni jökrä ñan tä ja gete Ngöböbe, akwa tä rüere Ngöbö rüere.
Romanos 3.23 pg. 820

AN. Ja di jenbti ma ñan raba ja mäketä jire chi Ngöböbe.
Gálatas 2.16 pg. 821

Ä. Jesukristo aibe köböire ma raba ja mäketä Ngöböbe.
Juan 14.6 pg. 821

Kukwe taretare bätäkä ngwarbe rakadrekä nitre tödekaka Ngöböbti yebtä angwane, dre dre nuendre kwetre abko Ngöböta niere ja Kukweibtä.

A. Kä jürä rabadre mabtä angwane, makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:
Juan 14.1 pg. 823

AN. Mata dikekä Kristobe, ye dokwäre ni mda mda raba näin kisere ma jiebtä ma mikakäre ja tare nike, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:
Mateo 5.11-12 pg. 825

Ä. Nane ma tö ja mikai ngite Ngöbö rüere, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:
1 Corintios 10.13 pg. 826

ÄN. Kukwe mden mden nuenta makwe abko käme Ngöbö rüere, ye rabadre gare mae abko Ngöböta niere mae:
Gálatas 5.19-21 pg. 827

B. Ma tödekaka Jesubti, akwa makwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere tärä nebtä:
1 Juan 1.8-9 pg. 830

CH. Ja getadre ño kuin Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:
Colosenses 1.10 pg. 830

- D. Kukwe era Ngöböbtä rabadre gare ño abko Ngöböta niere mae:
 2 Timoteo 3.16-17 pg. 835
- E. Makwe blitadre ño Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:
 Hebreos 4.16 pg. 838
- EN. Makwe nünandre ño ni mda mdabe abko Ngöböta niere mae:
 Mateo 7.12 pg. 838
- G. Makwe ni mda mda tödekaka Jesubti die mikadre ño abko Ngöböta niere mae.
 Gálatas 6.10 pg. 840
- GW. Jesukristo kákwe nünabare ño kä temen nebtä abko Ngöböta niere mae.
 1 Corintios 15.1-8 pg. 841
-

Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko ie Ngöböta niere krörö ja Kukweibtä:

- A. Ni jökrä ñan tä ja gete Ngöböbe, akwa tä rüre Ngöbö rüere.**
1. Mata ja gete ñakare Ngöböbe, ñobtä ñan angwane ma mräkä kira kákwe ja mikani ngite káne Ngöbö rüere abko Ngöböta niere mae:
 Romanos 5.12-19
  2. **Ma ara jire kákwe ja mikani ngite au Ngöbö rüere, aisete ma ñan tä ja gete Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:**
 Romanos 1.18-32   Romanos 2.1-5
 Romanos 3.9-18, 23   Romanos 8.5-9
 Gálatas 3.22   Efesios 2.3
 1 Juan 1.8-10

3. Makwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, aisete ma ñan tä ja gete Ngöböbe, ye **dokwäre Ngöbökwé ma mikadi ja ngie nuen** abko Ngöböta niere mae:

Mateo 10.14-15, 28	Romanos 1.18
Romanos 6.23	Romanos 9.22
Gálatas 6.7-8	Colosenses 3.5-6
1 Tesalonicenses 4.6	2 Tesalonicenses 1.8
Hebreos 10.26-31	Judas 7
Apocalipsis 20.11-15	

AN. Ja di jenbti ma ñan raba ja mäketá jire chi Ngöböbe.

1. **Makwe nünandre kuin ya o makwe jändrän kuin nuendre ya**, ye köböire ma ñan raba ja mäketá jire chi Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:

Romanos 3.20	Gálatas 2.16
Santiago 2.10-11	

2. **Ngäbe kira kákwe kukwe mikanintbe ja mäkäkäreta Ngöböbe**, ye köböire ma ñan raba ja mäketá jire chi Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:

Juan 3.18	Juan 3.36
Efesios 2.8-9	Filipenses 3.4-9
Hebreos 9.22	

3. **Ma därebare ngäbekri**, ye köböire ma ñan raba ja mäketá jire chi Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:

Lucas 3.8-9	Juan 3.6-7
Juan 3.18	Juan 14.6
Hechos 4.12	Filipenses 3.4-9
Hebreos 2.3	

Ä. Jesukristo aibe köböire ma raba ja mäketá Ngöböbe.

1. Mata ja mike ngite Ngöbö rüere, dokwäre Ngöbökwé ma mikadre ja ngie nuen, akwa ma tare kri kwe, aisete tö ma **diaintari ja tare nika krübáte ye ngäniene** abko tä niere mae:

Lucas 19.10	Juan 3.16
Juan 6.37	Romanos 5.8
2 Pedro 3.9	

2. **Makwe ja mikani ngite Ngöbö rüere, dokwäre Ngöbökwé ma mikadre ja ngie nuen, akwa Jesu nükani kákwe ja biani müre ketadre ma täte angwane, Ngöbökwé niara mikani ja ngie nuen ma täte abko Ngöböta niere mae:**

Juan 3.16	Gálatas 3.13
Colosenses 1.14	Hebreos 9.28
1 Pedro 2.24	1 Pedro 3.18

3. **Makwe ja töi kwitadre Ngöbö kukwäre, kákwe kukwe káme ye kitadre temen abko Ngöböta niere mae:**

Mateo 4.17	Lucas 13.3
2 Corintios 7.10	2 Pedro 3.9

4. **Ma ngite Ngöbö rüere, ye Ngöbökwé diandikä mento mabtä Jesukristo köböire, yebti makwe tödekadre abko Ngöböta niere mae:**

Juan 3.15-18	Juan 6.47
Hechos 16.30-31	Romanos 3.28
Romanos 10.9	Gálatas 2.16
Efesios 2.8-9	

5. **Jesukristo kákwe ja tare nikani ma diäre, ye makwe kadre ngäbti kákwe tödekadre bti, ye ngwane ma rabadre ja mäketä Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:**

Juan 1.12	Juan 3.16
Juan 20.31	Romanos 5.6-11
2 Corintios 5.17-19	Gálatas 2.21
Efesios 1.7	1 Juan 5.11-13

6. **Ño köböire Ngöbö rükadre gare mae amne ño kánti ma rabadre niara ngäbriänkäre siba abko Ngöböta niere mae:**

Juan 1.10-13	Juan 3.1-21
Juan 14.6	1 Juan 5.20

7. **Ma nena tödeke Ngöböbti era metre ya, ñakare ya, ye rükadre gare ño mae abko Ngöböta niere mae:**

Romanos 5.5	Romanos 8.14-16
1 Corintios 2.14-15	Gálatas 5.22-24
1 Juan 2.3-6, 20, 27	1 Juan 3.10
1 Juan 3.18-19, 24	1 Juan 5.10-12, 20

8. Ma nena tödeke Jesukristobti angwane, dre rakadrekä mabtä abko Ngöböta niere mae:

Juan 5.24	Juan 14.27
Hechos 10.43-45	Hechos 13.39
Romanos 3.28	Romanos 5.1
Romanos 8.1	1 Corintios 1.30
1 Corintios 6.19	2 Corintios 5.17
Gálatas 1.4	Gálatas 4.7
Efesios 1.3-14	Efesios 2.4-6, 11-13

Kukwe tare tare bätäkä ngwarbe rakadrekä nitre tödekaka Ngöböbti yebtä angwane, dre dre nuendre kwetre abko Ngöböta niere ja Kukweibtä.

A. Kä jürä rabadre mabtä angwane, makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:

1. Kä jürä rabadre mabtä angwane, ma ñan rekwetadrekä janknu abko Ngöböta niere mae:

Lucas 12.32	Juan 14.1, 27
Romanos 8.15	1 Juan 4.18

2. Ma krütadre abko jürä mabtä akwa, ma krütadre ye makwe ñan jürä ngwiandre janknu, abkokäre Ngöbökwé ma die mikadi abko Ngöböta niere mae:

Romanos 14.7-9	1 Corintios 15.26, 56-57
2 Corintios 5.1-10	Filipenses 1.21
1 Tesalonicenses 4.13-18	Hebreos 2.14-15

3. Ni mdakwe kukwe nuendre blo ma rüere, ye jürä mabtä ne ngwane, Ngöbökwé ma die mikadi amne ni ye ñan jürä rabadre mda mabtä, ye abko Ngöböta niere mae:

Lucas 12.4-7	Romanos 8.31
Hebreos 13.6	1 Pedro 3.13-15

4. Makwe ja kábätika abtä kä jürä mabtä angwane, makwe ñan jürä ngwiandre janknu, abkokäre Ngöbökwé ma die mikadi abko Ngöböta niere mae:

Marcos 1.27	Romanos 8.31-39
1 Juan 4.1-3	

5. **Ni mda tä kwrasi kite mabtä** diablu diebti, abtä kwrasi käi ngänien mabtä ne ngwane, Ngöbökwe ma ükadi kwrasi ngäniene, ye abko Ngöböta niere mae:
 Lucas 4.33-36 Hechos 16.16-18
 Romanos 8.31-39 1 Juan 3.8
6. **Üai käme chokali kwrere ya, nämänsali kwrere ya, chela ya, ye käi ngänien mabtä** ne ngwane, Ngöbökwe ma ükadi üai käme ye ngäniene abko Ngöbö Kukwei tä niere tärä nebtä:
 Marcos 1.27 Lucas 4.1-13
 Lucas 8.27-36 Lucas 22.31-32
 Efesios 6.10-18 Colosenses 2.15
 Santiago 4.7
7. **Kukwe taretare jatadre ma rüere** abtä ma moto rabadre ulire, yebtä abko Ngöbökwe ma die mikadi abko Ngöböta niere mae:
 Santiago 1.2-4, 12 Santiago 5.10-11
 1 Pedro 1.6-7 1 Pedro 3.14-17
8. **Kukwe taretare raba ma jiete**, ye garera mae abtä mata ja töbikaire krübäte ne ngwane, Ngöbökwe ja di biandi mae abko Ngöböta niere mae:
 Mateo 8.23-27 Lucas 12.4-7
 Romanos 8.18-39 2 Corintios 11.23-28
 2 Timoteo 4.18 2 Pedro 2.5-9
9. **Köbö mdabti kukwe ño ño jatadi**, yebtä mata töbike dikaro ne ngwane, Ngöbökwe ma die mikadi abko Ngöböta niere mae:
 Mateo 6.25-34 Romanos 8.26-28, 31, 37
 Filipenses 4.6-7 Hebreos 10.35-36
 Santiago 1.2-4, 12 1 Pedro 5.7
10. **Ma rabadre bren** angwane, Ngöbökwe ma die mikadi abko Ngöböta niere mae:
 2 Corintios 5.1-10 2 Corintios 12.7-10
 Santiago 5.14-16
11. **Ma moto ulire ya o kä drangwane mabti** abtä ma ulire ne ngwane, Ngöbökwe kä mikadita nuäre mabtä abko Ngöböta niere mae:
 Mateo 5.4 Juan 11.25-26
 Juan 14.1-3 Efesios 2.4-7
 1 Tesalonicenses 4.13-18 1 Pedro 1.6-9

12. Kukwe taretare btä mata ja tare nike abtä **ma di kite krüte dikekä Ngöböbe** ne ngwane, Ngöbökwé kä mikadita nuäre mabtä abko Ngöböta niere mae:

Mateo 11.28-30	Romanos 8.26-28
Romanos 15.4-6	2 Corintios 4.16-18
2 Corintios 6.10	Filipenses 4.4
Colosenses 1.11-12	Santiago 1.2-4

13. **Ja raba ruen kaibe mae** ne ngwane, Ngöbökwé kä mikadita nuäre mabtä abko Ngöböta niere mae:

Mateo 28.20	Juan 14.15-21
Romanos 8.32	2 Corintios 4.9
2 Corintios 13.14	Apocalipsis 3.20

AN. Mata dikekä Kristobe, ye dokwäre ni mda mda raba näin kisere ma jiebtí ma mikakäre ja tare nike, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:

1. Tödekabtä Jesukristobti ni mda mda raba näin kisere ma jiebtí ma mikakäre ja tare nike, ye ngwane **makwe töbikadre ño** abko Ngöböta niere mae:

Mateo 5.11-12	Juan 15.18-21
Romanos 5.3-4	Romanos 8.18
Hebreos 12.3	Hebreos 13.13-14
Santiago 5.7-11	1 Pedro 4.12-19

2. Tödekabtä Jesukristobti ni mda mda raba näin kisere ma jiebtí ma mikakäre ja tare nike, ye ngwane **makwe dre niedre amne makwe dre nuendre** abko Ngöböta niere mae:

Mateo 5.11-12	Marcos 13.9-11
Lucas 12.4-9	Romanos 12.14
1 Pedro 3.14-17	

3. Tödekabtä Jesukristobti ma raba ja tare nike ni mda mda kisete, ye ngwane **makwe sribidre janknu Jesukristo kräke** abko ie Ngöbö tö abko Ngöböta niere mae:

1 Corintios 15.58	2 Corintios 4.8-18
2 Corintios 12.10	Santiago 1.2-4, 12

4. **Kä jürä raba mabtä amne ma raba ja gaire Ngöbö Kukwei kuin Jesukristobtä ye kädriere ni mdabe, ye ngwane makwe ñan Jesukristo rükandrete abko Ngöböta niere mae:**

Mateo 10.29-33

Lucas 12.6-9

Romanos 1.16

1 Corintios 2.2-5

2 Timoteo 1.6-12

Hebreos 13.6

1 Pedro 3.14-15

- Ä. **Nane ma tö ja mikai ngite Ngöbö rüere, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:**

1. **Ma tödekaka Jesubti, ye ngwane makwe nünandre ño metre Ngöbökrä abko Ngöböta niere mae:**

Juan 3.16-21

Romanos 3.24-25

Romanos 5.1-2

Romanos 7.24-25

Romanos 8.1-3

2. **Makwe nünandre ño ketetibe gwaire Kristobe abko Ngöböta niere mae:**

Juan 15.1-10

Romanos 8.6

Santiago 4.8

1 Pedro 5.8-11

3. **Ño kánti ma ñan rabadre nüne mente Ngöböye abko Ngöböta niere mae:**

Romanos 6.11-14

Romanos 8.4-6

1 Corintios 5.7-8

Gálatas 5.24-26

Hebreos 12.1-2

Santiago 1.21

Santiago 4.5-10

- 4 **Ngöbö tö dreye, ye erere ma ñan rabadre mike täte mda raba ruen mae ne ngwane, Ngöbökwé ma die mikadi abko Ngöböta niere mae:**

Mateo 11.28-30

Romanos 8.26-28

1 Corintios 1.8

2 Corintios 1.3-4

Hebreos 12.1-4

1 Pedro 5.10

5. **Kukwe käme jata ma nuente ja käne raba ruen mae, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:**

1 Corintios 10.13

Gálatas 6.7-10

Santiago 1.13-15

6. **Satana ni nuatekä ja käne ye abko ni ño abko Ngöböta niere mae:**

Juan 8.43-44	2 Corintios 11.14
Hebreos 2.14-15	1 Pedro 5.8
1 Juan 3.7-8	

7. **Satana amne üai käme kwe jürä rabadre mabtä angwane, makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:**

Efesios 6.10-18	Colosenses 2.10, 15
2 Tesalonicenses 3.3	Hebreos 2.14-15
1 Juan 4.4	

8. **Makwe Satana ganaindre ño abko Ngöböta niere mae:**

Efesios 6.10-18	Hebreos 2.14-18
Hebreos 3.12-13	Hebreos 4.15-16
Santiago 4.7	1 Pedro 5.8-11
1 Juan 3.7-8	1 Juan 5.5, 18
Judas 24-25	

IX. Kukwe mden mden nuenta makwe abko käme Ngöbö rüere ye rabadre gare mae abko Ngöböta niere mae:

1. **Dre abko kukwe käme Ngöbö rüere, ye abko Ngöböta niere tärä nebtä:**

Romanos 1.18-32	Romanos 3.10-18, 23
Gálatas 5.16-21	Santiago 4.17
1 Juan 3.3-4	

2. **Ma raba romon ni mdakrä ya o ma mätä raba ni mdabtä, yebtä Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:**

Mateo 5.21-22, 43-45	Romanos 12.19-21
Gálatas 5.14-15	Efesios 4.26-27, 31-32
Colosenses 3.7-8	Santiago 1.19-20
1 Juan 4.19-21	

3. **Makwe ja meta ni mdabe ya o makwe ni mda meta ya, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:**

Efesios 4.3, 31-32	2 Timoteo 2.23-25
Tito 3.2	Santiago 4.1-3
1 Pedro 3.9	

4. **Blita ngwarbe ni mda rüere amne ñākā ngwarbe ni mdabtä,** akwa ni mda ye ngwärecri ma bike kuin, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 1 Corintios 6.9-11   Colosenses 3.7-8
 Tito 3.2   Santiago 3.2-12
 Santiago 4.11
5. **Mata bike kri amne mata ja käikitekä au,** yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 Romanos 12.16   1 Corintios 4.7
 2 Corintios 10.17-18   Efesios 4.1-3
 Santiago 4.6   1 Pedro 5.3-6b
6. **Mata ni ngökö,** yebtä Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 Efesios 4.25   Colosenses 3.9-10
 1 Pedro 3.10-12
7. **Mata ngürün mike ni mdabtä,** yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 Lucas 6.28   Romanos 12.14
 Santiago 3.9-10
8. **Mata ñäke ngwarbe kämekäme,** yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 1 Corintios 4.12   Efesios 5.4
 Colosenses 3.8   1 Timoteo 4.12
 Santiago 3.9-10
9. **Blita ngwarbe ngwarbe diän diän jadakakrä jabtä,** yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 Mateo 12.33-37   Efesios 4.29
 Efesios 5.4   1 Timoteo 4.12
10. **Ma brare, ma gure ya o ma kaibe, meri ñakare makwe akwa meri jenena gure ya, kaibe ya, ye ben ma tädre ja mike gure tiebe kaibe,** yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tärä nebtä:
 Mateo 5.27-28   1 Corintios 6.9-11, 15-20
 Efesios 5.3   Colosenses 3.5-6
 1 Tesalonicenses 4.3-8

11. **Ma merire, ma gure ya o ma kaibe, ni brare ñakare makwe akwa, ni brare jenena gure ya, kaibe ya, ye ben ma tädre ja mike gure tiebe kaibe, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 1 Corintios 6.9-11, 17-20   Efesios 5.3
 Colosenses 3.5-6   1 Tesalonicenses 4.3-8
12. **Ma brare, ma gure ya, ma kaibe ya akwa ma tädre bike merire, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 Romanos 1.25-27   1 Corintios 6.9-11
 1 Timoteo 1.8-11
13. **Ma merire, ma gure ya, ma kaibe ya akwa ma tädre bike brare, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 Romanos 1.25-26   1 Corintios 6.9-11
 1 Timoteo 1.8-11
14. **Ma töita nebe kukwe käme jiebti, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 Marcos 7.20-23   1 Corintios 10.6
 Filipenses 4.8   Colosenses 3.1-5
 1 Tesalonicenses 5.22   Santiago 1.14
 1 Pedro 1.14-15
15. **Mata dröbare, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 1 Corintios 5.11   1 Corintios 6.10
 Gálatas 5.19-21   Efesios 5.18
 1 Pedro 4.3
16. **Mata jändrän goire, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 Efesios 4.28   Tito 2.10
 1 Pedro 4.15
17. **Ma töi rabadre jändrän bkäne kabre, yebtä abko Ngöböta dre niere abko tä tikani tä rä nebtä:**
 Mateo 6.25-34   Lucas 12.15
 Lucas 12.32-34   Filipenses 4.10-13
 1 Timoteo 6.6-10   Hebreos 13.5
 Santiago 1.9-11

B. Ma tödekaka Jesubti, akwa makwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere nie tärä nebtä:

1. **Ma tödekaka Jesubti, akwa makwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:**

2 Corintios 7.8-10

Santiago 4.9-10

1 Juan 1.8-9

2. **Ma tödekaka Jesubti, akwa mata ja miketa ngite Ngöbö rüere abtä Ngöböta ma töi den, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae:**

Hebreos 12.5-13

3. **Makwe ja mikani ngite Ngöbö rüere abko makwe niebarera Ngöböye, akwa käinikwitekä ñakare mabti, yebtä makwe dre nuendre abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:**

Romanos 8.31-39

1 Corintios 6.9-11

Filipenses 3.12-14

Colosenses 1.13-14

Tito 3.3-7

1 Juan 1.8-9

1 Juan 5.10-13

4. **Ni mda tödekaka ñakare Jesubti, rüere makwe ja mikadre ngite, ye ngwane ma tä tödeke Jesubti janknu ya abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:**

Mateo 5.25-26

Romanos 8.1

Romanos 8.31-34

1 Juan 1.8-9

CH. Ja getadre ño kuin Ngöböbe abko Ngöböta niere mae:

1. **Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, ni kukwe muko kuin ben käre nita blite, ye kwrere käre makwe blita Ngöböbe abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:**

Mateo 6.5-15

Marcos 11.24-25

Lucas 18.9-14

Juan 14.13-14

Juan 16.23-24

Efesios 5.20

Efesios 6.18

1 Tesalonicenses 5.17

1 Timoteo 2.1-4

2. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe ja töitika Ngöbö Kukweibtä köbö kwatirekwatire** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Mateo 24.35	Juan 5.39
Hechos 17.11	2 Timoteo 3.15-17
Hebreos 4.12	1 Pedro 2.2
2 Pedro 1.19-21	
3. Ma tödekaka Jesubti ne ngwane, **Ngöböta dre nuemna ye erere makwe mikadre täte** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Mateo 7.21-27	Lucas 8.15
Juan 14.15, 21	Romanos 6.16-18
Gálatas 2.20	2 Timoteo 3.16
Santiago 4.17	
4. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe amne Ngöbö tö dreye ye erere ma tö nünai ne ngwane, **makwe nünandre Ngöbö diebti** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Hechos 1.8	1 Corintios 1.8
2 Corintios 10.3-5	2 Corintios 12.9-10
Efesios 1.18-20	Efesios 4.16-19
Efesios 5.18	Efesios 6.10-18
Colosenses 1.11	2 Tesalonicenses 1.11
2 Timoteo 1.6-8	2 Pedro 1.3
5. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **ma nämane nüne käme Ngöbö rüere kena, ye makwe kitadre jökrä temen** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Mateo 6.24	Romanos 6.1-23
Romanos 7.1—8.2	2 Corintios 5.17
Gálatas 2.20	Gálatas 5.16
Efesios 4.22-24	Colosenses 3.1-10
Santiago 4.4	
6. Makwe tödekanina Kristobti abko köböire Kristo nena gare metre jökrä mae makwe ñan nütü, ñobtä ñan angwane Kristo ngämi gare metre mae, aisete **makwe ja töitikadre janknu Jesukristobtä** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Efesios 4.12-16	Filipenses 3.12-15
2 Pedro 1.5-11	2 Pedro 3.18

7. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe Jesukristo mika ja Dänkiene** abko Ngöböta niere mae tära nebtä:
 Romanos 10.9-10   Romanos 12.1-2
 Filipenses 2.11   Colosenses 2.6
8. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **Jesukristo ye abko ni jökrä amne jändrän jökrä Dänkien abko makwe mikadre era** abko Ngöböta niere mae tära nebtä:
 Lucas 6.5   Romanos 10.12
 Romanos 14.9   1 Corintios 12.3
 Filipenses 2.9-11   Colosenses 1.15-19
 Colosenses 2.9-10   Hebreos 1.8
 1 Pedro 3.22
9. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe kuin nie käre jändrän jökräbtä Ngöböye** abko Ngöböta niere mae tära nebtä:
 Lucas 17.11-19   Efesios 5.20
 Filipenses 1.3   Filipenses 4.6
 Colosenses 3.17   1 Tesalonicenses 2.13
 1 Tesalonicenses 5.18   1 Timoteo 2.1
10. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe Ngöbö käikitadrekä** abko Ngöböta niere mae tära nebtä:
 Hechos 16.25   Romanos 11.36
 Filipenses 2.9-11   Hebreos 13.15
 Santiago 5.13   Judas 24-25
 Apocalipsis 5.12   Apocalipsis 19.5
11. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **Ngöböta dre niere ye erere btä ja Kukwei mikadi täte jökrä kwe ye abko rabadre era makrä** abko Ngöböta niere mae tära nebtä:
 Romanos 4.2-5   Romanos 5.1-2
 Romanos 10.17   2 Corintios 1.19-20
 Efesios 2.8-9   Hebreos 11.1-13
 Santiago 1.3-5   Santiago 2.14-26
12. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe jändrän kärädre niara aibe ie** abko tä niere mae tära nebtä:
 Lucas 10.2   Lucas 11.9-12
 Juan 14.12-14   Juan 15.7
 Juan 15.16   Juan 16.26-27
 Santiago 1.5-8   Santiago 4.3

13. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe ñan jändrän kärädre jire chi sukiaye amne jändrän mda mdaye** abko Ngöböta niere tärä nebtä:
Hechos 14.15-17	Hechos 17.29-31
Hechos 19.18-19	Romanos 1.18-23
1 Corintios 10.7	1 Corintios 10.19-22
Gálatas 1.8-9	Gálatas 5.19-21
Colosenses 2.18-19	1 Tesalonicenses 1.9
Santiago 4.1-3	Apocalipsis 9.20-21
Apocalipsis 21.8	
14. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe ñan sukia kukwei mikadre täte jire chi** abko Ngöböta niere tärä nebtä:
Hechos 8.9-24	Hechos 13.6-12
Hechos 16.16-18	Hechos 19.13-19
Gálatas 1.8-9	Gálatas 5.19-21
Apocalipsis 9.20-21	Apocalipsis 21.8
15. Mata dikekä kuin metre Ngöböbe ne ngwane, **makwe ja tare nikai bätäkä ngwarbe, akwa Ngöbökwé ma die mikadi nünenkä dite janknu Kristobtä** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Mateo 5.10-12	Mateo 10.22
Romanos 8.17-18	Filipenses 1.28-29
2 Timoteo 2.12	2 Timoteo 3.12
Santiago 1.2-4	1 Pedro 2.19-21
16. Ma tö ja getai kuin janknu Ngöböbe ne ngwane, **makwe ñan Kristo gibiadrekäta jire chi** abko Ngöböta niere mae tärä nebtä:
Mateo 26.41	1 Corintios 10.12-13
Efesios 5.15-17	Efesios 6.18
Colosenses 2.2-4	Colosenses 2.8-10
Colosenses 2.16-19	2 Tesalonicenses 2.15
1 Timoteo 4.16	1 Timoteo 6.6-11
Hebreos 6.11-12	Hebreos 10.23
17. Mata tödeke era metre Jesubti ne ngwane, **makwe ni mda mda taredre** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
Mateo 5.44	Mateo 22.39
Juan 13.34-35	Juan 15.12, 17
1 Corintios 13.1-13	1 Juan 2.9-11
1 Juan 3.14	1 Juan 4.7-11, 20-21

18. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **ni mdakwe ja mika ngite ma rüere, ye makwe diandre bti ta abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 Mateo 6.14-15   Mateo 18.15-17
 Mateo 18.21-35   2 Corintios 2.5-11
 Colosenses 3.13
19. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **ni mda mda tödekaka Jesubti abko makwe die mikadre ja moto kuinbti abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 Mateo 20.26-28   Hebreos 10.24
 Santiago 2.14-17   1 Juan 3.16-18
20. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe sribidre Ngöbökrä abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 Mateo 25.34-40   Hechos 10.42
 1 Corintios 3.10-15   1 Corintios 15.58
 2 Corintios 5.9-10
21. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **nitre tödekaka ñakare Jesubti ye ben makwe blitadre Jesubtä abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 Mateo 28.18-20   Hechos 8.4
 Hechos 11.20-21
22. Ma tödekaka era metre Jesubti ne ngwane, **nitre mda mda tödekaka Jesubti ben makwe gätädre Ngöbö käikita-kakäre gwaire amne blitakäre Ngöböbe amne ja die mikakäre kwärikwäri abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 1 Corintios 11.17-34   1 Corintios 14.26
 1 Timoteo 4.13   Hebreos 10.25
23. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **makwe sribidre au jakrä amne ngäbäkre makwe kräke abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 1 Tesalonicenses 4.11-12   2 Tesalonicenses 3.6-12
24. Ma tödekaka era metre Jesubti ne ngwane, **käre kä tädre nuäre mabtä, ngwian amne jändrän mda mda bien Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane mata Ngöbö tarere aisete abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**
 Mateo 6.2-4   Lucas 6.38
 Lucas 21.1-4   2 Corintios 9.7

25. Ma tö ja getai kuin Ngöböbe ne ngwane, **rürümon ütiä mabti ni mda mdakwe, ye makwe ütiä bianta jötrö ietre** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Romanos 13.7-8

Santiago 5.4

26. Ma töi tädre kä mike nuäre Ngöböbtä, ie ma tö ne ngwane, **Ngöbö Kukwei tä dre niere abkobtä makwe töbikadre käre** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 6.1-4

Mateo 16.24-25

Juan 13.1-17

Romanos 8.31-39

1 Corintios 15.55-58

Filipenses 2.3-11

Filipenses 3.13-15

Filipenses 4.8-9

Colosenses 3.1-4

1 Timoteo 4.12

1 Timoteo 6.6-8

Tito 2.7-8

Hebreos 13.5-6

1 Juan 4.16-21

27. Mata tödeke era metre Jesubti ne ngwane, **ni Dänkien Jesukristo jatadreta ye makwe ngibiadre ngäbti** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 24.3-51

Hechos 1.11

1 Corintios 15.50-58

1 Tesalonicenses 4.13-18

1 Tesalonicenses 5.1-11

2 Tesalonicenses 2.1-3

2 Pedro 3.3-13

Apocalipsis 1.7

Apocalipsis 22.7

Apocalipsis 22.12-14, 20

D. Kukwe era Ngöböbtä rabadre gare ño abko Ngöböta niere mae.

1. **Kukwe mden abko Ngöbö Kukwei era metre, ye rabadre gare ño mae** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Juan 1.17-18

Juan 14.6

2 Timoteo 3.16-17

2 Pedro 1.20-21

Apocalipsis 22.18-19

2. **Ngöbö Kukwei käkwe ma die mikadre ño, ye rabadre gare mae** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Juan 20.31

Romanos 15.4

2 Timoteo 3.16-17

Hebreos 4.12

Santiago 1.22-25

1 Juan 5.13

3. **Ño köböire Ngöbö kwandre mae amne ma rabadre niara ngobore** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Juan 1.10-13

Juan 3.1-21

Juan 14.6

1 Juan 5.20

4. Mata tödeke era metre Jesubti ya, ñakare ya ye rabadre gare ño mae abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Romanos 5.5	Romanos 8.14-16
1 Corintios 2.14-15	Gálatas 5.22-24
1 Juan 2.3-6, 20, 27	1 Juan 3.10
1 Juan 3.14	1 Juan 3.18-19, 24
1 Juan 4.13	1 Juan 5.11-12, 20

5. Mata tödeke Jesubti angwane, dreta nakenkä mabtä abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Juan 5.24	Juan 14.27
Hechos 10.43	Hechos 13.39
Romanos 3.28	Romanos 5.1
Romanos 6.14-23	Romanos 8.1
1 Corintios 1.30	1 Corintios 6.11
1 Corintios 6.19	2 Corintios 5.17
Gálatas 1.4	Gálatas 3.29
Gálatas 4.7	Efesios 1.3-14
Efesios 2.13	1 Tesalonicenses 1.9-10
1 Pedro 4.1-5	1 Juan 3.14

6. Ngöbö rükadre gare ni mdaye, abkokäre makwe die mikadre ño, ye abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 28.18-20	Marcos 16.15
Romanos 10.14-17	2 Corintios 5.17-21

7. Ma tödekaka Jesubti, ye ie Ngöbökwé dre köböi mikani abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 6.33	Mateo 7.7
Mateo 11.28-30	Mateo 28.20
Marcos 11.24	Juan 8.12
Juan 14.13-14	Juan 15.7
Romanos 8.32	1 Corintios 10.13
Efesios 3.20	Filipenses 4.7, 19
Colosenses 1.14	Hebreos 2.18
Hebreos 7.25	Santiago 4.8
Santiago 5.16	1 Pedro 5.6
1 Juan 3.2	Judas 24
Apocalipsis 21.3-4	Apocalipsis 22.3-5

8. Ni tödekaka Jesubti tä krüte angwane, dreta nakenkä btä abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

1 Corintios 15.12-28, 35-57	2 Corintios 5.1-10
Filipenses 1.21-23	1 Tesalonicenses 4.13-18

9. **Ni tödekaka ñakare Jesubti tä krüte angwane, dreta nakenkä btä** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Marcos 9.43-48   Lucas 16.22-31
 Judas 7   Apocalipsis 20.11-15
10. **Nitre tödekaka Jesubti käkwe ni ño ño mikadre ji dokwäte ja jie ngwianka** ye abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Hechos 6.3   1 Timoteo 3.1-13 Tito 1.5-9
11. **Ni ji dokwäte käkwe nünandre ño** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Lucas 22.24-27   Juan 13.12-17
 Hechos 20.28-31   1 Timoteo 4.6-7, 11-16
 1 Timoteo 6.20-21   2 Timoteo 2.14-16
 2 Timoteo 2.24-26   Tito 2.1
 1 Pedro 5.1-4
12. **Ni dirikä ye tädre kukwe era metre dirire ya, ñakare ya, ye rabadre gare ño mae** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Mateo 7.15-23   Marcos 7.6-9
 Juan 7.16-17   Hechos 17.11
 1 Corintios 15.12   Gálatas 1.8-9
 Filipenses 3.1-19   Colosenses 2.8, 16-23
 2 Tesalonicenses 2.1-5   2 Tesalonicenses 2.9-12
 1 Timoteo 4.1-3   1 Timoteo 6.3-5
 2 Timoteo 3.5-9   Tito 1.15-16
 2 Pedro 2.1-3   2 Pedro 2.10-22
 2 Pedro 3.3-7   1 Juan 2.18-19
 1 Juan 2.22-23   1 Juan 3.10
 1 Juan 4.1-6   Judas 4-19
13. **Dirikä blo jatadre dirire ni tõi kwitakäre Ngöbö rüere, ye ngwane makwe dre nuendre** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 1 Timoteo 1.3-4   1 Timoteo 4.7
 1 Timoteo 5.20-21   2 Timoteo 2.23-26
 Tito 1.11   Tito 3.9-11
 2 Pedro 3.17-18   2 Juan 7-11
14. **Jesukristo nūkaninta nire** ye köböire Ngöbökwé dre nuenbare makrä abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Romanos 6.3-11   1 Corintios 15.1-58

E. Makwe blitadre ño Ngöböbe abko Ngöböta niere mae.

1. **Mata blite Ngöböbe angwane, makwe blitadre ño abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**

Marcos 11.23-26

Lucas 11.1-4

Efesios 6.18

Colosenses 1.12

Colosenses 4.2

1 Tesalonicenses 5.17

Hebreos 4.16

Santiago 1.5-6

1 Juan 3.21-22

1 Juan 5.14-15

2. **Ma tö rabadre blitai Ngöböbe ni mdakrä angwane, blitadre ño abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**

Efesios 1.15-21

Efesios 3.14-21

Colosenses 1.9-11

1 Timoteo 2.1-4

3. **Mata blite Ngöböbe, akwa Ngöböta ma kukwe kaen ngäbti ñakare raba ruen mae, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**

Mateo 21.21-22

Colosenses 4.2

Santiago 4.2-3

1 Pedro 3.7

4. **Mata blite Ngöböbe angwane, makwe kuin niedre jändrän jökräbtä ie abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**

Lucas 17.11-19

Juan 6.11

Romanos 6.17

1 Corintios 15.57

2 Corintios 2.14

2 Corintios 9.12, 15

Filipenses 1.3

Colosenses 2.7

Colosenses 3.16-17

1 Tesalonicenses 2.13

1 Tesalonicenses 5.18

1 Timoteo 1.12

1 Timoteo 4.4-5

EN. Makwe nünandre ño ni mda mdabe abko Ngöböta niere mae.

1. **Ma tö ja getai kuin ni mdabe ne ngwane, makwe nünandre ño bentre abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**

Romanos 12.10

Efesios 4.31-32

Santiago 3.17-18

1 Pedro 3.8

2. **Ni mdakwe kukwe nuendre blo mabtä angwane, makwe dre nuendre abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:**

Marcos 11.25-26

Lucas 6.32-36

Lucas 17.3-4

Efesios 4.2

1 Tesalonicenses 5.15

1 Pedro 3.8-9

3. **Ma mräkä tödekaka Jesubti kākwe ja mikadreta ngite Ngöbö rüere**, ye ngwane makwe dre nuendre abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 18.15-17

Lucas 17.3-4

Gálatas 6.1-2

1 Tesalonicenses 5.14

2 Timoteo 2.23-26

Judas 22-23

4. **Ma mräkä tödekaka Jesubti moto ulire amne kä drangwane bti**, ye abko makwe die mikadre ño abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Romanos 12.15

2 Corintios 1.4

1 Tesalonicenses 5.11

GW. Jesukristo kākwe nünabare ño kä temen nebtä abko Ngöböta niere nie.

1. **Jesukristo därebare** ye abko nakaninkä ño abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 1.18—2.18

Lucas 1.5-2.38

2. **Satanakwe Jesukristo nuaninte ño ja käne** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 4.1-11

Lucas 4.1-13

3. **Ngöböta gobrane ño nibti**, btä Jesukwe diribare abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 5.1—7.28

4. **Nitre ja töitikaka Jesube abko kākwe blitadre ño Ngöböbe abko Jesukwe diribare ietre** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 6.9-13

Lucas 11.2-4

5. **Nitre ja töitikaka Jesube, ben Jesukwe mröbare mrä**, ye abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Mateo 26.17-30

Marcos 14.12-26

Lucas 22.7-20

1 Corintios 11.23-34

6. **Jesukristo müre keta ngämi krusobtä, känenkri kukwe diribare mrä** kwe nitre ja töitikaka benye, ye abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Juan 13.1—16.33

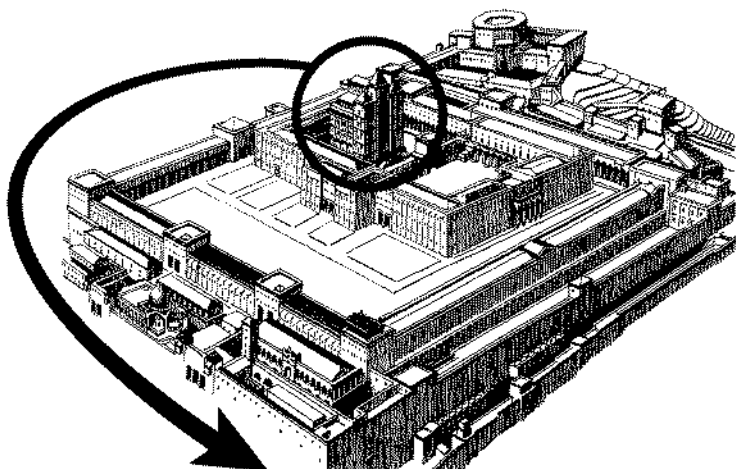
7. **Nitre ja töitikaka Jesube, kräke Jesukwe blitabare ño Ngöböbe** abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:

Juan 17.1-26

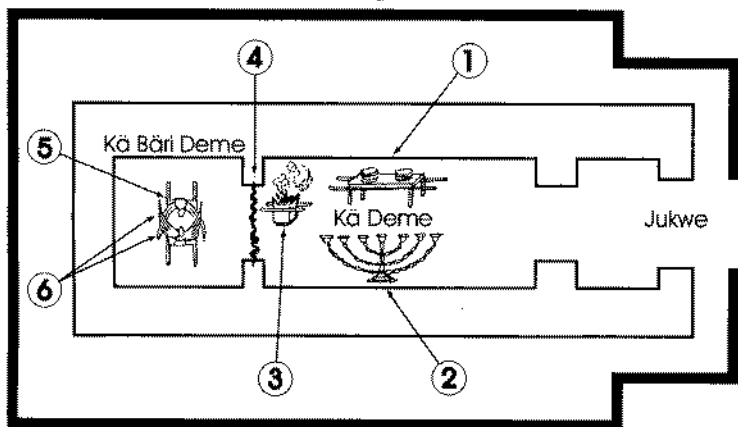

8. **Jesukristo kani ngite ño amne müre ketani ño krusobtä**
 abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Mateo 26.47—27.66   Marcos 14.43—15.47
 Lucas 22.47—23.56   Juan 18.1—19.42
9. **Jesukristo krütani akwa, nūkaninta nire era metre, ye**
 abko Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Mateo 28.1-15   Marcos 16.1-14
 Lucas 24.1-35   Juan 20.1-29
 Hechos 1.1-11
10. **Jesukristo jatadita ñongwane amne jatadita ño abko**
 Ngöbö Kukwei tä niere nete:
 Mateo 24   Marcos 13
 Juan 14.3   1 Tesalonicenses 4.13—5.3
 2 Tesalonicenses 2.1-12   1 Juan 3.2
 Apocalipsis 19.11-21

Jesu näire, ju blitakrä Ngöböbe
juta Jerusalénte bä nämane kore

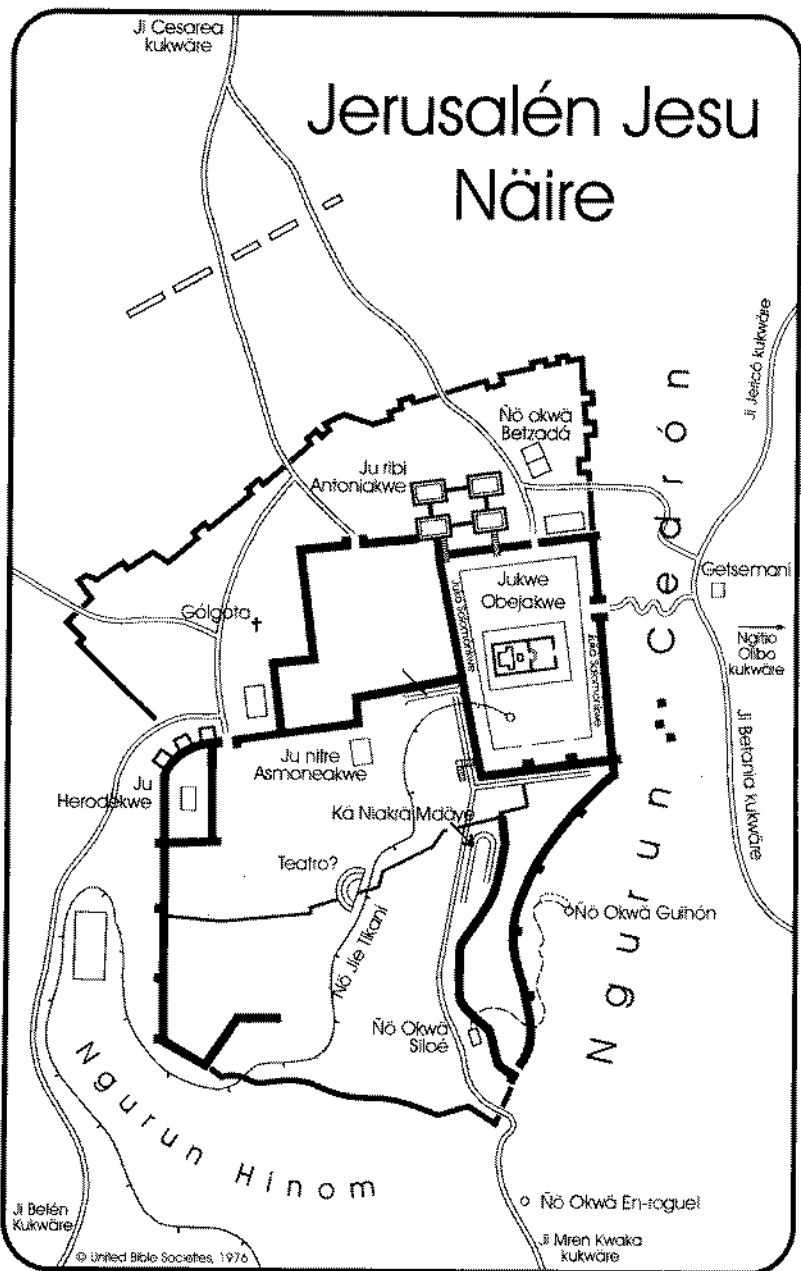
Ju blitakrä Ngöböbe ara

1. Mesa ban mikakrä Ngöbö ngwäreki
2. Nötra grä orore
3. Nötra grä kri ngwäri mnü rä bäne kukwakrä
4. Dän ngetbo nämane Kä Bäri Deme amne Kä Deme näketbe
5. Kaja te kukwe ükaninte Ngöbökwé Molsébe
tikani jäkwatabtä nämane ükani
6. Kerubine nibu bä mikani käribtl käin

Ji Cesarea
kukwäre

Jerusalén Jesu Näire

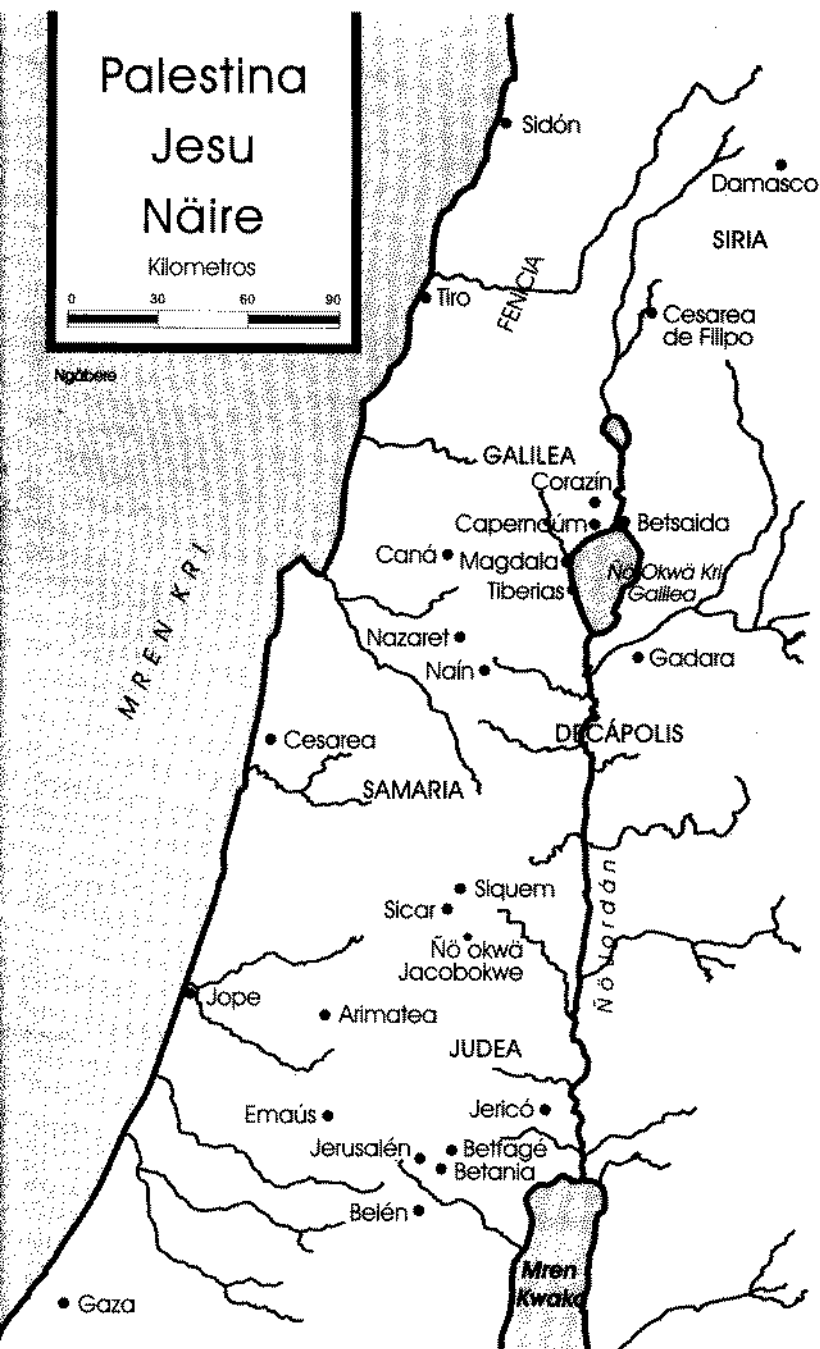

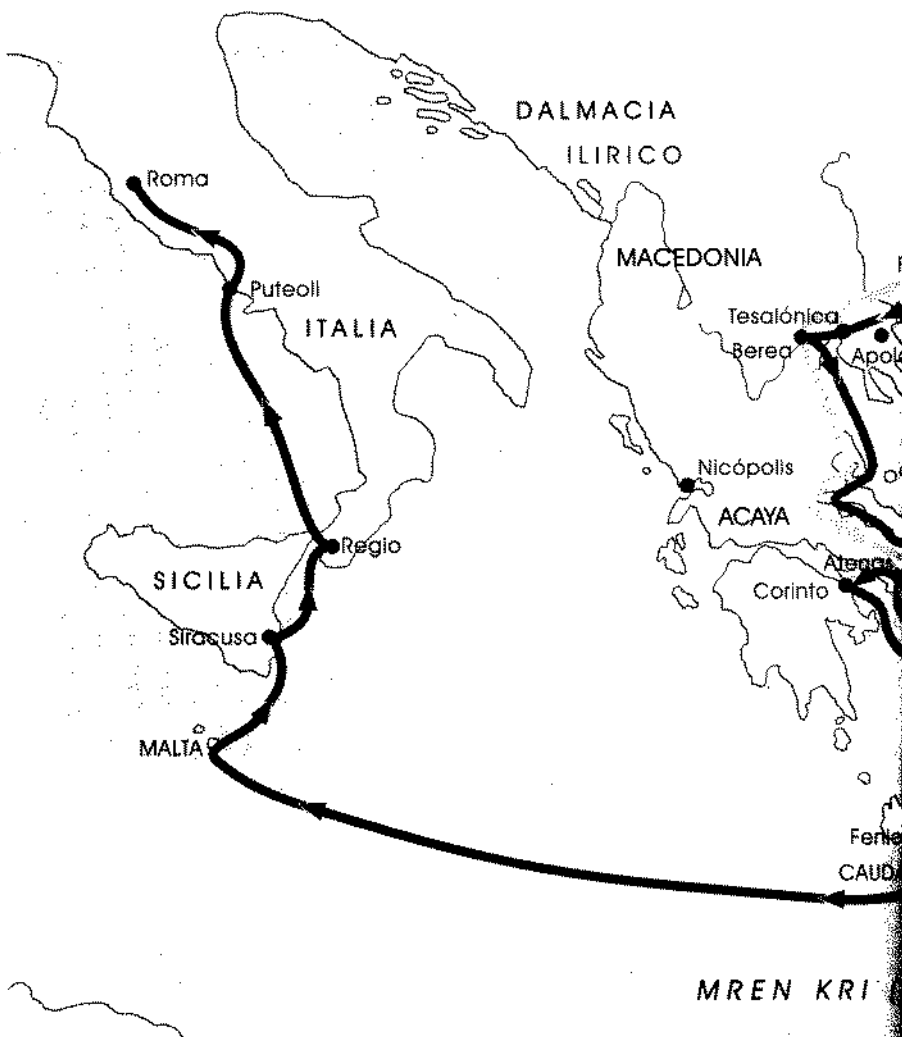
Palestina Jesu Naire

Kilometros

0 30 60 90

Ngabere

Pablokwe Dikakabare Ngöbö Kukwel niere

- 1. Pablokwe dikakabare käne
- 2. Pablokwe dikakabare bubukäre
- 3. Pablokwe dikakabare bämäkäre
- 4. Pablo nikanl Roma